

Β. ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ - ΤΖΩΡΤΖΑΚΑΚΗ

ΑΧΙΛΛΕΥΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ

Γ. ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Εγκρίθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΑΘΗΝΑΙ 1976

40533

ΙΣΤΟΡΙΑ

Γ' ΤΑΞΕΩΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

• Εδευχία Σκαυροπούλου

ΔΩΡΕΑΝ

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ

ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥ

ΔΙΟΡΓΑΝ

ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ — ΤΖΩΡΤΖΑΚΑΚΗ

ΙΣΤΟΡΙΑ

Γ' ΤΑΞΕΩΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑΙ 1976

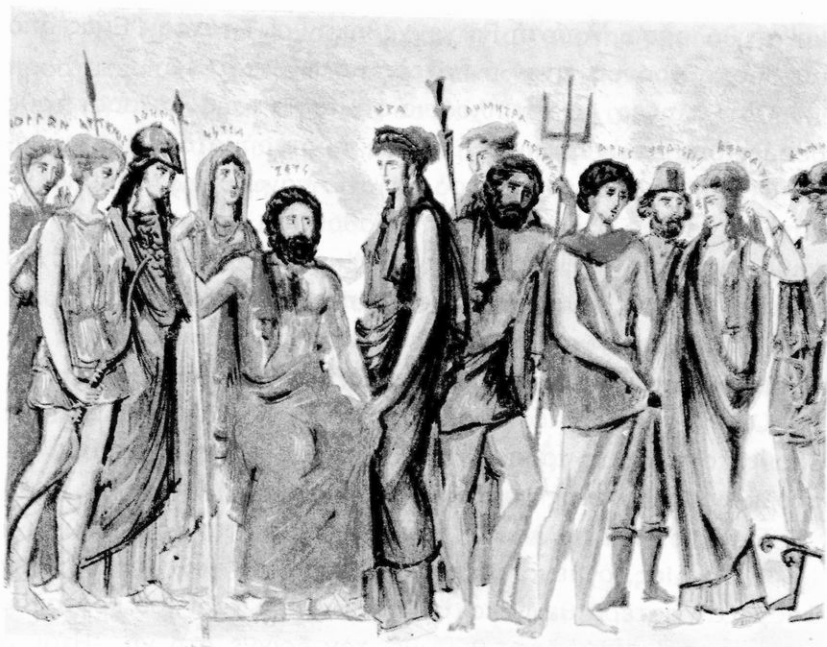
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ - ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ - ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΑΘΗΝΑ 1978



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΜΥΘΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

1. ΟΙ ΘΕΟΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Οί ἀρχαῖοι Ἕλληνες πίστευαν ὅτι στή θέση πού εἶναι ἡ γῆ, στά πολύ παλιά χρόνια, ἀπλωνόταν ἓνα μαῦρο σκοτάδι, τὸ **Χάος**, Κατόπι ἔγινε ἡ πλατιά **Γῆ** πού στηριζόταν πάνω στά σκοτεινά **Τάρταρα**. Ἡ Γῆ γέννησε τὸν **Οὐρανὸ** μὲ τ' ἀστέρια του, τὰ βουνὰ

καὶ τὴ θάλασσα. Ἀπὸ τὴ Γῆ γεννήθηκαν οἱ **Τιτάνες**. Ἐνας ἀπὸ αὐτοὺς, ὁ **Κρόνος**, ἦταν ὁ πατέρας ὅλων τῶν θεῶν.

Οἱ Ἕλληνες, μὲ τὴν πλούσια φαντασία τους, ἔπλασαν τοὺς θεοὺς τους μὲ ἀνθρώπινες μορφές, προτερήματα κι ἐλαττώματα. Οἱ θεοὶ ζοῦσαν σὲ λαμπρὰ παλάτια πάνω στὸν Ὀλύμπο, γι' αὐτὸ λέγονταν Ὀλύμπιοι. Ἦταν ἀθάνατοι καὶ τρέφονταν μὲ ἀμβροσία. Ὅταν διψοῦσαν, ἔπιναν νέκταρ, τὸ θεϊκὸ ποτό. Συχνὰ ἄλλαζαν μορφή, γίνονταν δηλαδὴ ζητιάνοι, ταξιδιῶτες, βοσκοὶ καὶ κατέβαιναν κοντὰ στοὺς ἀνθρώπους. Βοηθοῦσαν τοὺς καλοὺς καὶ τιμωροῦσαν σκληρὰ ὅσους ἦταν κακοὶ καὶ ἄδικοι.

Οἱ Ἕλληνες ἔχτιζαν ωραίους ναοὺς, γιὰ νὰ τιμῇσουν τοὺς θεοὺς τους. Τοὺς πρόσφεραν θυσίες πάνω στοὺς βωμοὺς καὶ στόλιζαν τοὺς ναοὺς μὲ ωραῖα ἀγάλματα.

Οἱ θεοὶ ἦταν πολλοί. Οἱ σπουδαιότεροι ἦταν δώδεκα:

1. **Ὁ Δίας**, ὁ μεγαλύτερος θεός, ὁ γιὸς τοῦ Κρόνου. Τὸν ὠνόμαζαν πατέρα θεῶν καὶ ἀνθρώπων. Στὸ χέρι του κρατοῦσε τὸν κεραυνό, ποὺ, ὅταν θύμωνε, τὸν ἔριχνε στὴ γῆ. Ἦταν ὁ προστάτης τῶν ἀδικημένων.

2. **Ὁ Ἀπόλλωνας**, ὁ θεὸς τοῦ ἡλίου καὶ τῆς μουσικῆς. Γνώριζε τὴ μαντικὴ τέχνη καὶ ἐξηγοῦσε στοὺς ἀνθρώπους τὸ μέλλον.

3. **Ὁ Ποσειδῶνας**, ὁ θεὸς τῆς θάλασσας. Οἱ ναυτικοὶ ἔτρεμαν τὸν θυμὸ του, γιατί μὲ τὴν τρίαινά του ἀνατάραζε τὴ θάλασσα καὶ προκαλοῦσε τὶς τρικυμίες.

4. **Ὁ Ἄρης**, ὁ θεὸς τοῦ πολέμου, ποὺ τοῦ ἄρεσαν οἱ μάχες. Οἱ Ἕλληνες τοῦ ἀφιέρωναν τὰ λάφυρα ποὺ ἔπαιρναν ἀπὸ τοὺς ἀντιπάλους τους.

5. **Ὁ Ἥφαιστος**, ὁ θεὸς τῆς φωτιάς. Ἦταν ἄσχημος καὶ κουτσός, ἀλλὰ περίφημος τεχνίτης. Αὐτὸς ἔφτιασε καὶ στόλισε τὰ παλάτια τῶν θεῶν καὶ πολλῶν ἀγαπημένων του βασιλιάδων.

6. **Ὁ Ἑρμῆς**, ὁ προστάτης τῶν γραμμάτων καὶ τοῦ ἐμπορίου. Εἶχε φτερὰ στὰ πόδια του καὶ ἦταν ὁ ἀγγελιαφόρος τῶν θεῶν.

7. **Ἡ Ἥρα**, ἡ σύζυγος τοῦ Δία. Ἦταν αὐστηρὴ καὶ σεμνὴ καὶ προστάτευε τὶς παντρεμένες γυναῖκες.

8. **Ἡ Ἀθηνᾶ**, ἡ θεὰ τῆς σοφίας. Προστάτευε τὴν Ἀθῆνα, ὅπου ὑπῆρχε ὁ περίφημος ναὸς τῆς, ὁ Παρθενώνας.

9. **Ἡ Ἀφροδίτη**, ἡ θεὰ τῆς ὀμορφιάς. Τὴν ἔλεγαν καὶ «ἀναδυομένη», γιατί γεννήθηκε ἀπὸ τοὺς ἀφρούς τῆς θάλασσας.

10. **Ἡ Δήμητρα**, ἡ θεὰ ποὺ προστάτευε τὴ γεωργία. Αὐτὴ δίδαξε στοὺς ἀνθρώπους τὴν καλλιέργεια τῆς γῆς.

11. **Ἡ Ἀρτεμη**, ἡ θεὰ τῶν δασῶν καὶ τοῦ κυνηγιοῦ. Γύριζε πάνω στὰ βουνὰ μὲ τὸ τόξο καὶ τὰ βέλη τῆς. Τὸ ἱερό τῆς ζωὸ ἦταν τὸ ἐλάφι.

12. **Ἡ Ἑστία**, ἡ θεὰ τῆς οἰκογένειας καὶ τοῦ σπιτιοῦ. Σὲ κάθε σπίτι ὑπῆρχε βωμὸς ἀφιερωμένος σ' αὐτὴ τὴ θεά. Σὲ ὅλες τὶς πόλεις ὑπῆρχε ὁ βωμὸς τῆς, ποὺ ἡ φλόγα του δὲν ἔσβηνε ποτέ, γιατί τὴ συντηροῦσαν οἱ Ἑστιάδες.

2. Ο ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ

Ὁ Προμηθεας, γιὸς τοῦ Τιτάνα **Ἰαπετοῦ**, ἦταν προικισμένος μὲ μεγάλη ἐξυπνάδα καὶ θέλησε νὰ βοηθήσῃ τοὺς ἀνθρώπους νὰ ζήσουν καλύτερα. Ἐκλεψε λοιπὸν ἀπὸ τὸ Δία τὴ φωτιά, τὴν ἔκρυψε μέσα σ' ἓνα καλάμι καὶ τὴν ἔφερε στοὺς ἀνθρώπους. Ὁ Δίας τὸν τιμώρησε πολὺ σκληρὰ γιὰ τὴν πράξη του. Τὸν καταδίκασε σὲ μαρτύριο φριχτό. Ὁ **Ἡφαιστος** τὸν ἔδεσε σ' ἓνα βράχο, πάνω στὴν ψηλότερη κορφή τοῦ Καυκάσου. Κάθε μέρα ἓνας αἰτος, σταλμένος ἀπὸ τὸν Δία, πῆγαινε κι ἔτρωγε τὸ σικῶτι τοῦ δύστυχου Προμηθεά. Τὸ μαρτύριό του ἦταν ἀτελείωτο, γιατί τὴ νύχτα τὸ σικῶτι του ξαναγινόταν. Ἀργότερα, ὁ **Ἡρακλῆς** λυπήθηκε τὸν ἄτυχο Προμηθεά καὶ σκότωσε τὸν αἰτό, ποὺ τὸν βασάνιζε καθημερινά.

3. Η ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Στά πολύ παλιά χρόνια ζούσε στη Θεσσαλία ένα ταιριαστό ζευγάρι, **ο Δευκαλίωνας** και η **Πύρρα**. Τήν εποχή εκείνη οί άνθρωποι είχαν γίνει πολύ άσεβεις. Είχαν ξεχάσει τους θεούς τους, δέν τους πρόσφεραν θυσίες ούτε ζητούσαν τη βοήθειά τους. Είχαν γίνει κακοί και η μόνη τους φροντίδα ήταν πώς θα βλάψη ο ένας τόν άλλον.

Γι' αυτό ο Δίας πήρε τήν τρομερή απόφαση νά καταστρέψη τόν ανθρώπινο γένος. Είδοποίησε όμως τόν ενάρετο Δευκαλίωνα γιά τήν απόφασή του. "Ετσι, ο Δευκαλίωνας έφτιασε μιá ξύλινη κιβωτό και μπήκε μέσα μαζί με τήν Πύρρα. Άμέσως, άρχισε ένας τρομερός κατακλυσμός και η βροχή πλημμύρισε όλη τή γή. Η κιβωτός έννέα μερόνυχτα έπλεε πάνω στά νερά, ώσπου άκούμπησε στήν κορυφή του Παρνασσού. Τότε ο Δίας έστειλε τόν Έρμη νά ρωτήσει τόν Δευκαλίωνα τί θέλει νά του δώση και αυτός είπε:

— Παρακαλώ θερμά τόν Δία νά μάς στείλη ανθρώπους. Άλλιώς θα είμαστε έρημοι στόν κόσμο ή Πύρρα κι εγώ.

Ό Δίας λοιπόν του παράγγειλε, καθώς θα περπατούν, νά πετούν πίσω τους πέτρες. "Ετσι, οί πέτρες που έριχνε ο Δευκαλίωνας έγιναν άντρες, ένω οί πέτρες τής Πύρρας έγιναν γυναίκες.

Άργότερα, από τόν Δευκαλίωνα και τήν Πύρρα γεννήθηκε ένα άγόρι, ο "**Ελληνας**". Απόγονοι του "Ελληνα ήταν ο **Δώρος**, ο **Αΐολος**, ο "**Ιωνας** και ο "**Αχαιός**. Οί απόγονοι του Δώρου όνόμαστηκαν **Δωριείς**, του Αϊόλου **Αΐολείς**, του Ιωνα "**Ιωνες** και του Άχαιοϋ "**Αχαιοί**. Οί Δωριείς, οί Αΐολείς, οί Ιωνες και οί Άχαιοί, γιά νά τιμήσουν τόν "Ελληνα, τόν μεγάλο τους πρόγονο, όνόμασαν τή χώρα τους "**Ελλάδα** και οί ίδιοι λέγονταν "**Ελληνες**. Οί "Ελληνες μιλούσαν τήν ίδια γλώσσα, πίστευαν στούς ίδιους θεούς και είχαν τά ίδια ήθη και έθιμα.

Περίληψη

Οί άρχαιοί "Ελληνες πίστευαν σέ πολλούς θεούς. Οί πιό σπουδαίοι ήταν οί δώδεκα θεοί τοῦ Όλύμπου, πού κατοικοῦσαν στά λαμπρά τους παλάτια, στήν κορυφή τοῦ πιό ψηλοῦ βουνοῦ τῆς Έλλάδος.

Ό Δίας ήταν ό πατέρας θεῶν καί ανθρώπων. Έπειδή ό Προμηθέας έκλεψε τή φωτιά από τους θεούς, γιά νά τή φέρη στους ανθρώπους, τόν τιμώρησε. Κάποτε κατάστρεψε τους ανθρώπους μ' ένα μεγάλο κατακλυσμό. Μόνο ό ένάρετος Δευκαλίωνας καί ή γυναίκα του, ή Πύρρα, σώθηκαν μέσα σέ μιá κιβωτό. Από τὸ Δευκαλίωνα καί τήν Πύρρα γεννήθηκε ό "Ελληνας, ό πρώτος γενάρχης τῶν Έλλήνων.

Άσκήσεις

1. Ποιοί ήταν οί δώδεκα θεοί;
2. Γιατί ό Δίας κατάστρεψε τὸν κόσμο;
3. Γιατί τὰ σιτηρά λέγονται δημητριακά;
4. Σχεδίασε έναν κορμό με 4 κλαδιά καί γράψε πάνω τὰ ονόματα τῶν 4 ελληνικῶν φυλῶν.

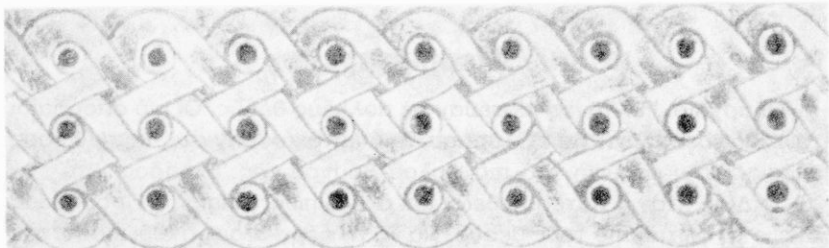
Κείμενα

Ό ποιητής Θεόγνης ἔτσι ὕμνει τὸν Ἀπόλλωνα:

«Φοίβε βασιλιά, όταν σέ γέννησε ή σεβαστή Λητώ, ἀγκαλιάζοντας με τὰ κομψά χέρια της τὸ φοίνικα· ὦ ἐσύ, ό πιό ὠραίος από τους ἀθανάτους!

Τότε ὅλη ή Δῆλος ή ὀτρογγυλή γέμισε από θεῖο ἄρωμα· γέλασε τότε ή ἀπέραντη γῆ καί χάρηκε ή βαθιά ἀφρισμένη θάλασσα».

(Θεόγνης, μετ. Β. Λ. - Τ.)



ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΗΡΩΕΣ ΚΑΙ ΗΜΙΘΕΟΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Στην αρχαία Ελλάδα έζησαν μερικά σπουδαία παλικάρια που ξεχώριζαν για τη δύναμη, τὸ θάρρος, τὴν ἐξυπνάδα καὶ τὴν ὁμορφιά τους. Τὰ παλικάρια αὐτὰ χρησιμοποίησαν τὰ χαρίσματά τους, γιὰ νὰ ὠφελήσουν τοὺς ἀνθρώπους. Λέγονταν **ἥρωες ἢ ἡμίθεοι**, γιατί οἱ ἄνθρωποι πίστευαν πῶς ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς γονεῖς τους ἦταν θεός. Οἱ σπουδαιότεροι ἥρωες ἦταν ὁ Ἡρακλῆς καὶ ὁ Θησέας.

Α. Ο ΗΡΑΚΛΗΣ

1. ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ

Στὴ Θήβα ζοῦσε ὁ **Ἀμφιτρύωνας** μετὰ τὴν ὁμορφὴ γυναῖκα του, τὴν **Ἀλκμήνη**. Ἐκεῖ γεννήθηκε καὶ μεγάλωσε ὁ γιὸς τους, ὁ **Ἡρακλῆς**.

Ὅταν ὁ Ἡρακλῆς ἦταν μωρό, ἔδειξε γιὰ πρώτη φορὰ τὸ θάρρος του καὶ τὴ δύναμή του. Μιὰ νύχτα, δυὸ τρομερὰ φίδια με φαρμακερὲς γλώσσες καὶ γαλάζια λέπια μπῆκαν σφυρίζοντας στὸ δωμάτιό του. Τὴ στιγμὴ ποὺ πλησίαζαν νὰ πνίξουν τὸν Ἡρακλῆ, αὐτὸς ξύπνησε. Οὔτε φώναξε οὔτε ἔκλαψε, ἀλλὰ τ' ἄφησε νὰ ῥθουν κοντά· τότε μετὰ τὰ παιδικὰ του χέρια τ' ἄρπαξε ἀπὸ τὸ λαιμό τους καὶ τὰ ἔσφιξε με ὅλη του τὴ δύναμη. Τὰ φίδια τυλίχτηκαν σφιχτὰ γύρω στὸν Ἡρακλῆ, γιὰ νὰ τὸν πνίξουν. Μὰ σὲ

λίγο ξετυλίχτηκαν και κοίταζαν πώς να ξεφύγουν από το χέρι του που τα έπνιγε.

Εκείνη τη στιγμή ξύπνησε ή Άλκμήνη από το θόρυβο. Τρομαγμένη ξυπνά και τον Άμφιτρώνα. Αυτός αρπάζει το σπαθί του και μαζί με τους πιστούς του υπηρέτες τρέχει στο δωμάτιο του Ήρακλη. "Όλοι γεμάτοι τρόμο βλέπουν τα φίδια να χτυπούν τις ουρές τους, χωρίς να μπορούν να ξεφύγουν από το σφίξιμο του Ήρακλη. 'Ο Άμφιτρώνας όρμά με το σπαθί του, αλλά ό γιός του γεμάτος χαρά πετά κάτω, μπροστά στα πόδια του, τα φίδια νεκρά.

Εύχαριστημένοι αλλά και παραξενεμένοι οί γονείς του Ήρακλη μίλησαν στον μάντη **Τειρεσία** για το πνίξιμο τών φιδιών. 'Ο Τειρεσίας τούς είπε: «'Ο Ήρακλης θα γίνη ήρωας άνίκητος και θα ξεπεράση όλους τούς ανθρώπους στη δύναμη και στα κατορθώματα».

'Ο Ήρακλης μεγάλωνε στο παλάτι του πατέρα του σαν ένα δέντρο μέσα στο περιβόλι. 'Ο δάσκαλός του ό **Λίνος** του έμαθε γράμματα και μουσική. "Άλλοι δάσκαλοι του έμαθαν να ρίχνη το τόξο και να έξασκη τη δύναμή του με διάφορα άγωνίσματα. 'Ο ίδιος ό Άμφιτρώνας του έμαθε να όδηγη το άρμα με τα περήφανα άλογά του.

"Όταν μεγάλωσε περισσότερο, ό πατέρας του τον έστειλε στον Κιθαιρώνα, να ζήση κοντά στους βοσκούς. Έκεί με τη ζωή του στο ύπαιθρο έγινε πολύ ψηλός και δυνατός. Τα μάτια του ήταν τόσο ζωηρά, που φαίνονταν σα να πετοῦσαν φλόγες.

"Όταν έγινε δεκαοχτώ έτών, βρήκε την εύκαιρία να δείξη πόσο δυνατός ήταν. Στον Κιθαιρώνα υπήρχε ένα λιοντάρι, που είχε γίνει ό φόβος τών βοσκών, γιατί έτρωγε τα ζώα τους. 'Ο Ήρακλης το κυνήγησε και το σκότωσε. "Επειτα το έγδαρε και φόρεσε το δέρμα του. Το κεφάλι του θηρίου το χρησιμοποίησε σαν κράνος. "Όταν κατέβηκε στη Θήβα, όλοι τον θαύμαζαν και τον καμάρωναν.



2. Η ΑΡΕΤΗ ΚΑΙ Η ΚΑΚΙΑ

Λίγο καιρό αργότερα ο 'Ηρακλής περπατούσε σκεπτικός στην έσοχή. Πολλές σκέψεις τριγύριζαν στο μυαλό του. Σ' ένα σταυροδρόμι κάθισε κάτω στα πράσινα χορτάρια, που φύτρωναν στην άκρη του και συνέχιζε να σκέφτεται.

Έκείνη τη στιγμή φάνηκαν στον έρημο έσοχικό δρόμο δυο γυναίκες. Βάδιζαν πλάι πλάι κι έρχονταν προς τὸ μέρος του. Ο 'Ηρακλής τις έβλεπε να πλησιάζουν. Ξαφνικά, ή μία τάχυνε τὸ βήμα της κι ήρθε γρηγορώτερα κοντά του. Ήταν μιὰ γυναίκα ψηλή και περπατούσε χαμογελώντας περήφανα. Φορούσε πλούσια, φανταχτερὰ φορέματα. Στὰ μαλλιά της είχε πολύτιμα στολίδια και τὰ δάχτυλά της άστραφταν από τὰ δαχτυλίδια.

Κοιτώντας κατάματα τὸν ξαφνιασμένο Ἡρακλῆ τοῦ εἶπε γελώντας:

— Ξέρω ποιὰ σκέψη σὲ βασανίζει. Ζητᾷς τὸν δρόμο ποῦ θ' ἀκολουθήσης στὴ ζωὴ σου. "Ελα μαζί μου νὰ γνωρίσης τὴν εὐτυχία καὶ τὶς χαρὲς τῆς ζωῆς. "Εχεις δύναμη καὶ μυαλό· χρησιμοποίησέ τα, γιὰ νὰ ζήσης ἄκοπα καὶ εὐχάριστα. Διασκέδασε ὅσο μπορεῖς καὶ θὰ νιώσης σὰν ἀθάνατος, γιατί ὅλοι θὰ σὲ φοβοῦνται καὶ θὰ ὑπακούουν σ' ἐσένα.

Τὴ στιγμὴ ποῦ τοῦ ἄπλωνε τὸ χέρι τῆς προσπαθώντας νὰ τὸν πείση, τὴ ρώτησε ὁ Ἡρακλῆς:

— Ποιό εἶναι τὸ ὄνομά σου;

— Οἱ ἄνθρωποι μὲ ὀνομάζουν **Κακία**, ἦταν ἡ ἀπάντηση.

Σεμνὰ πλησίασε τὸν ἥρωα ἡ ἄλλη γυναίκα. Εἶχε ὠραῖο λευκὸ πρόσωπο καὶ τὰ σφιχτὰ πλεγμένα μαλλιά τῆς τοῦ ἔδιναν εὐγένεια καὶ χάρη. "Ενας ἀπλὸς χιτώνας ἦταν ἡ φορεσιὰ τῆς.

— Ἡρακλῆ, τοῦ εἶπε. Οἱ θεοὶ σοῦ ἔδειξαν τὴν ἀγάπη τους χαρίζοντάς σου δύναμη καὶ γενναία ψυχὴ. Χρησιμοποίησε τὰ θεϊκὰ αὐτὰ δῶρα, γιὰ νὰ ὠφελήσης τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὴν πατρίδα σου. Ἡ καρδιά σου νὰ εἶναι πάντα πονετική καὶ πρόθυμη γιὰ τοὺς ἄλλους. Μπορεῖ νὰ πικραθῇς, ὅμως ποτὲ δὲ θὰ μετανιώσης γιὰ τὸ δύσκολο ἀλλὰ εὐγενικὸ δρόμο ποῦ διάλεξες.

— Σὲ ἀκολουθῶ ἀμέσως, εἶπε ὁ Ἡρακλῆς. Ἀλλὰ ποιό εἶναι τ' ὄνομά σου;

— **Ἀρετὴ**, ἀπάντησε καὶ τοῦ χαμογέλασε με καλοσύνη.

3. ΟΙ ΑΘΛΟΙ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ

Σὲ λίγο καιρὸ ὁ Ἡρακλῆς παντρεύτηκε καὶ ἀπόχτησε παιδιὰ. "Ομως, ἐνῶ ὅλοι οἱ θεοὶ τὸν ἀγαποῦσαν, ἡ θεὰ Ἥρα τοῦ φερόταν ἐχθρικά. Κάποτε ἡ Ἥρα ἔκαμε τὸν Ἡρακλῆ μανιακό, τρελό. Αὐτὸς πάνω στὴν τρέλα τοῦ φέρθηκε πολὺ ἄσχημα στὴν οἰκογένειά του. Ἀργότερα μετανιωμένος πῆγε στοὺς Δελφούς νὰ ρωτήσῃ τὴν Πυθίαν μὲ ποιό τρόπο θὰ μπορούσε νὰ δείξῃ τὴ

μετάνοιά του. Αὐτὴ τοῦ εἶπε ὅτι, θὰ τὸν συγχωροῦσαν οἱ θεοί, ἂν πῆγαινε στὶς Μυκῆνες νὰ ὑπηρετήσῃ τὸν θεῖο του, τὸν **Εὐρυσθέα**, ποὺ βασιλεὺς ἐκεῖ. Ἐκεῖ ἔπρεπε νὰ μείνῃ δώδεκα χρόνια καὶ νὰ κάνῃ ὅ,τι θὰ τοῦ ἔλεγε ὁ Εὐρυσθέας.

Πραγματικὰ ὁ Ἡρακλῆς πῆγε στὶς Μυκῆνες καὶ ὕστερα ἀπὸ διαταγὴ τοῦ Εὐρυσθέα ἔκαμε δώδεκα πολὺ δύσκολα κατορθώματα, ποὺ ἦταν ἀδύνατον νὰ τὰ κάμῃ ἄλλος ἄνθρωπος. Τὰ κατορθώματα αὐτὰ ὀνομάζονται **ἄθλοι τοῦ Ἡρακλῆ**.

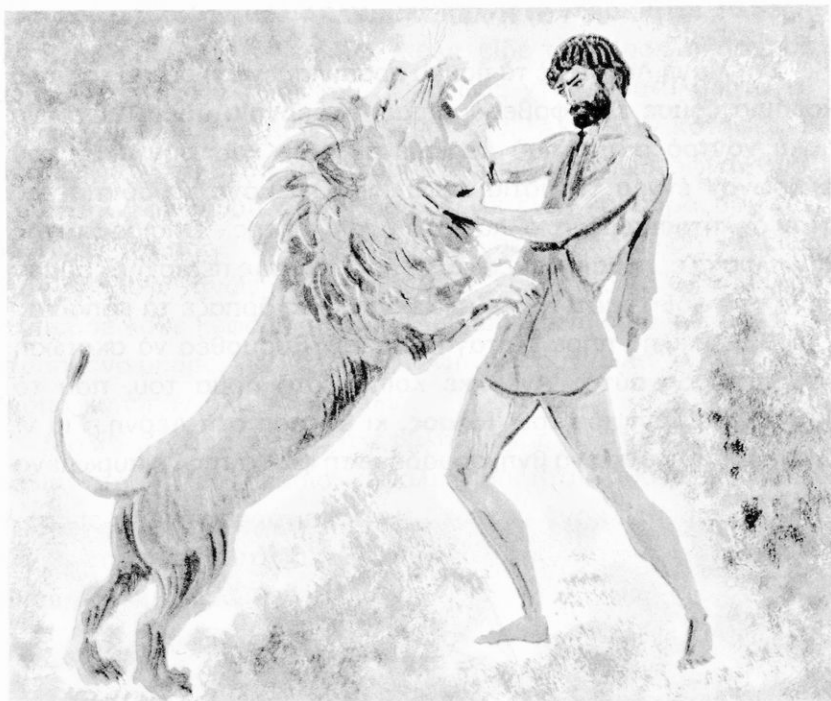
Οἱ πιὸ σπουδαῖοι ἄθλοι τοῦ εἶναι:

- α) τὸ λιοντάρι τῆς Νεμέας,
- β) ἡ Λερναία Ὕδρα,
- γ) οἱ Στυμφαλίδες ὄρνιθες καὶ
- δ) οἱ στάβλοι τοῦ Αὐγεία.

A) ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ ΤΗΣ ΝΕΜΕΑΣ

Στὴ Νεμέα ὑπῆρχε ἓνα φοβερὸ λιοντάρι, ποὺ ἔκανε μεγάλες καταστροφές στὰ κοπάδια. Ὁ Εὐρυσθέας ζήτησε ἀπὸ τὸν Ἡρακλῆ νὰ τὸ σκοτώσῃ καὶ νὰ τοῦ φέρῃ τὸ δέρμα του.

Ὁ Ἡρακλῆς πῆρε τὸ τόξο καὶ τὰ βέλη του κι ἓνα γερὸ ρόπαλο ἀπὸ ξύλο ἀγριελιάς. Ὅτάν ἔφτασε στὴ Νεμέα, μπῆκε στὸ δάσος ποὺ εἶχε τὸ λιοντάρι τῇ σπηλιά του καὶ περίμενε. Κατὰ τὸ βραδάκι φάνηκε τὸ μεγαλόσωμο θηρίο χορτασμένο καὶ περήφανο. Ὁ Ἡρακλῆς τὸ σημάδεψε, ἀλλὰ τὰ μυτερὰ βέλη δὲν τρύπησαν τὸ σκληρὸ δέρμα του. Ἔπесαν ἄχρηστα κάτω στὰ χορτάρια. Τότε τὸ λιοντάρι κατάλαβε τὸν κίνδυνο κι ἔτρεξε νὰ κρυφτῇ στὴ φωλιά του. Ὁ Ἡρακλῆς τὸ κυνήγησε μέσα στὴ σπηλιά, ἀλλὰ ἐκεῖνο ξέφυγε ἀπὸ ἓνα ἄνοιγμα ποὺ ὑπῆρχε πίσω. Τότε ἀναγκάστηκε νὰ κλείσῃ τὸ ἄνοιγμα αὐτὸ μ' ἓνα βράχο καὶ τὸ ξανακυνήγησε. Τὸ λιοντάρι τώρα ξαναμπῆκε στὴ φωλιά του καί, μὴ μπορώντας νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ πούθενά, βρυχήθηκε ἄγρια, κοίταξε γύρω του μὲ πυρωμένα μάτια καὶ εἶδε τὸν Ἡρακλῆ. Οἱ



τρίχες τῆς χαίτης του σηκώθηκαν καί, δείχνοντας τὰ φοβερά δόντια του, ὄρμησε πάνω στὸν ἥρωα. Αὐτὸς δὲν ἔχασε καιρὸ· σήκωσε μὲ δύναμη τὸ ρόπαλο καὶ χτύπησε τὸ θηρίο στὸ μέτωπο. Τὸ ρόπαλο ἔσπασε στὰ δύο, ἀλλὰ τὸ λιοντάρι ζαλίστηκε. Μιὰ ἄγρια πάλη ἄρχισε μεταξύ τους. Τέλος, ὁ Ἡρακλῆς ἔσφιξε τὸν λαιμὸ του μὲ τὰ δυνατά του χέρια, ὥσπου ἐκεῖνο ἔπεσε νεκρό.

• Πῆρε τὸ δέρμα τοῦ λιονταριοῦ, τὸ φόρεσε καὶ γύρισε στὸ παλάτι τοῦ Εὐρυσθέα. Αὐτὸς τρόμαξε τόσο πολύ, ὅταν εἶδε τὸν Ἡρακλῆ νὰ τοῦ φέρνῃ τὸ δέρμα τοῦ λιονταριοῦ, ὥστε τὸν πρόσταξε νὰ μὴν ξαναμπῇ στὸ παλάτι, ἀλλὰ νὰ περιμένῃ ἀπ' ἔξω τὶς ἐντολές του. Ἀπὸ τότε ὁ Ἡρακλῆς πάντα φοροῦσε τὸ δέρμα τοῦ λιονταριοῦ, τὴν περίφημη **λεοντῆ**.

Β) Η ΛΕΡΝΑΙΑ ΥΔΡΑ

Στή λίμνη Λέρνη με τὰ ἤσυχὰ πρασινισμένα νερά καὶ τὰ ψηλὰ καλάμια ζοῦσε ἓνα φοβερό τέρας, ἡ Λερναία ὕδρα. Εἶχε ἓνα πολὺ χοντρὸ σῶμα, ποὺ ἔμοιαζε μὲ φίδι, καὶ στὴν ἄκρη του φύτρωναν ἑννέα τεράστια κεφάλια. Ὅχι μόνο τὰ δόντια της ἦταν δηλητηριασμένα, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀναπνοή της. Ὅποιος ἄτυχος τὴν πλησίαζε, πέθαινε ἀμέσως. Οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς ζοῦσαν μέσα στὸ φόβο, γιατί ἡ Λερναία ὕδρα τοὺς ἄρπαζε τὰ κοπάδια.

Ὁ Ἡρακλῆς πῆρε διαταγὴ ἀπὸ τὸν Εὐρυσθέα νὰ σκοτώσῃ καὶ τὸ τέρας αὐτό. Ἀνέβηκε λοιπὸν στὸ ἄρμα του, ποὺ τὸ ὀδηγοῦσε ὁ ἀνιψιὸς του Ἰόλαος, κι ἔφτασε στὴ Λέρνη. Γιὰ ν' ἀναγκάσῃ τὴν ὕδρα νὰ βγῇ, σημάδεψε τὴ φωλιά της μὲ πυρρῶμένα



βέλη που σφύριζαν, μόλις άκουμπούσαν στο νερό. "Ετσι, τὰ βέλη τὴν ἐνόχλησαν καὶ βγῆκε ἔξω. Μόλις εἶδε τὸν Ἡρακλῆ, ὄρμησε καὶ τυλίχτηκε στὸ πόδι του. Ὁ ἥρωας χτυποῦσε ἀλύπητα τὰ φριχτὰ κεφάλια τῆς μὲ τὸ ρόπαλό του. Ἀλλὰ δὲν κατάφερνε τίποτε, γιατί στὴ θέση κάθε κομμένου κεφαλιοῦ φύτρωναν δύο. Σὰ νὰ μὴν ἔφτανε αὐτό, ἡ Ἥρα ἔστειλε ἕναν κάβουρα, ποὺ τὸν δάγκωνε στὸ πόδι. Ὁ Ἡρακλῆς σκότωσε τὸν κάβουρα καὶ εἶπε στὸν Ἰόλαο ν' ἀνάψῃ δυνατὴ φωτιά. "Ετσι, μόλις ὁ Ἡρακλῆς χτυποῦσε κάθε κεφάλι, ὁ Ἰόλαος μὲ πυρωμένα δαυλιὰ ἔκαιγε τὸ χτυπημένο μέρος, γιὰ νὰ μὴν ξαναφυτρώσουν ἄλλα. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο κόπηκαν ὅλα τὰ κεφάλια.

Μόλις ἡ ὕδρα ἔπεσε ἀκέφαλη, νεκρή, ὁ Ἡρακλῆς ἔθαψε βαθιά στὴ γῆ τὸ μεσαῖο κεφάλι, ποὺ ἦταν ἀθάνατο καὶ τὸ σκέπασε μὲ μιὰ τεράστια πέτρα. Ὑστερα ἄνοιξε τὴν κοιλία τῆς καὶ βούτηξε τὰ μυτερά του βέλη στὸ δηλητήριό τῆς, γιὰ νὰ γίνουν φαρμακερά.

Γ) ΟΙ ΣΤΥΜΦΑΛΙΔΕΣ ὈΡΝΙΘΕΣ

Στὴν Ἀρκαδία τὰ χρόνια ἐκεῖνα ὑπῆρχε ἡ Στυμφαλία, μιὰ λίμνη μὲ ἀκίνητα νερά καὶ πυκνοὺς θάμνους. Μέσα στοὺς θάμνους αὐτοὺς ζοῦσαν οἱ Στυμφαλίδες ὄρνιθες. Αὐτὲς ἦταν ἕνα κοπάδι ἀπὸ τεράστια πουλιά, ποὺ ἔτρωγαν κρέας. Οἱ φτεροῦγες, τὰ γυριστὰ νύχια καὶ τὰ μεγάλα ράμφη τους ἦταν σιδερένια. Ὁ Εὐρύσθεας πρόσταξε τὸν Ἡρακλῆ νὰ σκοτώσῃ τὶς Στυμφαλίδες ὄρνιθες.

Στὸν ἄθλο του αὐτὸ τὸν βοήθησαν οἱ θεοί. Ὁ Ἥφαιστος ἔφτιασε κρόταλα ἀπὸ χαλκὸ καὶ ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ τὰ ἔφερε στὸν Ἡρακλῆ.

Ἐκεῖνος πῆρε μαζί του τὸ τόξο του, τὰ βέλη καὶ τὰ κρόταλα καὶ ἀνέβηκε στὸ ὄρος Κυλλήνη, κοντὰ στὴ Στυμφαλία. Ἐκεῖ ἄρχισε νὰ χτυπᾷ δυνατὰ τὰ κρόταλα. Οἱ Στυμφαλίδες ὄρνιθες,



τρομαγμένες από τὸ θόρυβο, πέταξαν βιαστικά ἀπὸ τὶς φωλιές τους. Μόλις βρέθηκαν στὸν ἀέρα, ἄρχισαν νὰ κρῶζουν δυνατὰ καὶ νὰ χτυποῦν τὶς σιδερένιες φτεροῦγες τους, γιὰ νὰ τρομάξουν τὸν ἐχθρό τους. Ἀλλὰ ὁ Ἡρακλῆς σημαδεύει πρὸ σταθερὰ καὶ στέλνει τὰ φαρμακερά του βέλη στὶς τεράστιες ὀρνιθες. Μία μία πέφτουν κάτω σκοτωμένες. Ὅσες σώθηκαν, πέταξαν κατὰ τὴν Ἀνατολή καὶ δὲν ξαναγύρισαν ποτὲ πίσω.

Δ) Οἱ ΣΤΑΒΛΟΙ ΤΟΥ ΑΥΓΕΙΑ

Στὴν Ἥλιδα ζοῦσε ὁ βασιλιάς **Αὐγείας**. Εἶχε πολλὰ πλούτη καὶ ἀμέτρητα κοπάδια βοδιῶν καὶ προβάτων. Τὰ κοπάδια του ἔβοσκαν στὰ μεγάλα λιβάδια τῆς Ἥλιδας μὲ τὸ παχὺ χορτάρι.

Τὸ βράδυ οἱ βοσκοὶ ἔφερναν τὰ κοπάδια νὰ κοιμηθοῦν στοὺς στάβλους τους. Χρόνια ὅμως οἱ στάβλοι ἔμεναν ἀκαθάριστοι ἀπὸ τὶς κοπριές. Τώρα λοιπὸν εἶχαν φράξει οἱ πόρτες τους, γιατί οἱ κοπριές ἦταν βουνὰ ὁλόκληρα.

Ὁ Εὐρυσθέας πρόσταξε τὸν Ἡρακλῆ νὰ πάη στὴν Ἥλιδα καὶ νὰ καθάρισι τοὺς στάβλους τοῦ Αὐγεία. Ἐνῶ ὁ Ἡρακλῆς προχωροῦσε πρὸς τὴν Ἥλιδα, σκεφτόταν μὲ ποῖο τρόπο θὰ μπορέσῃ νὰ τελειώσῃ αὐτὸ τὸ ἔργο. Μὲ φτυάρια καὶ σκοῦπες θὰ χρειάζονταν χιλιάδες ἄνθρωποι νὰ δουλεύουν μέρες καὶ μέρες. Ξαφνικά, κάτι ἄστραψε στὸ μυαλό του. «Θὰ χρησιμοποίησω νερὸ» φώναξε.

Ὁ Ἡρακλῆς μίλησε στὸν Αὐγεία γιὰ τὸ ἔργο ποὺ ἔπρεπε νὰ κάμῃ.

— Θὰ καθάρισω τοὺς στάβλους σου σὲ μιὰ μέρα, τοῦ εἶπε, ἂν μοῦ δώσης τὸ ἓνα δέκατο ἀπὸ τὰ ζῶα σου.

Ὁ Αὐγείας, ποὺ δὲν πίστευε ποτὲ ὅτι μπορούσε νὰ γίνη αὐτό, δέχτηκε.

Ὁ Ἡρακλῆς πῆρε γιὰ μάρτυρα τὸ **Φυλέα**, γιὸ τοῦ Αὐγεία, καὶ ἄρχισε τὸ ἔργο του. Πρῶτα γκρέμισε τὸν ἓνα τοῖχο τῶν στάβλων. Ἐπειτα μὲ πέτρες καὶ χῶμα ἄλλαξε τὴν κατεύθυνση τῶν δύο

γειτονικῶν ποταμῶν, τοῦ Πηνειοῦ καὶ τοῦ Ἀλφειοῦ. Ἐφτιασε πρόχειρα αὐλάκια καὶ κατόρθωσε νὰ φέρῃ τὰ νερὰ πρὸς τοὺς στάβλους. Τὰ νερὰ ὄρμησαν καὶ ἄρπαξαν τὰ βουνὰ τῆς ξερῆς κοπριάς. Ὡς τὸ βράδυ οἱ στάβλοι ἀστραφταν ὀλοκάθαροι.

Παρ' ὅλα αὐτὰ ὁ Αὐγείας δὲ θέλησε νὰ δώσῃ τὰ ζῶα στὸν ἥρωα καὶ τὸν ἔδωξε μαζί μὲ τὸν Φυλέα ἀπὸ τὴν Ἥλιδα. Ἐπειδὴ ὅμως φάνηκε ψεύτης, ὁ Ἡρακλῆς μάζεψε στρατό, τὸν νίκησε κι ἔκαμε τὸν Φυλέα βασιλιὰ τῆς χώρας.

4. Η ΑΛΚΗΣΤΗ

Στὶς Φερέες, πόλη τῆς Θεσσαλίας, ἦταν βασιλιάς ὁ **Ἀδμητος**, ἀγαπημένος φίλος τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνα. Σὲ μιὰ γειτονικὴ πόλη τῆς Θεσσαλίας βασιλεὺς ὁ γέρος **Πελίας**, ποὺ εἶχε μιὰ ὁμορφὴ κόρη, τὴν **Ἀλκηστη**. Ὁ Ἀδμητος ζήτησε νὰ τὴν παντρευτῇ. Ὁ Πελίας τοῦ εἶπε ὅτι ἔχει ὀρκιστῇ νὰ τὴ δώσῃ γυναῖκα σὲ ὅποιον μπορέσῃ νὰ ἔρθῃ πάνω σ' ἓνα ἄρμα, ποὺ θὰ τὸ τραβοῦν ἓνα λιοντάρι κι ἓνα ἀγριογούρουνο. Κανένας ὡς τότε δὲν εἶχε κατορθώσει αὐτὸ τὸ παράξενο πρᾶγμα.

Ὁ Ἀδμητος ζήτησε τὴ βοήθεια τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνα καὶ τὸ κατόρθωσε. Πραγματικά, ἔξεψε στὸ ἄρμα τὸ λιοντάρι καὶ τὸ ἀγριογούρουνο καὶ ἦρθε στὸν Πελία. Ἔτσι, παντρεύτηκε τὴν Ἀλκηστη.

Πρὶν ἀπὸ τὸ γάμο ὁ Ἀδμητος ἔκανε θυσίες, γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τοὺς θεοὺς. Ἐῆχασε ὅμως τὴ θεὰ Ἀρτεμη. Αὐτὴ γιὰ νὰ τὸν τιμωρήσῃ, γέμισε φίδια τὸ νυφικὸ δωμάτιο. Καὶ πάλι ὁ θεὸς Ἀπόλλωνας προστάτεψε τὸν Ἀδμητο. Ὅχι μόνο μαλάκωσε τὸ θυμὸ τῆς θεᾶς, ἀλλὰ παρακάλεσε τὶς Μοῖρες, ποὺ κανονίζουν τὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων, νὰ κάμουν ἓνα δῶρο στὸν Ἀδμητο. Οἱ Μοῖρες τοῦ δώρισαν πολλὰ χρόνια ζωῆς. Γιατί, μόλις θὰ ἔφτανε ἡ στιγμὴ νὰ πεθάνῃ, μποροῦσε νὰ πάρῃ τὴ θέσῃ του ἓνας κοντινὸς συγγενὴς του. Ἔτσι, ὁ Ἀδμητος θὰ ζοῦσε διπλὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους.

Κάποτε ο "Αδμητος αρρώστησε βαριά. "Όλοι κατάλαβαν ότι έφτασε ή τελευταία του ώρα. Οί φίλοι του έτρεξαν και παρακάλεσαν τή γριά μητέρα του νά πεθάνη αντί γι' αυτόν, όπως είχαν πεί οί Μοίρες. "Όμως ούτε ή μητέρα του δέχτηκε νά πεθάνη, γιά νά σωθή ο γιός της, ούτε ο πατέρας του, πού βρισκόταν σέ βαθιά γεράματα. Τότε ή αγαπημένη του γυναίκα, ή "Αλκηστη, είπε ότι θά πέθαινε εκείνη αντί γιά τόν "Αδμητο. "Έκαμε τίς απαραίτητες προετοιμασίες, μπήκε στο δωμάτιό της και πέθανε ήσυχα.

Σιγά σιγά συνήρθε ο "Αδμητος. 'Αμέσως ζήτησε νά δή τή γυναίκα του. Κλαίγοντας οί φίλοι του τοῦ είπαν τί έγινε. 'Εκείνος από τόν πόνο του έπесе σέ βαθιά απελπισία.

'Εκείνες τίς μέρες έτυχε νά είναι περαστικός από τίς Φερές ο 'Ηρακλῆς. Τόν περιποιήθηκαν στο παλάτι τοῦ βασιλιᾶ, αλλά, όταν ρώτησε γιατί ο "Αδμητος δέν ήρθε νά τόν καλωσορίση, ένας πιστός υπῆρέτης τοῦ είπε τί συνέβηκε.

'Αμέσως ο 'Ηρακλῆς έτρεξε έξω από τὸ παλάτι. Βρῆκε τόν "Αδῆ και γιά ὥρες πολλές πάλευε μαζί του. Στο τέλος τόν νίκησε και τοῦ πήρε τήν "Αλκηστη. Τή σκέπασε ολόκληρη μ' ένα μανδύα και τήν ἔφερε στὸν ἄντρα της.

— Νά τήν προσέχης πολύ, "Αδμητε, τοῦ είπε. Γιά νά τή φέρω πίσω, πάλεψα μὲ τόν "Αδῆ.

'Ο "Αδμητος δέν κατάλαβε και τοῦ είπε νά τόν ἀφήση στὸν πόνο του. Τότε ο 'Ηρακλῆς τράβηξε τὸ μανδύα και φάνηκε ή "Αλκηστη ζωντανή και ὠραία. 'Ο "Αδμητος ἔμεινε ἄφωνος ἀπὸ τήν ἔκπληξη. 'Αγκάλιασε τή γυναίκα του, βεβαιώθηκε ότι είναι ή ἴδια και ὄχι ὄνειρο και οί δύο τους μὲ θερμά λόγια εὐχαρίστησαν τόν 'Ηρακλῆ γιά τή γενναία κι εὐγενική καρδιά του.

5. Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ

'Αφοῦ ο 'Ηρακλῆς τελείωσε τοὺς ἄθλους του, πῆγε στήν Αἰτωλία. 'Επειδὴ εἶχε πεθάνει ή γυναίκα του, παντρεύτηκε τή **Δηιάνειρα**, βασιλοπούλα τῆς Αἰτωλείας. Μετὰ τὸ γάμο, ένα



χρόνο ἔμειναν μαζί στο παλάτι τοῦ πεθεροῦ του, καὶ κατόπι ἔφυγαν. Ἐνῶ ταξίδευαν, ἔφτασαν στὸν ποταμὸ Εὐῆνο, ποῦ ἦταν πλημμυρισμένος. Μπροστά τους παρουσιάστηκε ὁ πορθμέας Κένταυρος **Νέσσος** καὶ εἶπε ὅτι εὐχαρίστως θὰ ἔβαζε τὴ Δηιάνειρα στὴ ράχη του, νὰ τὴν περάσει ἀπέναντι.

Ὁ Ἡρακλῆς συμφώνησε καὶ πέρασε τὸ φουσκωμένο ποτάμι κολυμπώντας. Ὅμως ὁ Νέσσος, βγαίνοντας ἀπὸ τὸ ποτάμι,

θέλησε ν' ἀρπάξη τὴ Δηιάνειρα καὶ νὰ φύγῃ. Αὐτὴ ὅμως ἔβαλε τὶς φωνές. Τότε ὁ Ἡρακλῆς τὸν σημάδεψε καὶ τὸν χτύπησε στὴν καρδιά μ' ἓνα βέλος δηλητηριασμένο. Ὁ Νέσσος, πρὶν ξεψυχίσει, φώναξε κοντὰ του τὴ Δηιάνειρα καὶ τῆς εἶπε:

— Μάζεψε λίγο αἷμα ἀπὸ τὴν πληγὴ μου. Ἄν κάποτε ὁ Ἡρακλῆς πάψῃ νὰ σὲ ἀγαπᾷ, ἀνακάτεψε αὐτὸ τὸ αἷμα μὲ λάδι καὶ φτιάσε ἓνα μαγικὸ φίλτρο. Ἄλειψε μ' αὐτὸ τὸ χιτῶνα τοῦ Ἡρακλῆ καὶ τότε αὐτὸς θὰ σὲ ἀγαπᾷ πάντοτε.

Λίγον καιρὸ ἀργότερα ὁ Ἡρακλῆς πῆγε στὴν Εὐβοία, νὰ τιμωρήσῃ μερικοὺς κακοὺς ἀνθρώπους. Μετὰ ἀπὸ αὐτὸ θέλησε νὰ προσφέρει θυσία στὸ Δία. Ἔστειλε λοιπὸν κάποιον νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὴ Δηιάνειρα ἓνα λευκὸ χιτῶνα.

Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Ἡρακλῆς ἔμεινε στὴν Εὐβοία, αὐτὴ νόμισε ὅτι δὲν τὴν ἀγαπᾷ πιά. Γι' αὐτὸ ἐτοίμασε γρήγορα τὸ φίλτρο, τὸ ἄλειψε πάνω στὸ χιτῶνα καὶ τὸν ἔστειλε στὸν Ἡρακλῆ.

Ὁ Ἡρακλῆς φόρεσε τὸν χιτῶνα κι ἔκαμε τὴ θυσία. Ὅταν ὅμως ὁ χιτῶνας ζεστάθηκε, τὸ δηλητήριό μπῆκε στὶς σάρκες του. Ἄδικα πάλεψε νὰ τὸν βγάλῃ. Σὲ κάθε κίνηση πονοῦσε φριχτά, γιατί μαζί μὲ τὸ ροῦχο ξεκολλοῦσαν καὶ οἱ σάρκες του. Τότε, ἀφοῦ εἶπε στοὺς φίλους του νὰ τὸν ἀκολουθήσουν, ὅλοι μαζί ἀνέβηκαν ἐπάνω στὴν Οἶτη.

Ἐκεῖ βογγώντας ἀπὸ τοὺς πόνους, ξεριζώνει δέντρα καὶ τὰ κάνει σωρὸ. Κάθεταί πάνω στὸ σωρὸ καὶ ζητάει ἀπὸ τοὺς φίλους του νὰ βάλουν φωτιά. Κανένας ὅμως δὲν δέχεται. Τὴν ὥρα ἐκείνη περνοῦσε ἀπὸ ἐκεῖ ἓνας βοσκός, ὁ πατέρας τοῦ **Φιλοκτήτη** μὲ τὸ κοπάδι του. Ὁ Ἡρακλῆς τὸν παρακάλεσε ν' ἀνάψῃ φωτιά καὶ τοῦ χάρισε τὸ τόξο του.

Ἐνῶ ἡ φωτιά ἔκαιγε, ἓνα σύννεφο τύλιξε τὸν ἥρωα καὶ μέσα σὲ δυνατὲς βροντὲς τὸν πῆρε στὸν οὐρανό. Τὸ σύννεφο ὠδήγησε τὸν Ἡρακλῆ στὸν Ὀλυμπο. Ἐκεῖ τὸν δέχτηκαν ὁ Δίας καὶ ἡ θεὰ Ἥρα, ἡ ὁποία συμφιλιώθηκε μαζί του. Ἀπὸ τότε ὁ Ἡρακλῆς κατοικοῦσε μαζί μὲ τοὺς θεοὺς. ✓

Περίληψη

Ὁ Ἡρακλῆς ἦταν γιὸς τοῦ Ἀμφιτρύωνα καὶ τῆς Ἀλκμήνης. Γεννήθηκε καὶ μεγάλωσε στὴ Θῆβα. Ὃταν ἦταν μωρό, ἐπνίξε δυὸ τεράστια φίδια. Ἀργότερα, ἀκολούθησε τὸ δρόμο τῆς Ἀρετῆς.

Δώδεκα χρόνια ἔμεινε κοντὰ στὸν Εὐρύσθεα κι ἔκαμε δώδεκα θαυμαστοὺς ἀθλους. Προστάτευε ὅλους τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους, ποὺ εἶχαν τὴν ἀνάγκη του, καὶ ξεκαθάρισε τὸν τόπο ἀπὸ διάφορα τέρατα καὶ θηρία. Πάλεψε μὲ τὸν Ἀδῆ, γιὰ νὰ ξαναφέρῃ πίσω στὸν Ἀδμητο τὴν Ἀλκешτη.

Πέθανε μὲ πονους ἀπὸ τὸ δηλητήριο ποὺ ἔδωσε ὁ Κένταυρος Νέσσος στὴ Δηιάνειρα, χωρὶς αὐτὴ νὰ ξέρη τί εἶναι. Οἱ θεοὶ εὐχαριστήμενοι ἀπὸ τοὺς ἀθλους του καὶ τὰ καλὰ, ποὺ ἔκαμε στοὺς ἀνθρώπους, τὸν πῆραν στὸν Ὀλυμπο καὶ τὸν ἔκαμαν ἀθάνατο.

Ἀσκήσεις

1. Γιατί οἱ ἄνθρωποι πίστευαν ὅτι ὁ Ἡρακλῆς ἦταν ἡμίθεος;
2. Ποιοὶ εἶναι οἱ ἀθλοὶ τοῦ Ἡρακλῆ;
3. Πῶς φαίνεται ὅτι ὁ Ἡρακλῆς ἀκολούθησε τὸν δρόμο τῆς Ἀρετῆς;
4. Πῶς παριστάνεται ὁ Ἡρακλῆς στὴν τέχνη;

Κείμενα

Ὁ Θεόκριτος μιλάει γιὰ τὴ βρεφικὴ ἡλικία τοῦ Ἡρακλῆ:

«Τότε λοιπὸν περάσανε τῆς θύρας τὸ κατώφλι, μὲ προσταγὴ τῆς Ἥρας, δυὸ δράκοι φοβεροὶ νὰ φᾶνε τὸν Ἡρακλῆ. Σέρνανε τὴν κοιλιὰ τους, ποὺ αἷματα διψᾷ, καὶ προχωροῦν κι οἱ δυὸ μὲ μάτια ἀστραφτερά... Μὰ ὁ Ἡρακλῆς ἐνάντια ἀπλώνει τὰ δυὸ χέρια του καὶ πιάνει τὰ θηρία ἀπὸ τὸ λαιμὸ καὶ σφίγγει τα σὰ σιδεροχαλκάδες. Τότε στὸ βυζανιάρικο τολίχτηκαν μωρό... καὶ πάλι ξετολίχτηκαν, ζητώντας νὰ ξεφύγουν ἀπὸ τὸ φριχτὸ δεσμό».

(Θεοκρίτου Εἰδύλλια, μετ. Ἀλ. Φωτιάδης)



Β. Ο ΘΗΣΕΑΣ

1. Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ ΤΟΥ ΘΗΣΕΑ

Στήν Τροιζήνα ζούσε ο σοφός βασιλιάς **Πιθέας** με την όμορφη κόρη του την **Αΐθρα**. Κάποτε ο **Αιγέας**, ο βασιλιάς της 'Αθήνας, πήγε να δῇ τὸ φίλο του, τὸ γέρο Πιθέα. Ἐκεῖ γνώρισε τὴν Αἴθρα καὶ τὴν παντρεύτηκε.

Ὁ Αἰγέας καὶ ἡ Αἴθρα ἔζησαν λίγο καιρὸ στὴν Τροιζήνα. Ὅμως ὁ Αἰγέας ἔπρεπε νὰ γυρίσῃ στὴν Ἀθήνα. Ἡ Αἴθρα τότε ζήτησε νὰ μείνῃ στὴν Τροιζήνα κοντὰ στὸν πατέρα της. Τὸ ταξίδι θὰ τὴν κούραζε, γιατί περίμενε μωρό.

“Όταν αποχαιρετούσε συγκινημένη τὸν Αἰγέα, αὐτὸς τῆς ἔδειξε ἓνα βράχο καὶ τῆς εἶπε:

— Κάτω ἀπὸ τὸ βράχο αὐτὸν ἔβαλα τὸ ξίφος καὶ τὰ σαντάλια μου. Ἄν γεννήσης γιό, πές του τὸ μυστικό, μόλις γίνη παλικάρι. Ἄν μπορέση νὰ σηκώσῃ τὸν βράχο, ἄς πάρῃ τὸ ξίφος καὶ τὰ σαντάλια καὶ ἄς ἔρθῃ στὴν Ἀθήνα νὰ μὲ συναντήσῃ. Ἐγὼ ἀμέσως θὰ καταλάβω ὅτι εἶναι ὁ γιός μου.

Λίγο ἀργότερα ἡ Αἰθρα γέννησε ἓνα ἀγόρι, τὸ **Θησέα**. Ὁ Θησέας μεγάλωσε στὸ παλάτι τοῦ Πιθθέα καὶ μὲ τὴν ἀγάπη τῆς μητέρας του καὶ τὶς σοφὲς συμβουλὲς τοῦ παπποῦ του γινόταν κάθε μέρα καὶ καλύτερος.

“Όταν ὁ Θησέας ἦταν ἑπτὰ χρονῶν, πέρασε ἀπὸ τὴν Τροιζήνα ὁ Ἡρακλῆς. Ἐνῶ ἔτρωγε μέσα στὸ παλάτι μὲ τὸν Πιθθέα, εἶχε ἀφήσει τὴ «λεοντῇ» του ἀπ’ ἔξω. Μόλις τὴν εἶδαν τὰ παιδιά, ἔφυγαν τρομαγμένα. Ὁ Θησέας νόμισε ὅτι ἦταν ζωντανὸ λιοντάρι. Ἀτάραχος ἄρπαξε ἓνα τσεκούρι καὶ ὄρμησε νὰ τὸ σκοτώσῃ. Ὁ Ἡρακλῆς θαύμασε τὸ θάρρος τοῦ παιδιοῦ καὶ εἶπε στὸν Πιθθέα ὅτι ὁ ἐγγονός του θὰ γίνη ἀφοβὸς καὶ δυνατός.

Ὁ Θησέας μεγάλωσε. “Όταν ἔγινε ἔφηβος, ἦταν ψηλός, δυνατὸς καὶ ὁμορφος. Εἶχε ξανθά, ὁμορφοχτενισμένα μαλλιά καὶ ἀστραφτερά μάτια. Ἦταν ἔξυπνος, σοβαρὸς καὶ εἶχε γενναία ψυχὴ. Ἡ Αἰθρα κατάλαβε ὅτι ἀξίζει νὰ τοῦ φανερώσῃ τὸ μυστικὸ γιὰ τὸν πατέρα του.

Τὸν πῆρε λοιπόν, τὸν πῆγε ἐκεῖ ποῦ ἦταν ἡ πέτρα καὶ τοῦ εἶπε τὴν παραγγελία τοῦ πατέρα του. Ὁ Θησέας μ’ εὐκολία σήκωσε τὸν βράχο καὶ πῆρε τὸ ξίφος καὶ τὰ σαντάλια.]

2. ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΟΥ ΘΗΣΕΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΤΟΥ

Ὁ Πιθθέας καὶ ἡ Αἰθρα συμβούλεψαν τὸν Θησέα νὰ πάῃ στὴν Ἀθήνα μὲ πλοῖο. Τὸ ταξίδι ἀπὸ τὴν ξηρὰ ἦταν ἐπικίνδuno, γιατί στὸ δρόμο ὑπῆρχαν ληστὲς καὶ κακοῦργοι. Ὁ Θησέας ὅμως δὲ

φοβόταν και αποφάσισε να πάη στην Ἀθήνα με τὰ πόδια. Ἀποχαιρέτησε τὸν παπποῦ καὶ τὴ μητέρα του καὶ ξεκίνησε ὁλομόναχος.

Κοντὰ στὴν Ἐπίδαυρο συνάντησε τὸν πρῶτο κακοῦργο, τὸν **Περιφήτη**. Αὐτὸς ἦταν ἓνας γίγαντας, ποὺ κρατοῦσε ἓνα πελώριο ρόπαλο. Παραμόνευε τοὺς ἄτυχους ταξιδιώτες καὶ τοὺς τσάκιζε μετὰ τὸ ρόπαλό του. Ὁ Θησέας πάλεψε μαζί του, τοῦ ἄρπαξε τὸ ρόπαλο καὶ τὸν σκότωσε. Τὸ τρομερὸ ρόπαλο τὸ πήρε μαζί του.

Ὁ Θησέας συνέχισε τὸ δρόμο του. Φτάνοντας στὸν Ἰσθμὸ τῆς Κορίνθου συνάντησε ἄλλον τρομερὸ ληστή, τὸν **Σίνη τὸν Πιτυοκάμπτη**. Τὸν ἔλεγαν ἔτσι, γιατί λύγιζε ὡς τὴ γῆ κατὶ πανύψηλα πεῦκα ποὺ ὑπῆρχαν ἐκεῖ. Ἔδενε τοὺς ταξιδιώτες στίς λυγισμένες κορφές καὶ τίς ἄφηνε ἀπότομα.

Καθὼς τὰ δέντρα ξαναγύριζαν στὴ θέση τους, σήκωναν ψηλὰ τὸν ἄτυχο ταξιδιώτη καὶ τὸν ἔσκιζαν στὰ δύο.

Ὁ Θησέας λύγισε τὰ πιὸ ψηλὰ πεῦκα κι ἔδεσε τὸ Σίνη στίς λυγισμένες κορφές τους. Τὰ πεῦκα ξαναγύρισαν στὴ σωστή τους θέση καὶ τὸν σκότωσαν μετὰ τὸν ἴδιο τρόπο, ποὺ σκότωσε τόσους ἀθώους ταξιδιώτες.

Προτοῦ φτάση ὁ Θησέας στὰ Μέγαρα, συνάντησε τὸ **Σκείρωνα**. Ὁ ληστής αὐτὸς καθόταν σ' ἓνα στενὸ μονοπάτι. Ἀπὸ κάτω ἀνοιγόταν ἓνας φοβερὸς γκρεμός, ποὺ σοῦ ἔφερνε ζαλάδα, ὅταν τὸν κοίταζες.

Οἱ ταξιδιώτες ἦταν ἀναγκασμένοι νὰ περνοῦν ἀπὸ τὸ ἐπικίνδuno μονοπάτι, γιατί ἄλλος δρόμος δὲν ὑπῆρχε. Ὅμως, ὅταν ἔφταναν στὸ σημεῖο ἐκεῖνο, κατατρομαγμένοι ἀντίκριζαν τὸ φοβερὸ Σκείρωνα. Αὐτὸς τοὺς σταματοῦσε καὶ τοὺς ἔλεγε ὅτι θὰ τοὺς ἀφήσῃ νὰ περάσουν, ἂν τοῦ πλύνουν τὰ πόδια. Ἔτσι, ὅπως αὐτοὶ ἔσκυβαν μπροστά του καὶ τοῦ ἔπλεναν τὰ πόδια, ὁ Σκείρωνας τοὺς ἔδινε μιὰ κλοτσιὰ καὶ τοὺς γκρέμιζε στὴ θάλασσα. Αὐτοὶ χτυποῦσαν πάνω στοὺς κοφτεροὺς βράχους καὶ

σκοτώνονταν. Ἀπὸ κάτω περίμενε μιὰ τεράστια θαλασσινὴ χελώνα καὶ τοὺς ἔτρωγε.

Ὁ Θησέας γκρέμισε τὸ Σκείρωνα μὲ μιὰ δυνατὴ κλοτσιά. Ἀπὸ τότε οἱ ἀπότομοι ἐκεῖνοι βράχοι ὀνομάζονται **Σκειρωνίδες πέτρες** καὶ εἶναι τὸ ἴδιο μέρος, ποὺ τὸ λένε σήμερα **Κακιὰ Σκάλα**.

Ἐπειτα ὁ Θησέας ἔφτασε κοντὰ στὸ σημερινὸ Δαφνί. Ἐκεῖ, στοὺς πρόποδες τοῦ Κορυδαλλοῦ, ζοῦσε ἄλλος τρομερὸς κακοῦργος, ὁ **Προκρούστης**. Αὐτὸς ἀνάγκαζε κάθε ταξιδιώτη νὰ ξαπλώσῃ πάνω σ' ἓνα κρεβάτι. Ἄν τὰ πόδια του περίσσευαν ἀπὸ τὴν ἄκρῃ τοῦ κρεβατιοῦ, ὁ Προκρούστης ἔκοβε τὸ μέρος ποὺ περίσσευε. Ἄν ὅμως ὁ ταξιδιώτης ἦταν κοντὸς καὶ τὰ πόδια του δὲν ἔφταναν στὴν ἄκρῃ τοῦ κρεβατιοῦ, τοῦ τὰ τραβοῦσε, ὥσπου νὰ φτάσουν. Ἔτσι ἢ ἀλλιῶς, οἱ ταξιδιώτες πέθαιναν μὲ βασανιστήρια καὶ φριχτοὺς πόνους. Ὁ Θησέας τιμώρησε τὸν Προκρούστη μὲ τὸν ἴδιο τρόπο.

3. Ο ΘΗΣΕΑΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Ὅταν ὁ Θησέας ἔφτασε στὴν Ἀθήνα, πῆγε ὁλόισια στὸ παλάτι τοῦ πατέρα του. Ὁ Αἰγέας ἔμαθε ὅτι ἔφτασε στὴν Ἀθήνα ἓνας νεαρὸς ἥρωας, ποὺ εἶχε σκοτώσει τὸν Περιφῆτη, τὸ Σῖνη, τὸ Σκείρωνα καὶ τὸν Προκρούστη. Τὸν κάλεσε λοιπὸν στὸ παλάτι, γιὰ νὰ τὸν γνωρίσῃ.

Τὴν ὥρα ποὺ ἔτρωγαν, ὁ Θησέας τράβηξε τὸ μαχαίρι του, τάχα γιὰ νὰ κόψῃ τὸ κρέας. Μὲ τὴν κίνηση ποὺ ἔκαμε ἄνοιξε ὁ χιτῶνας του καὶ φάνηκε τὸ λαμπερὸ ξίφος του, ποὺ ἡ λαβὴ του ἦταν ἀπὸ σκαλιστὸ πολύτιμο ἐλεφαντόδοντο. Ὁ Αἰγέας ἀμέσως γνῶρισε τὸ ξίφος του. Ἀγκάλιασε τὸν Θησέα καὶ γεμάτος χαρὰ κάλεσε ὅλο τὸ λαὸ τῆς Ἀθήνας. Τοὺς ἔδειξε μὲ περηφάνια τὸ γιό του καὶ ὅλοι χάρηκαν ποὺ ὁ γιὸς τοῦ βασιλιᾶ τοὺς ἦταν τέτοιο λαμπρὸ παλικάρι.

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ στὸ Μαραθῶνα, κοντὰ στὴν Ἀθήνα, τριγύριζε ἓνας ἄγριος ταῦρος, ὁ ταῦρος τοῦ Μαραθῶνα. Τὸ τρομερὸ

αυτό ζωο ἔκανε πολλές καταστροφές. Τὸ εἶχε φέρει κάποτε ὁ Ἡρακλῆς ἀπὸ τὴν Κρήτη στὸν Εὐρυσθέα ὕστερα ἀπὸ διαταγή του. Ὁ Εὐρυσθέας ὅμως τὸ ἄφησε ἐλεύθερο. Τότε αὐτὸ ἔφυγε ἀπὸ τὸ Ἄργος καὶ πῆγε στὰ δάση ποὺ ἦταν γύρω στὸ Μαραθώνα.

Χωρὶς νὰ χρησιμοποίησιν τὰ ὅπλα του, ὁ Θησέας ἔπιασε τὸν ταῦρο καὶ τὸν ἔφερε στὴν Ἀθήνα. Τὸν γύρισε σ' ὅλη τὴν πόλη, γιὰ νὰ τὸν δοῦν ὅλοι καὶ νὰ ἡσυχάσουν. Κατόπι τὸν θυσίασε στὸ θεὸ Ἀπόλλωνα.

4. Ὁ ΘΗΣΕΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Κάποτε ὁ Ἀνδρόγεος, γιὸς τοῦ βασιλιᾶ τῆς Κρήτης **Μίνωα**, ἦρθε νὰ πάρῃ μέρος σὲ ἀγῶνες στὴν Ἀθήνα. Νίκησε σ' ὅλα τὰ ἀγωνίσματα καὶ χαρούμενος ἐτοιμαζόταν νὰ γυρίσῃ στὴν Κρήτη. Μερικοὶ ὅμως κακοὶ Ἀθηναῖοι, τυφλωμένοι ἀπὸ τὴ ζήλια, τὸν σκότωσαν.

Ὁ Μίνωας θύμωσε πολὺ γιὰ τὸν ἄδικο θάνατο τοῦ γιοῦ του. Ἦρθε μὲ τὰ πλοῖα του, πολέμησε τοὺς Ἀθηναίους καὶ τοὺς νίκησε. Τοὺς ἀνάγκασε τότε νὰ πληρώνουν ἓναν παράξενο φόρο. Ζήτησε δηλαδὴ νὰ τοῦ στέλνουν στὴν Κρήτη ἑφτά νέους καὶ ἑφτά νέες, ποὺ θὰ τοὺς διάλεγαν μὲ κλῆρο. Αὐτοὺς θὰ τοὺς ἔριχνε ὁ Μίνωας στὸ **λαβύρινθο**. Ὁ λαβύρινθος ἦταν ἓνα ἀπέραντο κτίριο μὲ πολλοὺς διαδρόμους καὶ δωμάτια. Ἐκεῖ μέσα ζοῦσε ἓνα τέρας, ὁ **Μινώταυρος**, ποὺ εἶχε σῶμα ἀνθρώπου καὶ κεφάλι ταύρου. Σ' αὐτὸν ἔριχναν γιὰ τροφή τοὺς νέους καὶ τίς νέες.

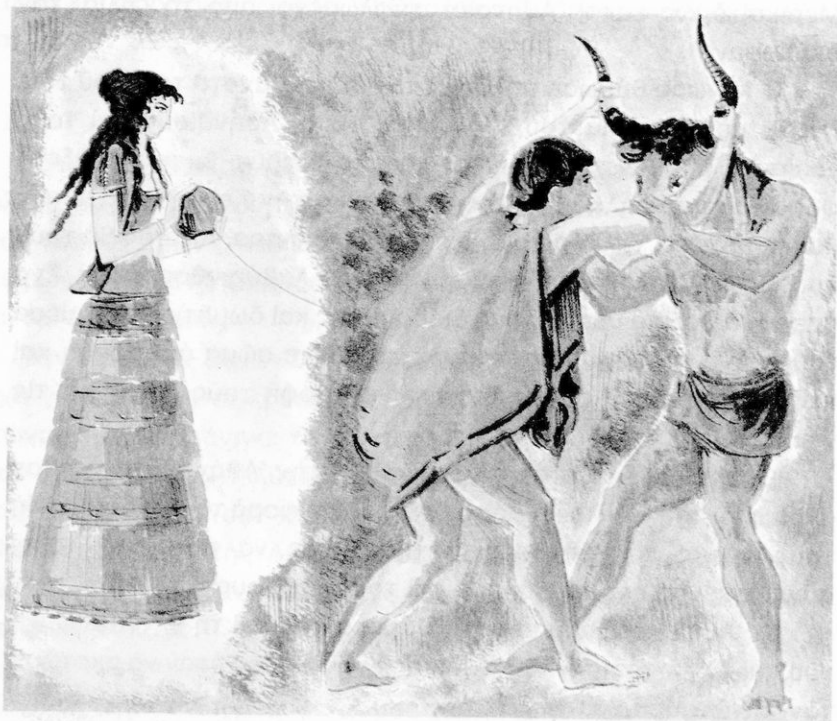
Ὁ Θησέας δὲν ἦταν πολὺν καιρὸ στὴν Ἀθήνα, ὅταν ἦρθαν ἄνθρωποι τοῦ Μίνωα νὰ πάρουν γιὰ τρίτη φορὰ τὸ φόρο, δηλαδὴ τοὺς νέους καὶ τίς νέες. Ζήτησε τότε νὰ πάῃ μαζί τους, συγκινημένος ἀπὸ τὰ δάκρυα καὶ τοὺς θρήνους τῶν Ἀθηναίων.

Οἱ Ἀθηναῖοι θαύμασαν τὸ θάρρος του καὶ τὴ γενναία ψυχὴ του καὶ τὸν ἀγάπησαν πολὺ. Σκοπὸς τοῦ Θησέα ἦταν νὰ σκοτώσῃ τὸν Μινώταυρο.

Ὁ γέρος Αἰγέας μὲ λύπη ἄφησε τὸν Θησέα νὰ φύγῃ. Τοῦ ἔδωσε ὅμως ἄσπρα καὶ μαῦρα πανιά. "Ἄν ὁ Θησέας γύριζε νικητής, ἔπρεπε νὰ πῇ στὸν καπετάνιο τοῦ караβιοῦ νὰ βάλῃ τὰ ἄσπρα πανιά. "Ἄν ὅμως δὲ γύριζε πίσω, ὁ καπετάνιος θ' ἄφηνε τὰ μαῦρα πανιά, γιὰ νὰ μάθῃ ὁ Αἰγέας νωρίτερα τὴ συμφορά.

5/ Ο ΜΙΝΩΤΑΥΡΟΣ

Τὸ καράβι μὲ τοὺς νέους ἔφτασε στὴν Κρήτη. Ὁ Θησέας πῆγε στὸ λαμπρὸ παλάτι τοῦ Μίνωα καὶ τοῦ μίλησε γιὰ τὴν ἀπόφασή του νὰ σκοτώσῃ τὸ Μινώταυρο. Ὁ Μίνωας δέχτηκε, ἀλλὰ πίστευε πὼς αὐτὸ ἦταν ἀδύνατο. Κι ἂν ἀκόμῃ τὸν σκότῳνε, πὼς θὰ ἔβγαινε ἔξω ἀπὸ τὸν ἀπέραντο σκοτεινὸ λαβύρινθο, ποῦ



οί διάδρομοι καὶ τὰ δωμάτιά του ἦταν τόσο μπερδεμένα;

Τῇ στιγμῇ ὅμως ποὺ ὁ Θησέας ἔβγαине ἔξω ἀπὸ τὸ παλάτι, συνάντησε τὴν **Ἀριάδνη**, τὴν περήφανη κόρη τοῦ Μίνωα. Αὐτὴ θαύμασε τὴν ὁμορφιὰ καὶ τὸ θάρρος του καὶ σκέφτηκε ὅτι θὰ ἦταν κρίμα νὰ τὸν φάη ὁ Μινώταυρος. Τοῦ ἔδωσε λοιπὸν πολυτίμες μουσικὲς ὁδηγίες κι ἓνα κουβάρι κλωστή, τὸ **μίτο**, λέγοντας:

— Νὰ δέσης τὴν ἄκρη τῆς κλωστῆς στὴν εἴσοδο τοῦ λαβύρινθου. “Ὅσο προχωρεῖς, νὰ ξετυλίγης καὶ θὰ ξαναβρῆς τὸ δρόμο, γιὰ νὰ βγῆς χωρὶς δυσκολία.

‘Ο Θησέας μπῆκε στὸν λαβύρινθο ξετυλίγοντας τὸ μίτο. Κάποια στιγμὴ ἄκουσε ἀπὸ κοντὰ τὸ φοβερὸ μουγκρητὸ τοῦ Μινώταυρου. ‘Ο ἥρωας ὄρμησε καὶ τὸν σκότωσε. Γεμάτος χαρὰ ἄρχισε νὰ τυλίγῃ τὸ νῆμα, ὥσπου βγῆκε ἀπὸ τὸ λαβύρινθο. Οἱ νέοι, ποὺ τὸν περίμεναν τρέμοντας ἀπὸ τὴν ἀγωνία τους, ξέσπασαν σὲ δυνατὲς φωνὲς χαρᾶς. Τὸν ἀγκάλιαζαν, τὸν φιλοῦσαν, καὶ μὲ θερμὰ λόγια τὸν εὐχαριστοῦσαν.

‘Ο Μίνωας θαύμασε τὸ θάρρος καὶ τὴ δύναμη τοῦ Θησέα καὶ τοὺς ἐπέτρεψε νὰ φύγουν. ‘Ολόχαρος ἐκεῖνος τοὺς πῆρε, γιὰ νὰ γυρίσουν στὴν Ἀθήνα.

6. Ὁ ΓΥΡΙΣΜΟΣ

Τὸ ταξίδι τοῦ γυρισμοῦ ἦταν γρήγορο καὶ χαρούμενο. Πρὶν φτάσουν στὴν Ἀθήνα, σταμάτησαν στὴ νῆσο Δῆλο. ‘Ο Θησέας ἔκαμε πλούσιες θυσίες, γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸ θεὸ Ἀπόλλωνα καὶ τὴ θεὰ Ἀφροδίτη. “Ὅλοι οἱ νέοι χόρεψαν μετὰ τῇ θυσίᾳ ἓναν καινούριο χορό, τὸ **γέρανο**. Τὰ σταυρωτὰ καὶ μπερδεμένα βήματα τοῦ χοροῦ ἦταν ἡ φοβερὴ ἀνάμνηση τοῦ λαβύρινθου.

Τὸ πλοῖο πλησίαζε στὴν Ἀθήνα. Ἀπὸ μέρες ὁ γέρος Αἰγέας

πήγαινε στην άκροθαλασσιά. Στεκόταν στὸν πιὸ ψηλὸ βράχο καὶ κοίταζε ὥρες τὴ θάλασσα, γιὰ νὰ δῇ τὸ πλοῖο νὰ γυρίζει. “Ὁμως ὁ Θησέας ἀπὸ τὴ χαρὰ του ξέχασε ν’ ἀλλάξῃ τὰ πανιά. Ἔτσι, τὸ πλοῖο ἐρχόταν μὲ τὰ κατάμαυρα πανιά του φουσκωμένα.

Ὁ Αἰγέας εἶδε τὸ πλοῖο μὲ τὰ μαῦρα πανιά. Ἦταν τόση ἡ λύπη του καὶ ἡ ἀπελπισία του, ὥστε ἔπεσε στὴ θάλασσα καὶ πνίγηκε. Ἀπὸ τότε ἡ θάλασσα ἐκείνη λέγεται **Αἰγαῖο πέλαγος**.

Οἱ Ἀθηναῖοι ἔπνιξαν τὴ λύπη τους κι ἔτρεξαν μὲ φωνὲς χαρᾶς νὰ ὑποδεχτοῦν τὸν Θησέα. Ποτὲ πιά ὁ Μίνωας δὲν θὰ ζητοῦσε νέους γιὰ φόρο.

Ὁ Θησέας, μόλις ἔφτασε στὸ λιμάνι, ἔμαθε τὸ θλιβερὸ νέο καὶ μὲ δάκρυα καὶ θρήνους πῆγε στὸ παλάτι.



7. Ο ΘΗΣΕΑΣ ΒΑΣΙΛΙΑΣ. ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ

Οί Ἀθηναῖοι ἔκαμαν βασιλιά τους τὸν Θησέα. Αὐτὸς φρόντισε πολὺ γιὰ τὴν πόλη καὶ τοὺς κατοίκους. Ἐνωσε τὶς δώδεκα μικρὲς πόλεις, ποὺ εἶχε τότε ἡ Ἀττική, σὲ μία. Ἔτσι, ἡ πόλη αὐτή, ἡ Ἀθήνα, ἦταν δυνατὴ καὶ πλούσια. Γιὰ τὴν ἔνωση αὐτὴ καθιέρωσε διάφορες γιορτές. Ὀργάνωσε ἐπίσης τὰ **Παναθήναια**, γιορτὴ ποὺ γινόταν καὶ παλιότερα, ἀλλὰ τώρα ἦταν πιὸ μεγάλη καὶ πιὸ ὀνομαστή.

Ὁ Θησέας πῆγε σὲ διάφορες χῶρες καὶ τιμώρησε πολλοὺς ἀνθρώπους, ποὺ ἦταν ἄδικοι καὶ κακοί. Ὄταν γύρισε ὁμως στὴν Ἀθήνα, μερικοὶ Ἀθηναῖοι, ποὺ δὲν τὸν συμπαθοῦσαν, ξεσήκωσαν τὸ λαό. Ἀηδιασμένος ὁ Θησέας ἔφυγε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα καὶ πῆγε στὴν νῆσο Σκύρο, ὅπου εἶχε κτήματα.

Ὁ βασιλιάς τῆς Σκύρου **Λυκομήδης** τὸν δέχτηκε μὲ χαρά, ἀλλὰ ἀργότερα ἄρχισε νὰ φοβᾶται μήπως ὁ Θησέας τοῦ πάρῃ τὸν θρόνο του. Μιὰ μέρα ὁ Λυκομήδης πῆρε τὸν Θησέα, νὰ τοῦ δείξῃ δῆθεν τὰ κτήματά του. Τὸν ἀνέβασε σ' ἓνα βουνὸ κι ἐκεῖ ξαφνικά, καθὼς τοῦ ἔδειχνε τὰ κτήματα ἀπὸ ἓνα βράχο, τὸν ἔσπρωξε πρὸς τὰ κάτω. Ὁ Θησέας γκρεμίστηκε στοὺς βράχους καὶ σκοτώθηκε.

Χρόνια καὶ χρόνια ἔμεινε ὁ Θησέας θαμμένος στὴ Σκύρο καὶ ξεχάστηκε. Ἀργότερα, ὁ Ἀθηναῖος στρατηγὸς Κίμωνας πῆγε στὴ Σκύρο κι ἔψαξε νὰ βρῇ τὸν τάφο τοῦ ἥρωα. Ἐκεῖ ποὺ ἔψαχνε, εἶδε ἓναν αἰτὸ νὰ σκάβῃ τὸ χῶμα μὲ τὰ νύχια του. Τὸ θεώρησε καλὸ σημάδι, ἔσκαψε ἐκεῖ καὶ βρῆκε τὰ κόκκαλα ἑνὸς ἀντρα μεγαλόσωμου καὶ δίπλα ἓνα σπαθί. Κατάλαβε τότε ὅτι ἦταν τὰ λείψανα τοῦ Θησέα. Μὲ συγκίνηση τὰ πῆρε καὶ τὰ ἔφερε στὴν Ἀθήνα.

Οἱ Ἀθηναῖοι τὰ δέχτηκαν μὲ χαρές, τὰ τοποθέτησαν μέσα σ' ἓνα λαμπρὸ ναό, ποὺ ἔχτισαν καὶ τίμησαν τὸν Θησέα μὲ θυσίες. Ὁ ναὸς αὐτὸς ἐγίνε τὸ καταφύγιο τῶν κατατρεγμένων καὶ ὅσους ζητοῦσαν ἄσυλο ἐκεῖ κανεὶς δὲν μπορούσε νὰ τοὺς βλάψῃ.

Αὐτὸ ἦταν τιμὴ γιὰ τὸν Θησέα, ποὺ σ' ὅλη του τὴ ζωὴ βοηθοῦσε ὅσους κινδύνευαν καὶ ὅσους ζητοῦσαν τὴ βοήθειά του. ✓

Περίληψη

Ὁ Θησέας ἦταν γιὸς τοῦ Αἰγέα, βασιλιᾶ τῆς Ἀθήνας, καὶ τῆς Αἴθρας, βασιλοπούλας ἀπὸ τὴν Τροιζήνα. Ὁ Θησέας ἔκαμε πολλὰ κατορθώματα. Σκότωσε τὸν Περιφήτη, τὸ Σῖνη τὸν Πιτυοκάμπτη, τὸ Σκείρωνα καὶ τὸν Προκρούστη. Κατόπι ἐπίασε ζωντανὸ τὸν ταῦρο τοῦ Μαραθῶνα.

Στὴν Κρήτη ἔκαμε τὸ μεγαλύτερο κατόρθωμά του, σκοτώνοντας τὸν Μινώταυρο. Ὄταν ἔγινε βασιλιάς τῆς Ἀθήνας, φρόντισε πολὺ γιὰ τὴν πόλη. Στὴ Σκύρο βρῆκε τὸ θάνατο ἀπὸ τὸ βασιλιά Λυκομήδη.

✓ Ἀσκήσεις

1. Γιατί ἔχει ἀξία ἡ ἀπόφαση τοῦ Θησέα νὰ πάη στὴν Κρήτη;
2. Τί ξέρεις γιὰ τὸν Δαίδαλο καὶ τὸν Ἴκαρο; ✓

Κείμενα

Ἡ ποιήτρια Σαπφῶ μιλάει γιὰ τὶς γυναῖκες τῆς Κρήτης:
«καὶ οἱ Κρησσοὶ λοιπὸν κάποτε ρυθμικὰ μὲ τὰ πόδια
τ' ἀπαλά τους χορεῦαν γύρω στὸν βωμὸ τὸν ὠραῖο,
τ' ἀπαλὸ λεπτὸ ἄνθος τῆς χλόης πατώντας»

(Σαπφῶ, μετ. Παν. Λεκατσά)



ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Η ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

1. Ο ΦΡΙΞΟΣ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗ

Στὸν Ὀρχομενὸ τῆς Βοιωτίας ἦταν βασιλιάς ὁ **Ἀθάμας**. Αὐτὸς παντρεύτηκε τὴ **Νεφέλη**, ποὺ ἦταν τόσο καλὴ καὶ ὁμορφὴ, ὥστε πολλοὶ ἔλεγαν ὅτι εἶναι θεά. Ἡ Νεφέλη γέννησε δυὸ παιδιά, τὸν **Φρίξο** καὶ τὴν **Ἑλλη**.

Ἀργότερα, ὁ Ἀθάμας χώρισε μὲ τὴ Νεφέλη καὶ παντρεύτηκε τὴν **Ἰνώ**. Αὐτὴ ὄχι μόνο δὲ φρόντιζε τὰ παιδιά, ἀλλὰ τὰ μισοῦσε κι ἔψαχνε νὰ βρῇ ἕναν τρόπο νὰ τὰ σκοτώσῃ.

Ἐπεισε λοιπὸν τὶς γυναῖκες τοῦ τόπου νὰ καβουρντίσουν τὸν σπόρο τοῦ σιταριοῦ, ἀφοῦ τὶς βεβαίωσε ὅτι μ' αὐτὸ τὸν τρόπο ἡ ἐσοδεὶα θὰ ἦταν πλουσιότερη. Οἱ ἄντρες τοὺς δὲν ἤξεραν τίποτε γιὰ ὅλα αὐτά. Ἐσπειραν τὸ σιτάρι, ἀλλὰ δὲ φύτρωσε οὔτε ἕνα σπυρί. Ὁ Ἀθάμας τότε ἔστειλε ἀνθρώπους νὰ ρωτήσουν τὸ μαντεῖο τῶν Δελφῶν γιὰ τὴν ἀφορία· ἡ Ἰνώ ὅμως τοὺς πλήρωσε, γιὰ νὰ μὴν ποῦν τὸ σωστὸ χρησμό. Μετὰ ἀπὸ τὶς ὁδηγίες ποὺ τοὺς ἔδωσε ἡ Ἰνώ, οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἔφεραν στὸν Ἀθάμα τὴ φοβερὴ ἀπάντηση ποὺ ἔδωσε τάχα τὸ μαντεῖο: «Γιὰ νὰ πάψῃ ὁ τόπος νὰ ὑποφέρει ἀπὸ πείνα, πρέπει νὰ θυσιαστῇ ὁ Φρίξος στὸ βωμὸ τοῦ Δία». Ὁ Ἀθάμας, νομίζοντας ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ θέληση τῶν θεῶν, ἀναγκάστηκε νὰ δεχτῇ.

Ἀλλὰ ἡ Νεφέλη δὲν ἄφησε ἀπροστάτευτα τ' ἀγαπημένα της



παιδιά. Τὴν ὥρα ποὺ πήγαιναν νὰ θυσιάσουν τὸ Φρίξο, ἡ Νεφέλη μέσα σ' ἓνα σύννεφο ἤρθε καὶ τὸν ἄρπαξε μαζί μὲ τὴν ἀδερφή του, τὴν Ἑλλη. Τοὺς ἀνέβασε καὶ τοὺς ἔδυο πάνω σ' ἓνα θαυμάσιο κριάρι, ποὺ τῆς εἶχε χαρίσει ὁ Ἑρμῆς. Τὸ κριάρι εἶχε ἀνθρώπινη μιλιὰ, πετοῦσε σὰν πουλὶ καὶ τὸ δέρμα του ἦταν ὁλόχρυσο. Μὲ μεγάλη ταχύτητα τὸ κριάρι πῆρε μακριὰ τὰ δυὸ παιδιά.

Τὸ ταξίδι αὐτὸ ἐνθουσίασε τὴν Ἑλλη. Ἐβλεπε κάτω στὰ βάθη τῆ θάλασσα σὰν καθρέφτη. Ἐσκυψε, γιὰ νὰ δῇ καλύτερα, ἀλλὰ ξαφνικὰ γλίστρησε καὶ πνίγηκε μέσα στὴ θάλασσα, ποὺ ἀπὸ τότε λέγεται **Ἑλλησποντος**.

Ὁ Φρίξος συνέχισε τὸ ταξίδι του πάνω στὸ κριάρι. Ἐτοίχεφτασε στὴν Κολχίδα, ὅπου βασιλιάς ἦταν ὁ **Αἰήτης**. Ἐκεῖνος τὸν καλοδέχτηκε καὶ τὸν περιποιήθηκε. Ὁ Φρίξος θυσίασε τὸ κριάρι στὸ Δία καὶ τὸ χρυσόμαλλο δέρμα του τὸ δώρισε στὸν Αἰήτη. Ὁ βασιλιάς κρέμασε τὸ χρυσόμαλλο δέρμα πάνω σὲ μιὰ βελανιδιά, ποὺ στὴ ρίζα τῆς φύλαγε ἄγρυπνα ἓνας δράκος.

2. ΠΕΛΙΑΣ ΚΑΙ ΙΑΣΟΝΑΣ

Στὴν Ἰωλλὸ κοντὰ στὸ Βόλο τῆς Θεσσαλίας, βασιλεὺς τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ὁ **Πελίας**. Αὐτὸς κατάφερε ν' ἀρπάξῃ τὴ βασιλεία ἀπὸ τὸν ἀδερφό του τὸν **Αἴσωνα**. Ὁ Αἴσωνας εἶχε ἓνα γιό, τὸν **Ἰάσωνα**. Ἀπὸ φόβο μήπως ὁ Πελίας κάμῃ κακὸ στὸν Ἰάσωνα, ὁ πατέρας του τὸν ἔστειλε στὸ Πήλιο κοντὰ στὸν Κένταυρο **Χείρωνα**. Ὁ Κένταυρος Χείρωνας ἦταν σοφὸς δάσκαλος. Μόρφωνε τ' ἀρχοντόπουλα καὶ τὰ μάθαινε νὰ ἔχουν ψυχὴ περήφανη καὶ καλή. Κοντὰ του ἔμεινε ὁ Ἰάσωνας ὡς τὰ εἴκοσι χρόνια του.

Ὁ Πελίας πάντοτε ἀνησυχοῦσε γιὰ τὸ θρόνο του. Ρώτησε λοιπὸν τὸ μαντεῖο τῶν Δελφῶν καὶ ἡ Πυθία τοῦ εἶπε:

— Νὰ φοβᾶσαι τὸν μονοσάνταλο.

Ὁ Ἰάσωνας ἄφησε τὸν δάσκαλό του καὶ γύρισε στὴν Ἰωλλό. Στὸ δρόμο συνάντησε ἓνα ποτάμι καί, γιὰ νὰ τὸ περάσῃ, ἔβγαλε

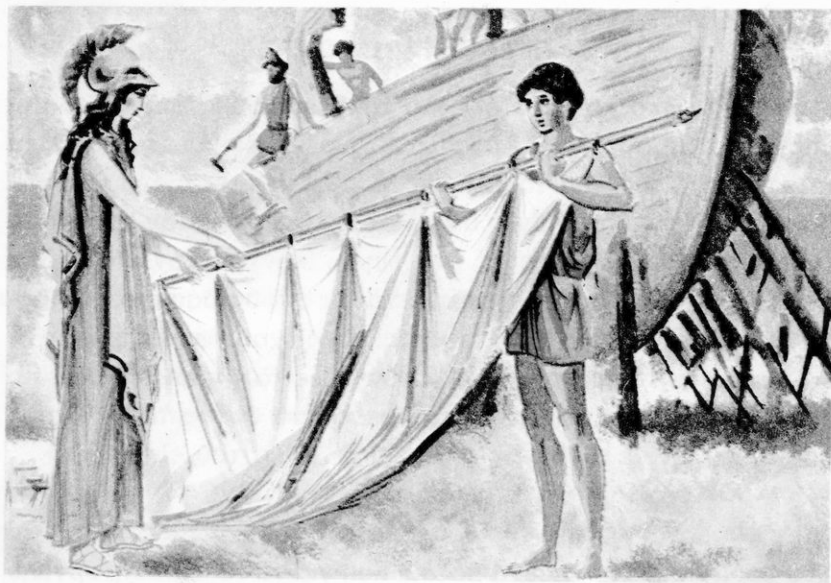
τὰ σαντάλια του, ἀλλὰ ἔχασε τὸ ἓνα. Ἔτσι μπῆκε στὴν πόλη μονοσάνταλος καὶ πῆγε στοὺς παλάτι. Ὅταν τὸν εἶδε ὁ Πελίας, κατάλαβε ποῖος ἦταν. Μόλις πῆγε ὁ Ἰάσωνας καὶ τοῦ ζήτησε τὸν θρόνο, αὐτὸς τοῦ εἶπε:

— Θὰ κάμω αὐτὸ ποὺ ζητᾷς· ὅμως κοίταξε, εἶμαι γέρος ἐνῷ ἐσὺ εἶσαι δυνατό παλικάρι. Εἶδα στὸν ὕπνο μου τὸ Φρίξο, ποὺ μοῦ εἶπε νὰ πάω στὴν Κολχίδα, νὰ φέρω πίσω τὰ λείψανά του καὶ τὸ χρυσόμαλλο δέρμα. Ἄν ἀναλάβης αὐτὴ τὴν ἐκστρατεία, σοῦ ὀρκίζομαι στοὺς θεοὺς ὅτι θὰ σοῦ δώσω τὸν θρόνο, ὅταν γυρίσης.

Ὁ Ἰάσωνας, χωρὶς νὰ διστάσῃ, ἀνάλαβε τὴν ἐκστρατεία.

3. Η ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

Χωρὶς ἀργοπορία ὁ Ἰάσωνας ἄρχισε τὶς προετοιμασίες. Κάλεσε ἓναν ξακουστὸ τεχνίτη ναυπηγὸ, τὸν Ἄργο, γιὰ νὰ φτιάσῃ ἓνα πλοῖο γρήγορο καὶ γερό. Τὸ πλοῖο ἔγινε ὡραῖο καὶ τὸ ὀνόμασαν Ἄργῳ, γιὰ νὰ τιμήσουν τὸν Ἄργο.



Ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ μὲ τὸ χέρι της κάρφωσε ἓνα κομμάτι ξύλο ἀπὸ μιὰ ἱερὴ βελανιδιά. Τὸ ξύλο αὐτὸ μιλοῦσε σὰν ἄνθρωπος κι ἔλεγε τὸ μέλλον. Ἐπίσης ἡ Ἀθηνᾶ δίδαξε στὸν καπετάνιο πῶς νὰ χρησιμοποιῇ τὰ πανιὰ καὶ τὰ πενήντα κουπιὰ τοῦ πλοίου, ὥστε νὰ πλῆ σὰν ψάρι.

Ἀφοῦ ἐτοιμάστηκε τὸ πλοῖο, ὁ Ἰάσωνας κάλεσε τοὺς πιὸ γενναίους ἄντρες ἀπ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα, γιὰ νὰ λάβουν μέρος στὴν ἐκστρατεία. Οἱ περισσότεροι δέχτηκαν. Ἦρθε ὁ **Ἡρακλῆς**, οἱ ἀδερφοὶ **Δίοσκουροι**, ὁ **Ὀρφέας**, γιὸς τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνα, ὁ **Ζήτης**, ὁ **Κάλας** καὶ πολλοὶ ἄλλοι. Ὅλοι αὐτοί, ἐπειδὴ ταξίδευαν μὲ τὴν «Ἀργώ», ὀνομάστηκαν **Ἀργοναῦτες** καὶ ἡ ἐκστρατεία τους **ἀργοναυτικὴ ἐκστρατεία**.

Ἀφοῦ συγκεντρώθηκαν ὅλοι, ὁ Ἰάσωνας τοὺς ζήτησε νὰ διαλέξουν ἓναν ἀρχηγό. Ὅλοι κοίταξαν τὸν Ἡρακλῆ, ἀλλὰ αὐτὸς εἶπε ὅτι ἀρχηγὸς πρέπει νὰ εἶναι ὁ Ἰάσωνας.

Οἱ Ἀργοναῦτες πρόσφεραν πλούσιες θυσίες στοὺς θεοὺς, ἄνοιξαν τὰ πανιὰ καὶ ξεκίνησαν ἀπὸ ἓνα λιμάνι κοντὰ στὴν Ἰωλκὸ.

4. ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ

Οἱ Ἀργοναῦτες πέρασαν τὸ Αἰγαῖο πέλαγος μὲ ταλαιπωρίες καὶ ἀργοπορία. Σταματοῦσαν σὲ πολλὰ μέρη καὶ συχνὰ ἀναγκάστηκαν νὰ πολεμήσουν. Ὅμως τοὺς προστάτευε ἡ θεὰ Ἥρα ἀπὸ κάθε κίνδυνο. Στὴν παραλία τῆς Μυσίας ὁ Ἡρακλῆς μὲ λύπη του ἄφησε τοὺς Ἀργοναῦτες, γιατί ἔπρεπε νὰ ψάξῃ νὰ βρῇ ἓνα φίλο του.

Ἐκεῖνοι συνέχισαν νὰ ταξιδεύουν στὴν Προποντίδα. Ἐκεῖ σὲ μιὰν ἀκροθαλασσιὰ τῆς Θράκης συνάντησαν τὸν τυφλὸ μάντη **Φινέα**. Ὁ Φινέας βασανιζόταν ἀπὸ πείνα. Οἱ **Ἀρπυιες**, κάτι φερωτὰ τέρατα μὲ πρόσωπα γυναικεῖα καὶ γυριστὰ αἰτήσια νύχια, ὀρμοῦσαν καὶ τοῦ ἄρπαζαν τὸ φαῖ του. Ὁ Ζήτης καὶ ὁ Κάλας σκότωσαν τὶς Ἀρπυιες καὶ ὁ Φινέας, γιὰ νὰ τοὺς δείξῃ τὴν εὐγνωμοσύνη του, τοὺς ἔδωσε πολὺτιμες συμβουλές.

— Λίγο πιὸ κάτω θὰ συναντήσετε τὶς **Συμπληγάδες** πέτρες, τοὺς εἶπε. Εἶναι δυὸ βράχοι ψηλοὶ, ποὺ ἀνοιγοκλείνουν ἀσταμάτητα, πιὸ γρήγορα κι ἀπὸ τὸν ἄνεμο. Τοὺς σκεπάζει πυκνὴ ὁμίχλη καὶ κάνουν τρομερὸ θόρυβο. Οὔτε πουλὶ δὲν μπόρεσε ἀκόμα νὰ περάσῃ ἀνάμεσά τους. Ἐσεῖς ὅμως θ' ἀφήσετε νὰ πετάξῃ ἓνα περιστέρι. Ἄν περάσῃ, ἀκολουθήστε το.

Οἱ Ἀργοναῦτες εὐχαρίστησαν θερμὰ τὸν Φινέα κι ἔκαμαν ὅπως τοὺς εἶπε. Τὸ περιστέρι πέταξε ἀνάμεσα στὶς Συμπληγάδες καὶ μόνο ἡ ἄκρῃ τῆς οὐρᾶς του πιάστηκε. Τότε, οἱ Ἀργοναῦτες ἄρπαξαν τὰ κουπιὰ καὶ τὸ ἀκολούθησαν. Οἱ Συμπληγάδες χτύπησαν λίγο τὸ πίσω μέρος τοῦ πλοίου. Ἀπὸ τότε ὅμως ἔμειναν ἀκίνητες καὶ τὰ πλοῖα περνοῦσαν ἐλεύθερα.

Οἱ Ἀργοναῦτες χωρὶς ἄλλα ἐμπόδια συνέχισαν γρήγορα τὸ ταξίδι τους κι ἔφτασαν στὴν Κολχίδα.

5. ΙΑΣΟΝΑΣ ΚΑΙ ΑΙΗΤΗΣ

Ὁ Ἰάσωνας ἔφτασε στὸ λαμπρὸ παλάτι τοῦ Αἰήτη, ποὺ τὸ εἶχε φτιάσει ὁ θεὸς Ἥφαιστος. Ὅταν μίλησε στὸν Αἰήτη γιὰ τὸ σκοπὸ τοῦ ταξιδιοῦ του, ἐκεῖνος τοῦ εἶπε:

— Γιὰ νὰ σοῦ δώσω τὸ χρυσόμαλλο δέρμα, πρέπει νὰ δῶ ἂν τὸ ἀξίζης. Θὰ σὲ δοκιμάσω λοιπόν. Ἐχῶ δυὸ ἄγριους ταύρους μὲ χάλκινα πόδια. Τὰ ρουθούνια τους βγάζουν γλῶσσες φωτιᾶς. Ἐγὼ ὁ ἴδιος τοὺς ζεύω στὸ ἄροτρο, ὀργώνω ἓνα ξερὸ χωράφι καὶ σπέρνω τὰ δόντια ἐνὸς τρομεροῦ δράκοντα. Ἀμέσως φυτρῶνουν ὀπλισμένοι γίγαντες. Ὁρμῶ μὲ τὸ δόρυ μου καὶ ὥς τὸ βράδυ τοὺς σκοτώνω ὅλους. Ἄν μπορέσης νὰ κάμῃς κι ἐσὺ τὸ ἴδιο, θὰ σοῦ δώσω τὸ χρυσόμαλλο δέρμα.

Ὁ Ἰάσωνας δέχτηκε. Σ' αὐτὸ ὅμως τὸν βοήθησε κρυφὰ ἡ **Μήδεια**, ἡ κόρη τοῦ Αἰήτη, γιατί τὸν ἀγαποῦσε. Τοῦ ἔδωσε μιὰ μαγικὴ ἄλοιφῃ καὶ τοῦ εἶπε:

— Περίμενε τὰ μεσάνυχτα. Τὴν ὥρα ἐκείνη νὰ κάμῃς θυσία

καὶ τὰ χαράματα πῆγαινε στὸ ποτάμι. Ἐκεῖ ἄλειψε μὲ τὴν ἀλοιφή ὅλο τὸ σῶμα σου, τὴν ἀσπίδα καὶ τὰ ὅπλα σου. Ἔτσι, θ' ἀποκτήσης τρομερὴ δύναμη. Μόλις ζέψης τοὺς ταύρους καὶ ὀργώσης τὸ χωράφι, θὰ δῆς νὰ ξεπετιοῦνται ἄγριοι πολεμιστὲς ἀπὸ τὰ δόντια ποὺ θὰ σπείρης. Ρίξε μιὰ πέτρα ἀνάμεσά τους καὶ αὐτοὶ θὰ ριχτοῦν ὁ ἕνας στὸν ἄλλον. Ἀρπάξε τὴν εὐκαιρία καὶ σκότωσέ τους.

Ὁ Ἰάσοντας ἀκολούθησε πιστὰ τὶς ὁδηγίες τῆς Μήδειας. Ἐξεψε τοὺς ἄγριους ταύρους ὀργωσε τὸ χωράφι καὶ πέταξε τὴν πέτρα ἀνάμεσα στοὺς γίγαντες, ποὺ φύτρωναν ἀπὸ τὰ δόντια τοῦ δράκοντα. Αὐτοὶ ἄρχισαν νὰ χτυπιοῦνται μετὰξὺ τους καὶ ὡς τὸ βράδυ ὁ Ἰάσοντας τοὺς σκότωσε ὅλους. Ὁλόχαρος γύρισε στὸν Αἰήτη καὶ τοῦ ζήτησε τὸ χρυσόμαλλο δέρμα.

6. Ο ΙΑΣΟΝΑΣ ΑΡΠΑΖΕΙ ΤΟ ΧΡΥΣΟΜΑΛΛΟ ΔΕΡΜΑ

Ὁ Αἰήτης ὅμως εἶχε ὑποσχεθῇ τὸ χρυσόμαλλο δέρμα, μὲ τὴν



ἐλπίδα ὅτι ὁ Ἰάσωνας δὲ θὰ ἔβγαине ζωντανὸς ἀπὸ τῇ δοκιμασίᾳ, στὴν ὁποία τὸν ἔβαλε. Γι' αὐτὸ εἶπε στὸν Ἰάσωνα ὅτι θὰ σκεφτῇ καὶ θ' ἀποφασίσῃ ἀργότερα ἂν θὰ τοῦ τὸ δώσῃ. Στὴν πραγματικότητα εἶχε σκοπὸ νὰ τὸν σκοτώσῃ τὴν ἴδια νύχτα.

Ἡ Μήδεια ὅμως κατάλαβε τὰ σχέδια τοῦ πατέρα της. Πῆρε τὸν Ἰάσωνα καὶ πῆγαν μαζὶ στὸ δέντρο ποὺ κρεμόταν τὸ χρυσόμαλλο δέρμα. Ἡ Μήδεια ἔριξε ἓνα μαγικὸ ὕγρὸ στὸν ἀκοίμητο δράκοντα ποὺ τὸ φύλαγε. Αὐτὸς ἀποκοιμήθηκε, ξετυλίχτηκε ἀπὸ τὸν κορμὸ τοῦ δέντρου καὶ κουλουριάστηκε στὴ γῇ σὲ ἀτέλειωτες κουλοῦρες. Ἡ Μήδεια προχωροῦσε σιγὰ καταπάνω του ψιθυρίζοντας προσευχὲς στοὺς θεοὺς καὶ ὁ Ἰάσωνας τὴν ἀκολουθοῦσε. Μόλις πλησίασαν, ὁ δράκοντας ἀνασῆκωσε τὸ κεφάλι του καὶ ἄνοιξε τὸ φοβερὸ στόμα του. Ἡ Μήδεια τοῦ ἔριξε στὰ μάτια ἓνα ἄλλο μαγικὸ ὕγρὸ, ποὺ τὸν ἀποκοίμισε ἐντελῶς. Τότε, ὁ Ἰάσωνας ἀνέβηκε στὸ δέντρο καὶ πῆρε τὸ χρυσόμαλλο δέρμα. Τὸ κρατοῦσε στὰ χέρια του μὲ προσοχὴ κι ἐκεῖνο ἄστραφτε καὶ φώτιζε τὸ δρόμο τους.

Χωρὶς νὰ χάσουν στιγμὴ ὁ Ἰάσωνας καὶ ἡ Μήδεια, μπῆκαν στὴν Ἀργὼ κι ἔφυγαν ὅσο πιὸ γρήγοραμποροῦσαν. Μαζί της ἡ Μήδεια εἶχε καὶ τὸν μικρὸ της ἀδερφό, τὸν **Ἄψυρτο**.

7. Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΑΡΓΟΝΑΥΤΩΝ

Λίγη ὥρα ἀργότερα ὁ Αἰήτης ἀνακάλυψε ὅτι ὁ Ἰάσωνας καὶ ἡ Μήδεια ἄρπαξαν τὸ χρυσόμαλλο δέρμα κι ἔφυγαν. Ἀμέσως ἐτοίμασε τὸν στόλο του, γιὰ νὰ τοὺς κυνηγήσῃ.

Ἐπειδὴ ὅμως τοὺς πρόφτασε, ἡ Μήδεια, ἔριξε τὸν Ἄψυρτο

στη θάλασσα, για να μπορέσουν να ξεφύγουν. 'Ο Αιήτης προσπάθησε να σώση τὸν ἄτυχο γιό του κι ἔτσι οἱ Ἀργοναῦτες ἀπομακρύνθηκαν. 'Ο Αιήτης γύρισε πίσω, ἀλλὰ ἔδωσε διαταγὴ στοὺς **Κόλχους** νὰ κυνηγήσουν τοὺς Ἀργοναῦτες καὶ νὰ φέρουν πίσω τὴ Μῆδεια. "Αν γύριζαν χωρὶς αὐτὴ, θὰ τοὺς σκότωνε ὅλους.

Ἡ ἐπιστροφὴ τῶν Ἀργοναυτῶν ἦταν δύσκολη καὶ γεμάτη κινδύνους. 'Ο Ἰάσοντας πατρεύτηκε τὴ Μῆδεια καὶ αὐτὴ μὲ τὰ μάγια της τοὺς βοηθοῦσε ὅσο μποροῦσε. "Ὁμως μερικοὶ θυμωμένοι θεοὶ τοὺς ἔκαναν νὰ χάνουν τὸ δρόμο τους καὶ ἡ τρικυμία τοὺς ἔριχνε σὲ διάφορα νησιά. Μετὰ ἀπὸ κινδύνους ἔφτασαν στὸ νησί τῶν Φαιάκων, τὴν Κέρκυρα. Ἐκεῖ ὁ βασιλιάς **Ἀλκίνοος** τοὺς περιποιήθηκε. Σὲ λίγο ἔφτασαν οἱ Κόλχοι καὶ ἀγριεμένοι ζήτησαν ἀπὸ τὸν Ἀλκίνοο νὰ τοὺς δώσῃ μὲ τὸ καλὸ τὴ Μῆδεια· διαφορετικά, τοῦ εἶπαν πῶς θὰ τοῦ κηρύξουν πόλεμο. 'Ο Ἀλκίνοος τοὺς εἶπε ὅτι ἡ Μῆδεια εἶναι γυναίκα τοῦ Ἰάσωνα καὶ δὲν εἶναι σωστὸ νὰ τὴν πάρουν πίσω. Οἱ Κόλχοι κατάλαβαν ὅτι ὁ Ἀλκίνοος μίλησε φρόνιμα. Ἀλλὰ οἱ ἴδιοι πῶς θὰ γύριζαν πίσω στὴν Κολχίδα, ἀφοῦ ὁ Αἰήτης τοὺς εἶχε προειδοποιήσει ὅτι θὰ τοὺς σκότωνε; Παρακάλεσαν λοιπὸν τὸν Ἀλκίνοο νὰ τοὺς ἐπιτρέψῃ νὰ μείνουν ἐκεῖ κι ἐκεῖνος τοὺς ἔδωσε τὴν ἄδεια.

"Ὅταν ἔφυγαν οἱ Ἀργοναῦτες ἀπὸ τὴν Κέρκυρα, ἡ τρικυμία τοὺς ἔφερε κοντὰ στὴν Πελοπόννησο. Ἀπὸ ἐκεῖ τοὺς ἔριξε στὴν Ἀφρικὴ, μετὰ στὴν Κρήτη καί, ἀφοῦ πέρασαν ἀπὸ διάφορα ἄλλα νησιά, τελικὰ γύρισαν στὴν Ἰωλκὸ.

"Ὅταν ἔφτασε ὁ Ἰάσοντας στὴν Ἰωλκὸ, πῆγε τὸ χρυσόμαλλο δέρμα στὸν Πελία. 'Ο Πελίας ὅμως ἀρνήθηκε νὰ τοῦ δώσῃ τὸν θρόνο κι ὁ Ἰάσοντας πῆγε στὴν Κόρινθο καὶ ἀφιέρωσε τὴν Ἀργὼ στὸν θεὸ Ποσειδῶνα. Στὴν πόλη αὐτὴ ἔζησε πολὺν καιρὸ μὲ τὴ Μῆδεια.

Λένε πῶς ὁ Ἰάσοντας πέθανε μετὰ ἀπὸ χρόνια, ὅταν ἓνα δοκάρι ἀπὸ τὴν Ἀργὼ ἔπεσε πάνω του καὶ τὸν σκότωσε.

Περίληψη

Ὁ Φρίξος καὶ ἡ Ἑλλη ἦταν παιδὰ τοῦ Ἀθάμα καὶ τῆς Νεφέλης. Ἡ Ἰνώ, ἡ δευτέρα γυναίκα τοῦ Ἀθάμα, προσπάθησε νὰ κάμῃ κακὸ στὰ παιδιά. Ἡ Νεφέλη ὅμως, γιὰ νὰ τὰ σώσῃ, ἔστειλε ἓνα χρυσόμαλλο κριάρι, τὸ ὁποῖο τὰ πῆρε μακριά. Τὸ χρυσόμαλλο δέρμα τοῦ κριαριοῦ ὁ Φρίξος τὸ χάρισε στὸν Αἰήτη, βασιλιά τῆς Κολχίδας.

Ὁ Ἰάσωνας ἀργότερα πῆγε μὲ τοὺς Ἀργοναῦτες νὰ πάρῃ τὸ χρυσόμαλλο δέρμα. Τὸ ἄρπαξε μὲ τὴ βοήθεια τῆς Μήδειας καὶ μετὰ ἀπὸ περιπέτειες τὸ ἔφερε στὸν Πελῖα.

Ἀσκήσεις

1. Μὲ ποιὸν τρόπο προστάτεψε ἡ Νεφέλη τὰ παιδιὰ της;
2. Ποιὸς ὀργάνωσε τὴν ἀργοναυτικὴ ἐκστρατεία καὶ γιὰ ποιὸ σκοπὸ;
3. Ποιοὶ ἔλαβαν μέρος στὴν ἀργοναυτικὴ ἐκστρατεία;
4. Ἡ βοήθεια τῆς Μήδειας φάνηκε χρήσιμη στὸν Ἰάσωνα;
5. Πέτυχε ἡ ἀργοναυτικὴ ἐκστρατεία;

Κείμενα

Οἱ Ἀργοναῖτες περνοῦν τὶς Συμπληγάδες:

«Ὅταν ἂν κοντὰ στοὺς βράχους, ἄφησαν ἀπὸ τὴν πλῶρη ἓνα περισσότερον καθὼς αὐτὸ ἀνάμεσα πετοῦσε, οἱ βράχοι μὲ τὸ χτύπημα τοῦ κόψαν τὴν οὐρά. Τότε οἱ Ἀργοναῖτες μὲ τὴ βοήθεια τῆς Ἥρας, ἀφοῦ περίμεναν μὲ προσοχή, ὥσπου ν' ἀνοίξουν οἱ βράχοι πέρασαν τραβώντας γρήγορα κουπὶ καὶ μόνο ἡ ἄκρη τῆς πρύμνης χτυπήθηκε λιγάκι»

(Ἀπολλοδώρου Βιβλιοθήκη, διασκευή Χρ. Ἀνδρεάδη)



ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Ο ΤΡΩΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

1. ΤΟ ΜΗΛΟ ΤΗΣ ΕΡΙΔΑΣ

Στὴ Φθία τῆς Θεσσαλίας ἦταν βασιλιάς ὁ **Πηλέας**. Ἐπειδὴ οἱ θεοὶ τὸν ἀγαποῦσαν, τὸν βοήθησαν νὰ παντρευτῇ τὴ θεὰ **Θέτιδα**. Στὸν γάμο πῆγαν ὅλοι οἱ θεοὶ φέρνοντας πλούσια δῶρα. Μόνο ἡ θεὰ **Ἐριδα** ἔμεινε ἀκάλεστη, γιατί, ὅπου πῆγαινε, ἔφερνε μαλώματα καὶ στενοχώριες. Ἐνῶ λοιπὸν ὅλοι διασκέδαζαν, αὐτὴ ἤρθε κρυφὰ καὶ πέταξε ἀνάμεσά τους ἓνα χρυσοῦ μῆλο μὲ τὴν ἐπιγραφή: «στὴν πιὸ ὀμορφῇ».

Ἀμέσως, ἡ Ἥρα, ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ἡ Ἀροδίτη ἄρχισαν νὰ μαλώνουν. Κάθε μιὰ ἠθελε γιὰ τὸν ἑαυτὴ τῆς τὸ μῆλο, γιατί νόμιζε πῶς ἦταν πιὸ ὀμορφῇ ἀπὸ τίς ἄλλες. Τότε ὁ Δίας, γιὰ νὰ μὴ δυσανεστῇ καμία, σκέφτηκε μιὰν ἄλλη λύση καὶ εἶπε:

— Νὰ τὸ δώσῃς τῇ Τροίᾳ μαζί μὲ τὸ θεοῦ Ἑρμῆ. Ἐκεῖ, στὸ βουνὸ Ἴδη, θὰ βρῇτε τὴν **Πάρη** νὰ βόσκει τὰ πρόβατά του. Αὐτὸς θὰ σᾶς πῇ σὲ ποιά ἀνήκει τὸ μῆλο.

Πραγματικά, πῆγαν στὴν Ἴδη καὶ ὁ Ἑρμῆς ἔδωσε τὸ μῆλο στὸν Πάρη. Ἡ θεὰ Ἥρα τοῦ ἔταξε ἀμέτρητα πλοῦτη καὶ δόξα. Ἡ Ἀθηνᾶ τοῦ ὑποσχέθηκε νὰ τὸν κάμῃ ἀνίκητο. Τελευταία πλησίασε ἡ Ἀφροδίτη. Τὸν پاίνεψε γιὰ τὴν ὀμορφιά του καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἄν μοῦ δώσης τὸ μῆλο, θὰ σὲ βοηθήσω νὰ πάρῃς τὴν πιὸ

ὁμορφη γυναίκα τοῦ κόσμου. Αὐτὴ εἶναι ἡ ὡραία **Ἑλένη** τῆς Σπάρτης, ἡ γυναίκα τοῦ βασιλιᾶ **Μενελάου**. "Ετσι θὰ εἶσαι ὁ πιὸ εὐτυχισμένος ἄνθρωπος καὶ ὅλοι θὰ σὲ ζηλεύουν.

Χωρὶς νὰ διστάσῃ ὁ Πάρης, ἔδωσε τὸ μῆλο στὴν Ἀφροδίτη.

Λίγον καιρὸ ἀργότερα ἡ Ἀφροδίτη τὸν εἰδοποίησε πὼς εἶναι καιρὸς νὰ ξεκινήσῃ, γιὰ νὰ πάρῃ τὴν Ἑλένη. "Ετσι, ὁ Πάρης κατέβηκε στὴν Τροία καὶ ζήτησε ἀπὸ τὸν πατέρα του, τὸ Βασιλιᾶ **Πρίαμο**, ἓνα γερὸ καράβι. Εἶπε πὼς ἤθελε νὰ πάῃ νὰ συμβουλευτῇ τὸ μαντεῖο τῶν Δελφῶν. Πῆρε μαζί του μερικὰ δυνατὰ παλικάρια καὶ ξεκίνησε μὲ τὴ βοήθεια τῆς Ἀφροδίτης.



2. Η ΑΦΟΡΜΗ ΤΟΥ ΤΡΩΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ὁ Πάρης ἔφτασε στὴ Σπάρτη καὶ ὁ βασιλιάς Μενέλαος τὸν φιλοξένησε στὸ παλάτι του καὶ τὸν περιποιήθηκε πολὺ. Ὁμως σὲ λίγες μέρες ἔφυγε μὲ τὰ καράβια του γιὰ τὴν Κρήτη. Τότε ὁ Πάρης ἔπεισε τὴν Ἑλένη νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ. Ἐκεῖνη δέχτηκε καὶ πῆγε μαζί του. Ἡ θεὰ Ἀφροδίτη τὴν καθυσύχασε μὲ γλυκὰ λόγια καὶ μετὰ ἀπὸ περιπέτειες τοὺς βοήθησε νὰ φτάσουν στὴν Τροία.

Ὅταν γύρισε ὁ Μενέλαος ἀπὸ τὴν Κρήτη, οἱ τιστοὶ τοῦ ὑπηρέτες μὲ φωνὲς καὶ θρήνους τοῦ διηγήθηκαν τὴν ἀρπαγὴ τῆς Ἑλένης. Ὁ Μενέλαος θύμωσε πολὺ, ποὺ ὁ Πάρης, δὲ σεβάστηκε τὴ φιλοξενία του.

— Μόνο μὲ πόλεμο μπορῶ νὰ ξεπλύνω τὴν ντροπὴ μου, φώναξε.

Ἀμέσως ξεκίνησε γιὰ τὶς Μυκῆνες, ὅπου βασιλιάς ἦταν ὁ ἀδερφός του ὁ **Ἀγαμέμνωνας**, ξακουστός γιὰ τὴ δύναμη καὶ τὰ πλούτη του. Τοῦ μίλησε γιὰ τὴν ἀρπαγὴ τῆς Ἑλένης καὶ ζήτησε τὴ γνώμη του.

— Ἀμέσως θὰ ἐτοιμαστοῦμε γιὰ πόλεμο, εἶπε ὁ Ἀγαμέμνωνας. Θὰ εἰδοποιήσωμε ὅλους τοὺς Ἕλληνες νὰ μᾶς βοηθήσουν. Θὰ πάρωμε πίσω τὴν Ἑλένη καὶ θὰ τιμωρήσωμε τοὺς Τρῶες.

3. ΟΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΕΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Σὰν ἀστραπὴ ἔγινε γνωστὴ ἡ εἶδηση τῆς ἀρπαγῆς τῆς ὡραίας Ἑλένης σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα. Ὅλοι ἄρχισαν νὰ ἐτοιμάζουν τὰ καράβια τους καὶ τὸν στρατό τους, γιὰ νὰ ξεκινήσουν. Ὁ Ἀγαμέμνωνας τοὺς εἰδοποίησε νὰ συγκεντρωθοῦν στὴν **Αὐλίδα** τῆς Βοιωτίας.

Μαζεύτηκαν 1.200 καράβια κι ἑκατὸν τριάντα πέντε χιλιάδες πολεμιστές. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Μενέλαο καὶ τὸν Ἀγαμέμνονα ἦρθαν μὲ τὰ καράβια τους οἱ πιὸ ξακουστοὶ βασιλιάδες καὶ οἱ πιὸ μεγάλοι ἥρωες. Ὁ γέρος **Νέστορας**, ὁ σοφὸς βασιλιάς τῆς Πύλου. Ὁ **Ὀδυσσεύς**, βασιλιάς τῆς Ἰθάκης ὀνομαστός γιὰ τὴν

ἐξυπνάδα του καὶ τὸ πολυμήχανο μυαλό του. Ἀπὸ τὴ Σαλαμίνα ἦρθε ὁ **Αἴας ὁ Τελαμώνιος**, ὀνομαστὸς γιὰ τὸ πανύψηλο σῶμα του καὶ τὴν ὑπομονή του. Ἀπὸ τὴν Κρήτη ἦρθε ὁ **Ἰδομενέας**, ποὺ ἦταν ἀνίκητος στὸ δόρυ. Ἐπίσης ἦρθε ὁ **Φιλοκτήτης**, ὁ **Εὐμηλος** καὶ πολλοὶ ἄλλοι.

Ἀλλὰ ἔλειπε ὁ πιὸ ξακουστὸς ἀπ' ὅλους, ὁ **Ἀχιλλέας**, ὁ βασιλιάς τῶν **Μυρμιδόνων**, γιὸς τοῦ Πηλέα καὶ τῆς Θέτιδας. Ἡ Θέτιδα, γιὰ νὰ προστατέψῃ τὸν γιό της, τὸν ἔντυσε μὲ γυναικεῖα ροῦχα καὶ τὸν ἔκρυψε στὸ παλάτι τοῦ Λυκομήδη, βασιλιᾶ τῆς Σκύρου. Οἱ Ἕλληνες ἔστειλαν τὸν πολυμήχανο Ὀδυσσεύα νὰ βρῇ τὸν Ἀχιλλέα. Πῆγε λοιπὸν ὁ Ὀδυσσεύας στὸ παλάτι, ἄφησε στὴν εἴσοδο μιὰν ἀσπίδα κι ἓνα δόρυ καὶ πρόσταξε νὰ ἡχήσῃ ἡ πολεμικὴ σάλπιγγα. Ἀμέσως ὁ Ἀχιλλέας πετάχτηκε καὶ ἄρπαξε τὰ ὅπλα. Ὁ Ὀδυσσεύας κατάλαβε πῶς ἦταν ὁ Ἀχιλλέας καὶ τοῦ εἶπε νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ. Ἔτσι, καὶ ὁ Ἀχιλλέας ἔλαβε μέρος στὸν πόλεμο.

Γιὰ τὴν ἀνατροφή τοῦ Ἀχιλλέα εἶχε φροντίσει ὁ Κένταυρος Χείρωνας, ὁ ὁποῖος τοῦ δίδαξε τὴν τέχνη τοῦ πολέμου καὶ τὴν ἱατρική. Μαζὶ μὲ τὸν Ἀχιλλέα πῆγε στὴν Αὐλίδα καὶ ὁ πιστὸς φίλος του, ὁ **Πάτροκλος**.

Ἀρχιστράτηγο διέλεξαν τὸν Ἀγαμέμνονα καὶ ὅλοι ἦταν ἔτοιμοι νὰ ξεκινήσουν γιὰ τὴν Τροία.

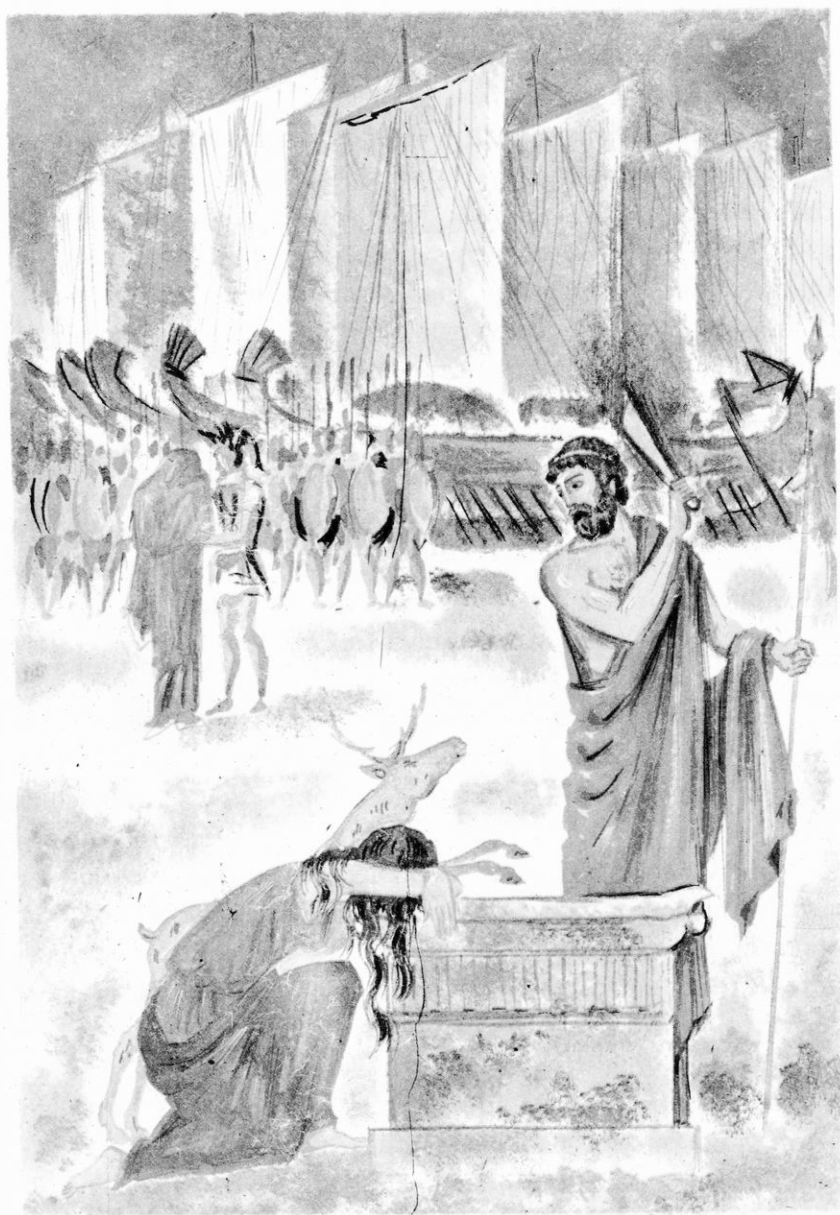
4. Ἡ ΘΥΣΙΑ ΤΗΣ ΙΦΙΓΕΝΕΙΑΣ

Ὁ καιρὸς περνοῦσε καὶ τὰ καράβια ἦταν ἀκόμη στὸ λιμάνι τῆς Αὐλίδας. Γιὰ νὰ ξεκινήσουν, ἔπρεπε νὰ φυσήξῃ εὐνοϊκὸς ἄνεμος, γιὰ νὰ φουσκώσῃ τὰ πανιά τους. Ἐκαναν θυσιᾶς στοὺς θεοὺς καὶ τοὺς παρακαλοῦσαν, ἀλλὰ χωρὶς ἀποτέλεσμα.

Τότε ὁ μάντης **Κάλχας** τοὺς εἶπε:

— Τοὺς ἀνέμους τοὺς ἐμποδίζει νὰ φυσήξουν ἡ θεὰ Ἄρτεμη.

Ὁ Ἀγαμέμνωνας σκότωσε τὸ ἐλάφι της καὶ ἡ θεὰ εἶναι θυμωμένη



μαζί του. Μόνο αν ο άρχιστράτηγος θυσιάση την κόρη του στον βωμό της θεάς, αυτή θα ξεχάσει τον θυμό της και θ' αφήσει να φυσήξει ευνούϊκος άνεμος.

Ο Άγαμέμνωνας έπεσε σε βαθιά απελπισία και άρνήθηκε να θυσιάση την κόρη του, την **Ίφιγένεια**. Κλείστηκε στη σκηνή του και σκεφτόταν. Έβλεπε όμως τα άκίνητα καράβια και η αγάπη του για την πατρίδα φάνηκε μεγαλύτερη από την αγάπη του για την κόρη του. Έσφιξε την καρδιά του και πήρε την απόφαση. Έστειλε έναν άγγελιαφόρο στις Μυκήνες μ' ένα μήνυμα για τη γυναίκα του, την **Κλυταιμνήστρα**, που της έλεγε:

— Έλα άμέσως στην Αύλιδα μαζί με την Ίφιγένεια. Θα την πατρέψω με τον άνδρείο Άχιλλέα και ο γάμος θα γίνει, πριν ξεκινήσωμε για την Τροία.

Ολόχαρη ή Κλυταιμνήστρα πήρε την Ίφιγένεια και ήρθαν στην Αύλιδα. Εκεί όμως δεν τους περίμεναν οι χαρές του γάμου, αλλά δυσάρεστα νέα. Ο Άγαμέμνωνας τους είπε τη φοβερή αλήθεια. Η Κλυταιμνήστρα έκλαιγε και ζητούσε από τον Άγαμέμνονα να λυπηθεί το παιδί τους.

Έπειδη η Ίφιγένεια κατάλαβε ότι η θυσία της θα ώφελοῦσε όλους τους Έλληνες, μίλησε στους γονείς της και στους συγκεντρωμένους πολεμιστές με λόγια φρόνιμα και συγκινητικά λέγοντας:

— Μην κλαίτε για μένα. Η θυσία μου θα σάς βοηθήση να πάτε γρήγορα στην Τροία, να ξεπλύνετε την ντροπή που μάς βαραίνει. Μακάρι να σάς βοηθήσουν οι άθάνατοι θεοί να γυρίσετε νικητές. Με εύχαριστηση θυσιάζω τη ζωή μου για το καλό της πατρίδας μου.

Τότε ο μάντης Κάλχας πήρε την Ίφιγένεια από το χέρι και την οδήγησε στο βωμό της θεάς. Προσευχήθηκε στη θεά Άρτεμη και σήκωσε το μαχαίρι του, για να θυσιάση την Ίφιγένεια. Ξαφνικά, τα μάτια όλων σκοτείνιασαν. Ένα πυκνό σύννεφο σκέπασε το θυσιαστήριο και όλοι σάστισαν. Στη θέση που πριν

λίγο ήταν ή Ίφιγένεια. τώρα βρισκόταν ένα έλάφι. Συγκινημένος ό Κάλχας θυσίασε τό ώραίο ζωο στη θεά. Τήν Ίφιγένεια τήν πήρε ή "Αρτεμη μέσα στο όύννεφο και τήν πήγε σε χώρα μακρινή, κοντά στην Κολχίδα. Έκεί τήν έκαμε ιέρεια στο ναό της.

Άμέσως μετά τη θυσία σηκώθηκε άπαλό άεράκι, που όλο δυνάμωνε. Γεμάτοι χαρά οί πολεμιστές μπήκαν στα καράβια τους και σε λίγο τό λιμάνι άδειασε. Τά πλοία γρήγορα και σίγουρα έπλεαν πρός τήν Τροία.○

2. ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΦΤΑΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΤΡΟΙΑ

Σε λίγο καιρό οί "Ελληνες άντίκρυσαν από μακριά τά τείχη της Τροίας. Άπό χρόνια ό βασιλιάς Πρίαμος είχε χτίσει γερά τείχη γύρω από τήν πόλη. Άρχηγό τους οί Τρῶες διάλεξαν τό γενναίο "**Έκτορα**, γιό του Πριάμου. Οί Τρῶες πολεμιστές έτοιμάσαν τά άρματα και τά όπλα τους, για να πολεμήσουν τους "Ελληνες.

Μόλις τά πλοία έφτασαν στην άκρογιαλιά, οί "Ελληνες έτοιμάστηκαν να πηδήσουν στη στεριά. Πρώτος πήδησε ό **Πρωτεσίλαος**, ένας γενναίος άντρας από τη Θεσσαλία. Ό "Έκτορας πρόλαβε και σκότωσε τόν Πρωτεσίλαο. Οί "Ελληνες τόν τίμησαν πολύ, γιατί ήταν ό πρώτος νεκρός στη μάχη. Και οί "Ελληνες και οί Τρῶες πολέμησαν γενναία· οί δυο στρατοί ήταν τό ίδιο δυνατόί.

"Όταν τελείωσε ή μάχη, οί Τρῶες κλείστηκαν μέσα στα τείχη τους και οί "Ελληνες φρόντισαν να φτιάσουν τό στρατόπεδό τους. Τράβηξαν τά πλοία τους στην ξηρά κι άνοιξαν πιό μπροστά ένα βαθύ χαντάκι γεμάτο νερό. "Εφτιασαν βωμούς, για να κάνουν τίς θυσίες τους, και σκηνές, για να μένουν.

• "Όμως ή Τροία δέν έπεφτε. Γι' αυτό οί "Ελληνες έκαναν επιθέσεις στις γύρω πόλεις. Κάθε τόσο έφερναν πλούσια λάφυρα, όπλα και πολλά τρόφιμα για τόν στρατό.

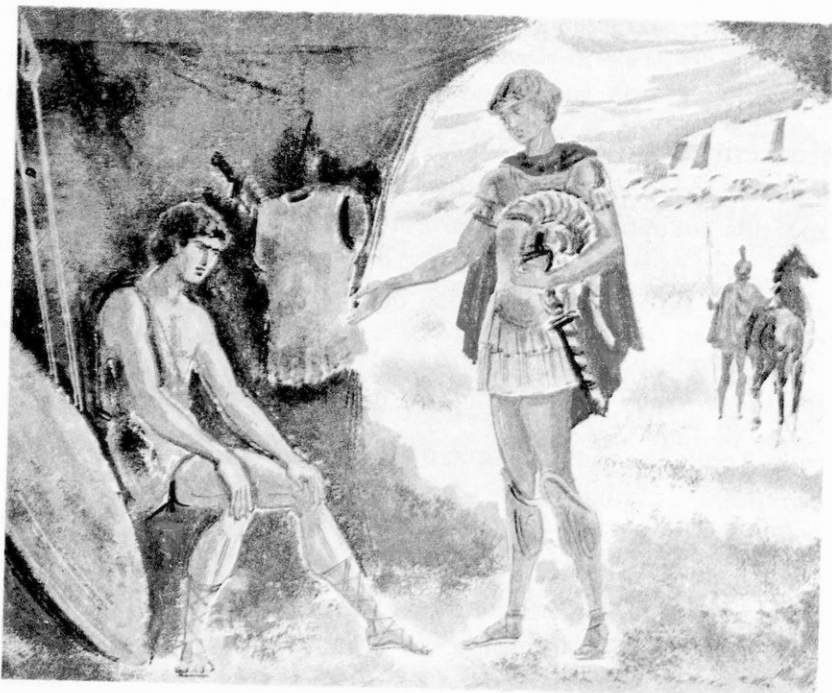
Οί Τρῶες όμως δέν έχαναν τό θάρρος τους. Μετά από κάθε

μάχη κλείνονταν στην πόλη τους, για να ξεκουράσουν το στρατό τους.

Έτσι, η πολιορκία της Τροίας κράτησε δέκα ολόκληρα χρόνια. Μά ούτε οι Έλληνες ούτε οι Τρῶες απογοητεύονταν, γιατί πίστευαν πως θα νικήσουν. Τis ἐλπίδες τους τις στήριζαν στους θεούς, γιατί μερικοί ἀπὸ αὐτοὺς ἦταν μὲ τὸ μέρος τῶν Ἑλλήνων καὶ ἄλλοι μὲ τὸ μέρος τῶν Τρῶων.)

6. Ο ΘΥΜΟΣ ΤΟΥ ΑΧΙΛΛΕΑ

Σε πόλεις ἔξω ἀπὸ τὰ τείχη οἱ Ἕλληνες ἄρπαξαν ἀπὸ τοὺς Τρῶες πολλὰ λάφυρα καὶ δυὸ κοπέλες: Τὴ **Βρισηίδα** καὶ τὴ **Χρυσίδα**, πού ἦταν κόρη τοῦ **Χρύση**, ἱερέα τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνα. Τὴ Βρισηίδα, τὴν ἔδωσαν στὸν Ἀχιλλέα, γιὰ νὰ τὸν ὑπηρετῇ, καὶ τὴ Χρυσίδα στὸν Ἀγαμέμνονα.



Ἀπαρηγόρητος ὁ Χρύσης ἦρθε στὸ στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων καὶ παρακάλεσε θερμὰ τὸν Ἀγαμέμνονα νὰ τοῦ δώσῃ πίσω τὴν ἀγαπημένη του κόρη. Ἐκεῖνος ὅμως τὸν ἔδωξε μὲ ἀπρεπα λόγια. Τότε, ὁ Χρύσης προσευχήθηκε ζητώντας ἀπὸ τὸν Ἀπόλλωνα νὰ τιμωρήσῃ τοὺς Ἑλληνες. Πραγματικά, ὁ Ἀπόλλωνας ἔστειλε στὸ στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων τρομερὲς ἀρρώστιες. Ὁ Κάλχας τότε εἶπε ὅτι ὁ Ἀγαμέμνονας πρέπει νὰ δώσῃ πίσω τὴν Χρυσίδα. Ἔτσι, ὁ Ἀγαμέμνονας ἀναγκάστηκε νὰ τὴ δώσῃ, ἀλλὰ ζήτησε νὰ πάρῃ ἀπὸ τὸν Ἀχιλλέα τὴ Βρισηίδα.

Ὁ Ἀχιλλέας ἀναγκάστηκε νὰ τοῦ τὴ δώσῃ, γιατί ὁ Ἀγαμέμνονας ἦταν ὁ ἀρχιστράτηγος· θύμωσε ὅμως μαζί του, ἐπειδὴ φάνηκε τόσο ἄδικος καὶ ἀπαιτητικός. Ὁ θυμὸς του ἦταν τόσο μεγάλος, ὥστε κλείστηκε στὴ σκηνή του καὶ ἀρνήθηκε νὰ πάρῃ μέρος στὶς μάχες. Οἱ Τρῶες ξαφνιάστηκαν, ὅταν εἶδαν ὅτι ἔλειπε ἀπὸ τὴ μάχῃ ὁ Ἀχιλλέας, ποὺ ὁδήγησε πάντα τοὺς Ἑλληνες σὰν ἄνεμος. Πῆραν λοιπὸν θάρρος καὶ ὄρμησαν πάνω στοὺς Ἑλληνες. Ὅταν ὁ Πάρης προχώρησε κοντὰ στὸ ἐλληνικὸ στρατόπεδο, τὰ δύο ἀντίπαλα στρατόπεδα ἀποφάσισαν νὰ μονομαχήσουν ὁ Πάρης καὶ ὁ Μενέλαος. Ὅποιος νικοῦσε θὰ ἔπαιρνε τὴν Ἑλένη. Ὁ Μενέλαος νίκησε τὸν Πάρη, ἀλλὰ αὐτὸς δὲν κράτησε τὴν ὑπόσχεση ποὺ ἔδωσε. Καὶ ἡ μάχῃ ξανάρχισε μὲ μεγαλύτερη ὁρμή. Ὅλη ἡ ἀπέραντη πεδιάδα ἀντηχοῦσε ἀπὸ τὶς φωνές, τὰ χτυπήματα τῶν ὄπλων καὶ τὰ βογγητὰ τῶν πληγωμένων. Καὶ ὁ πόλεμος βαστοῦσε.

7. Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΚΛΟΥ

Στὶς μάχες αὐτὲς οἱ Τρῶες ξεθάρρεψαν τόσο, ὥστε νίκησαν τοὺς Ἑλληνες, πλησίασαν τὰ πλοῖα τους καὶ ἔβαλαν φωτιά σὲ μερικὰ ἀπὸ αὐτά. Οἱ Ἑλληνες πολεμοῦσαν μ' ὅλες τους τὶς δυνάμεις, ἀλλὰ, ἐπειδὴ ἔλειπε ὁ Ἀχιλλέας καὶ οἱ Μυρμιδόνες, ὁ κίνδυνος ἦταν μεγάλος. Ὁ Πάτροκλος βλέποντας τὸ κακὸ ποῦ

τούς ἔβρισκε, μπήκε στὴ σκηνή τοῦ Ἀχιλλέα καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια τοῦ φώναξε:

— Ἀχιλλέα, ὡς πότε θὰ κρατᾷς τὸ θυμὸ σου; Οἱ Τρῶες καίνε τὰ πλοῖα μας κι ἐσύ βρίσκεσαι στὴ σκηνή σου; Τουλάχιστο δώσε μου τὰ ὅπλα σου νὰ μὲ νομίσουν γιὰ σένα κι ἄφησε τοὺς Μυρμιδόνες νὰ πολεμήσουν.

Τὰ λόγια τοῦ φίλου του λύγισαν τὴ σκληρὴ καρδιά τοῦ Ἀχιλλέα. Τοῦ ὑποσχέθηκε νὰ τοῦ δώσῃ τὴν πανοπλία καὶ ὁ ἴδιος φώναξε τοὺς Μυρμιδόνες νὰ ἐτοιμαστοῦν γιὰ πόλεμο. Ἀλλὰ εἶπε στὸν Πάτροκλο νὰ μὴν προχωρήσῃ πολὺ, γιατί θὰ κινδύνευε νὰ ἀναγνωριστῇ ἀπὸ τοὺς Τρῶες καὶ νὰ σκοτωθῇ.

Ὁ Πάτροκλος φόρεσε τὴν πανοπλία τοῦ Ἀχιλλέα καὶ ὁδήγησε τοὺς φοβεροὺς Μυρμιδόνες στὴ μάχη. Μόλις οἱ Τρῶες



ἀντίκρυσαν τοὺς Μυρμιδόνες νὰ ἔρχωνται καταπάνω τους, σκόρπισαν τρομαγμένοι φωνάζοντας:

— Ὁ Ἀχιλλέας ξαναμπῆκε στὴ μάχη. Θεοί, βοηθήστε μας!

Φοβισμένοι ὑποχώρησαν κι ἔτρεξαν νὰ μποῦν στὴν πόλη. Πάνω στὴν ὁρμὴ τῆς μάχης ὁ Πάτροκλος, ξεχνώντας τὴ συμβουλή τοῦ Ἀχιλλέα, προχώρησε πολύ. Τότε ὁμως ὁ θεὸς Ἀπόλλωνας φανέρωσε στὸν Ἑκτορα τὸ μυστικό, λέγοντάς του ὅτι αὐτὸς ποὺ σκόρπισε τόσο τρόμο δὲν ἦταν ὁ Ἀχιλλέας ἀλλὰ ὁ Πάτροκλος.

Ἀμέσως ὁ Ἑκτορας ὁρμᾷ ἐναντίον τοῦ Πατρόκλου καὶ οἱ δύο ἥρωες ἔρχονται ἀντιμέτωποι. Πολεμοῦν σὰ λιοντάρια· ὁμως τὸ δόρυ τοῦ Ἑκτορα καρφώνεται στὸ πλευρὸ τοῦ Πατρόκλου καὶ τὸν σκοτώνει.

Οἱ Τρῶες μὲ κραυγὲς χαρᾶς ὁρμοῦν πάνω στὸν νεκρὸ Πάτροκλο καὶ ἀρπάζουν τὴν πανοπλία. Τρέχουν καὶ οἱ Ἕλληνες καὶ ὕστερα ἀπὸ φοβερὴ συμπλοκὴ παίρνουν τὸ σῶμα του καὶ τὸ φέρνουν στὸ στρατόπεδο.

8. Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΚΤΟΡΑ

Ὅταν ὁ Ἀχιλλέας ἔμαθε τὸ θάνατο τοῦ Πατρόκλου, θρηνοῦσε ἀπαρηγόρητος. Ἡ μητέρα του, ἡ θεὰ Θέτιδα, ποὺ βρισκόταν στὰ βάθη τῆς θάλασσας, ἄκουσε τοὺς θρήνους του καὶ ἀνέβηκε νὰ τὸν παρηγορήσῃ. Τοῦ ὑποσχέθηκε ἀκόμη πὼς θὰ τοῦ φέρῃ νέα ὅπλα. Ἡ ἴδια θ' ἀνέβαινε στὸν Ὀλυμπο, νὰ παρακαλέσῃ τὸν θεὸ Ἥφαιστο νὰ τοῦ φτιάσῃ καινούρια πανοπλία.

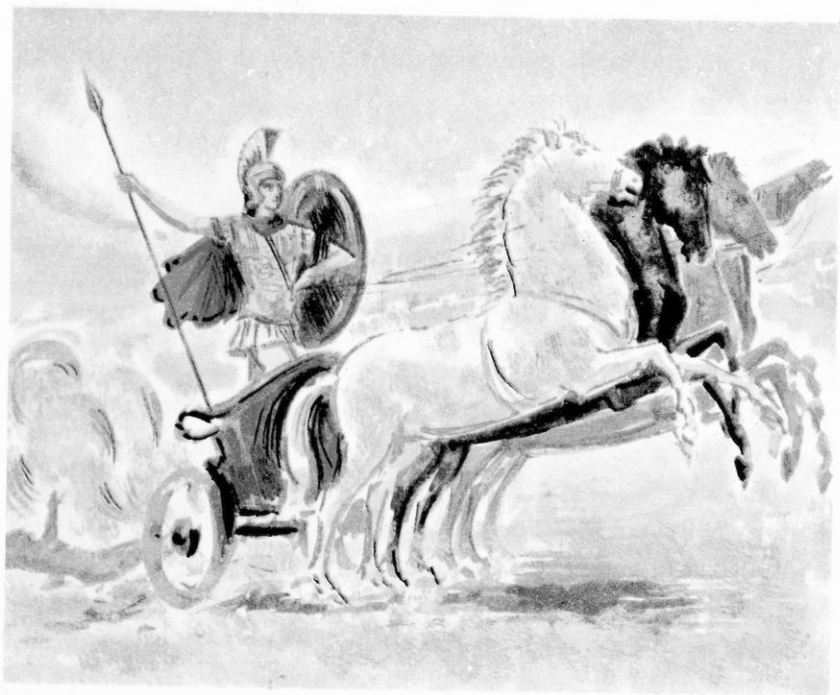
Ὅλοι οἱ Ἕλληνες θρηνοῦσαν τὸ θάνατο τοῦ Πατρόκλου, γιατί ἦταν γενναῖος, φρόνιμος καὶ γλυκομίλητος. Τὴν ἄλλη μέρα ξαναγύρισε ἡ Θέτιδα φέρνοντας τὰ καινούρια ὅπλα. Ἦταν τόσο λαμπρὰ καὶ τόσο ὁμορφα στολισμένα μὲ χαλκὸ, ἀσήμι καὶ χρυσάφι, ποὺ θάμπωναν τὰ μάτια. Ὁ Ἀχιλλέας ζήτησε νὰ μὴ θάψουν τὸ φίλο του, πρὶν ἐκδικηθῇ τὸ θάνατό του. Συμφιλιώθηκε

λοιπὸν μὲ τὸν Ἀγαμέμνονα καὶ ὁδήγησε τὸ στρατὸ στὴ μάχη. Ἦταν ἀποφασισμένος νὰ σκοτώσῃ τὸν Ἑκτορά.

Ὁ Ἀχιλλέας σκότωνε τοὺς Τρῶες πολεμιστὲς μὲ λύσσα. Ὁ Ἑκτορας ὅμως ἦταν ἀκόμη στὴν πόλη κι ἐτοιμαζόταν νὰ βγῇ στὴ μάχη. Ἄδικα τὸν παρακάλεσε ἡ γυναῖκα του ἢ Ἀνδρομάχη, νὰ μὴν πολεμήσῃ μὲ τὸν Ἀχιλλέα. Ἄδικα πῆγαν τὰ παρακάλια τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάβης. Ὁ Ἑκτορας βγῆκε νὰ πολεμήσῃ.

Ὁ Ἀχιλλέας συνέχιζε τὴ μάχη καὶ ἀνάγκασε ὅλους τοὺς Τρῶες νὰ κρυφτοῦν στὰ τεῖχη. Μόνο ὁ Ἑκτορας ἔμεινε ἔξω ἀποφασισμένος νὰ πολεμήσῃ μὲ τὸ μεγαλύτερο ἥρωα τῶν Ἑλλήνων.

Οἱ δύο ἥρωες συναντιοῦνται κοντὰ στὶς Σκαιὲς Πύλες. Οἱ Τρῶες πάνω ἀπὸ τὰ τεῖχη μὲ σφιγμένη καρδιὰ παρακολουθοῦν



τὴν ἄγρια μονομαχία. Μετὰ ἀπὸ λίγο ὁ Ἕκτορας σημαδεύει τὸν Ἀχιλλέα μὲ τὸ δόρυ τοῦ χωρὶς ἀποτέλεσμα. Ὁ Ἀχιλλέας ὁμως ὁρμᾷ μὲ ἀπίστευτη γρηγοράδα, τοῦ καρφώνει τὸ δόρυ τοῦ καὶ τοῦ τρυπᾷ τὸν λαιμὸ πέρα γιὰ πέρα.

Ὁ Ἀχιλλέας ἐβγαλε δυνατὲς κραυγὲς θριάμβου, ὅταν εἶδε νεκρὸ τὸν ἥρωικὸ Ἕκτορα. Τοῦ πῆρε τὴν πανοπλία καὶ τὴν ἔβαλε στὸ ἄρμα τοῦ. Ὑστερα, ἔδεσε τὸν Ἕκτορα πίσω ἀπὸ τὸ ἄρμα καὶ μὲ τρελὸ καλπασμὸ γύριζε γύρω στὰ τεῖχη γιὰ νὰ δοῦν οἱ Τρῶες τὸ κατάντημα τοῦ γενναίου ἀρχηγοῦ τους.

Κατόπι γύρισε στὸ στρατόπεδο μὲ τὸ νεκρὸ τοῦ Ἕκτορα, ἔθαψε μὲ μεγάλες τιμὲς καὶ θυσίαι τὸν ἀγαπημένο τοῦ Πάτροκλο καὶ ὀργάνωσε ἀγῶνες, γιὰ νὰ τιμήσῃ τὴ μνήμη τοῦ.

9. ΠΡΙΑΜΟΣ ΚΑΙ ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Ὁ γέρος Πρίαμος μὲ ἀβάσταχτη θλίψη πῆγε στὸ στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων καὶ παρακάλεσε ταπεινὰ τὸν Ἀχιλλέα νὰ τοῦ δώσῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἕκτορα, γιὰ νὰ τὸ θάψῃ. Φόρτωσε ἓνα ἀμάξι μὲ δῶρα πλοῦσια: πανέμορφα σκεπάσματα, τάπητες, μανδύες, καλοῦφασμένους χιτῶνες, λεβέτια, δέκα τάλαντα χρυσάφι κι ἓνα ὠραιότατο ποτήρι· δῶρο σπουδαῖο.

Γονάτισε ὁ Πρίαμος ἰκετεύοντας καὶ φίλησε τὰ φοβερὰ χέρια τοῦ Ἀχιλλέα, ποὺ τοῦ εἶχαν σκοτώσει τόσους γιούς. Ἔτσι, γονατιστὸς τὸν παρακάλεσε λέγοντας:

— Θυμήσου τὸν πατέρα σου, θεόμορφε Ἀχιλλέα, ποὺ εἶναι γέρος, ὅπως κι ἐγώ. Ἐκεῖνος χαίρεται μαθαίνοντας πὼς εἶσαι ζωντανός. Εἶχα κι ἐγώ πενήντα γιούς, ὁμως οἱ πιὸ πολλοὶ σκοτώθηκαν στὶς μάχες. Καὶ τοῦ Ἕκτορα, ποὺ ἦταν στήριγμα καὶ καμάρι μου, ἐσὺ τοῦ πῆρες τὴ ζωὴ μ' αὐτὰ τὰ ἴδια χέρια ποὺ τώρα φίλησα.

Γέμισε ἀπὸ λύπη ἡ ψυχὴ τοῦ Ἀχιλλέα ἀκούγοντας τὸ γέρο Πρίαμο καὶ ἄρχισε τὸ κλάμα γιὰ τὸν πατέρα τοῦ καὶ τὸν Πάτροκλο. Ἐρηνούσε καὶ ὁ Πρίαμος τὸ σκοτωμένο γιὸ τοῦ.

Μόλις χόρτασε τὸ κλάμα ὁ Ἀχιλλέας, σήκωσε τὸ κεφάλι του καὶ μίλησε μὲ συμπόνια στὸν πικραμένο πατέρα.

Μετὰ ἀπὸ λίγο σὰ λιοντάρι ὁ Ἀχιλλέας πήδησε ἔξω ἀπὸ τὴ σκηνή του μὲ δυὸ συντρόφους του. Ξέξεψαν τὸ ἀμάξι καὶ πήραν μέσα τ' ἀμέτρητα λύτρα. Ἄφησαν ὅμως δύο μανδύες κι ἓνα χιτῶνα, γιὰ νὰ τυλίξουν τὸν Ἔκτορα.

Ὁ Ἀχιλλέας πρόσταξε τὶς δοῦλες νὰ λούσουν τὸν Ἔκτορα καὶ νὰ τὸν ἀλείψουν μὲ λάδι. Ἀφοῦ τὸν ὁμορφοστόλισαν καὶ τὸν ἔντυσαν, ὁ ἴδιος ὁ Ἀχιλλέας τὸν ἔβαλε πάνω σὲ στρῶμα κι ἔπειτα τὸν ἀκούμπησαν πάνω στὸ ἀμάξι.

Μετὰ ἀπὸ αὐτὰ κάλεσε τὸν Πρίαμο νὰ φᾶνε ψητὸ ἄρνι καὶ νὰ πιοῦν φλογάτο κρασί. Οἱ δοῦλες ἔστρωσαν κρεβάτια στὸ ὑπόστεγο, γιὰ ν' ἀναπαυτῇ ὁ Πρίαμος καὶ ὁ κήρυκας ποὺ τὸν συνόδευε.

Τὰ χαράματα ὁ Πρίαμος μὲ τὸ ἀμάξι γύρισε στὴν Τροία. Ξεσηκώθηκε ὁ λαὸς μὲ θρήνους, μόλις ἀντίκρουσε τὸ σῶμα τοῦ γενναίου Ἔκτορα. Πρώτη ἄρχισε τὸν θρήνο ἡ Ἀνδρομάχη, ἡ γυναίκα του. Ἐκλαιγε τὸν ἄντρα της, ποὺ χάθηκε νέος καὶ τῆς ἔδωσε πόνο πικρό. Βαριὰ θρηνοῦσε καὶ ἡ μητέρα του, ἡ Ἑκάβη.

Ἀφοῦ τὸν ἔκλαψαν 9 μέρες καὶ κουβάλησαν ἀτέλειωτο σωρὸ ἀπὸ ξύλα, τῇ δέκατῃ μέρα ἔκαψαν τὸ σῶμα του, ἔσβησαν τὴ φωτιά μὲ φλογάτο κρασί, μάζεψαν τ' ἄσπρα του κόκαλα καί, ἀφοῦ τὰ ἔβαλαν σὲ χρυσή θήκη, τὰ ἔθαψαν κι ἔστησαν τύμβο. Ἐπειτα κάθισαν ὅλοι στὸ τραπέζι τῆς παρηγοριᾶς, ὅπως συνηθιζόταν.

10. Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΧΙΛΛΕΑ

Ὅταν πέρασαν οἱ ἔντεκα μέρες, ὁ πόλεμος ξανάρχισε. Ὁ Ἀχιλλέας πήρε τοὺς Ἕλληνες κι ἔφτασαν ὡς τὰ τείχη τῆς Τροίας. Πολέμησαν τόσο γενναῖα, ὥστε τὰ δυὸ γειτονικὰ ποτάμια ὁ Σκάμανδρος καὶ ὁ Σιμόης γέμισαν ἀπὸ νεκροὺς Τρῶες.

Τὴ στιγμὴ, ποὺ ὁ Ἀχιλλέας βρισκόταν μπροστὰ στὶς πύλες

τῆς Τροίας, ὁ Ἀπόλλωνας ἦρθε νὰ βοηθήσῃ τὸν Πάρη. Ὁ Πάρης πᾶνω ἀπὸ τὰ τεῖχη σημάδεψε τὸν Ἀχιλλέα καὶ τοῦ τρύπησε τὴ φτέρνα μ' ἓνα δηλητηριασμένο βέλος. Ἡ φτέρνα ἦταν τὸ ἀδύνατο σημεῖο του. Ὅταν ἦταν μωρό, ἡ Θέτιδα τὸν βούτηξε στὰ ἱερὰ νερὰ τῆς Στυγός, γιὰ νὰ κάμῃ τὸ σῶμα του ἄτρωτο ἀπὸ τὰ ὅπλα. Τὸν κρατοῦσε ὅμως ἀπὸ τὴ φτέρνα κι ἔτσι τὸ σημεῖο ἐκεῖνο δὲ βράχῃκε. Τὸ μυστικὸ αὐτὸ φανέρωσε ὁ Ἀπόλλωνας στὸν Πάρη.

Ὅταν οἱ Ἕλληνες εἶδαν τὸν Ἀχιλλέα νὰ πέφτῃ, ὄρμησαν ἐπάνω στοὺς Τρῶες. Τρομερὴ μάχῃ ἐγίνε μεταξύ τους καὶ τελικὰ κατάφεραν νὰ φέρουν τὸ σῶμα του στὸ στρατόπεδο.

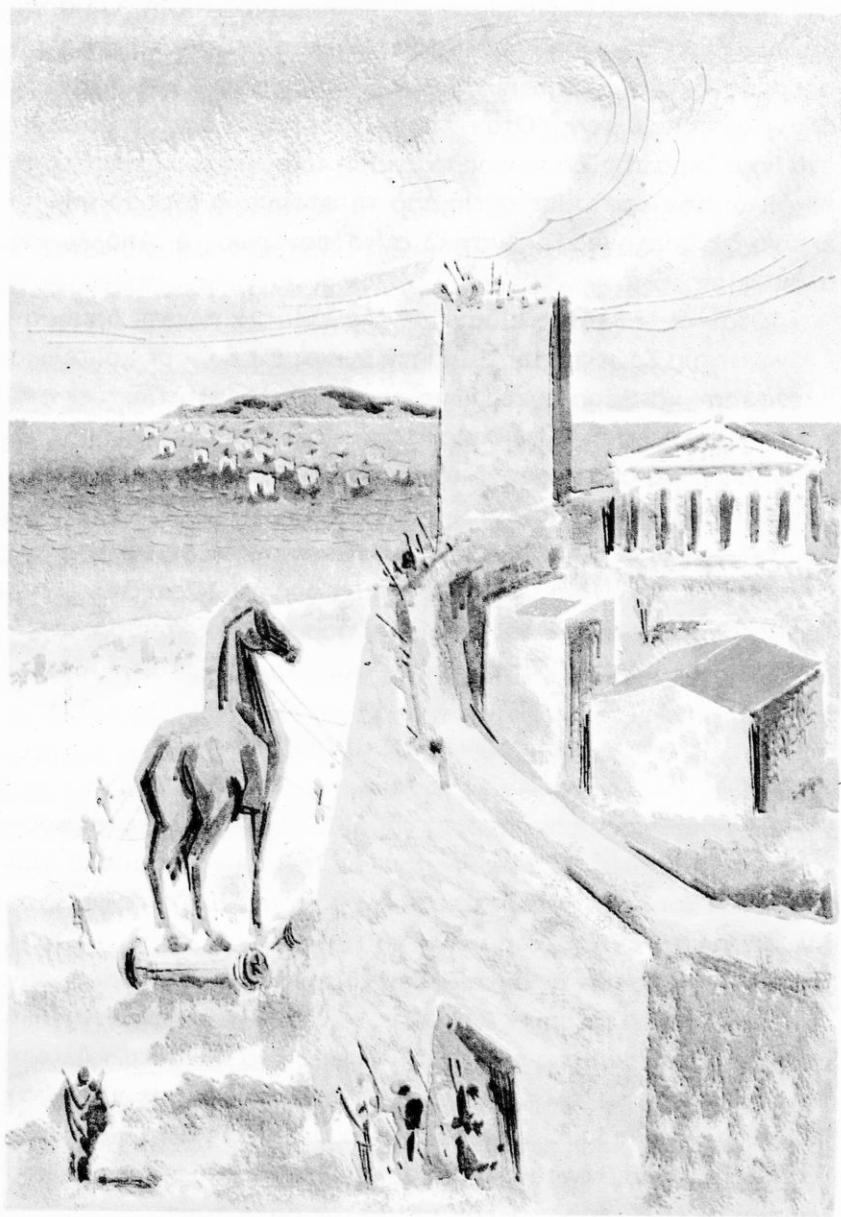
Ἀπαρηγόρητη γιὰ τὸ θάνατο τοῦ γιοῦ τῆς ἡ Θέτιδα ἦρθε νὰ τὸν κλάψῃ. Δεκαεφτὰ μέρες τὸν μοιρολογοῦσαν θεοὶ καὶ ἄνθρωποι. Θλίψῃ μεγάλη εἶχε πέσει σ' ὅλο τὸ στρατόπεδο. Τῇ δέκατῃ ὀγδοῇ μέρᾳ οἱ Ἕλληνες ἔκαψαν τὸ σῶμα του καὶ τὴν τέφρα του τὴν ἔβαλαν στὴν ἴδια ὑδρία μὲ τὴν τέφρα τοῦ Πατρόκλου.

Ἐκεῖ ποὺ ἔθαψαν τὴν ὑδρία ἔφτιασαν ἓναν τύμβο, γιὰ νὰ θυμίζῃ σ' ὅλους τὸ θάνατο τοῦ ἥρωα.

11. ΔΟΥΡΕΙΟΣ ΙΠΠΟΣ

Εἶχαν περάσει δέκα χρόνια καὶ οἱ Ἕλληνες δὲν κατάφεραν νὰ νικήσουν τοὺς Τρῶες· ὥσπου τὸ πολυμήχανο μυαλὸ τοῦ Ὀδυσσέα βρῆκε τὴ λύση. Κάλεσε ὅλους τοὺς Ἕλληνες καὶ τοὺς μίλησε γιὰ τὸ σχέδιό του.

Ἐκοψαν λοιπὸν ἄφθονα ξύλα ἀπὸ τὴν Ἴδῃ καὶ ἀκολούθησαν τὸ σχέδιο τοῦ Ὀδυσσέα. Ὁ καλύτερος τεχνίτης τῶν Ἑλλήνων ἔφτιασε μὲ τὴ βοήθεια τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς ἓνα πανύψηλο ἄλογο, τὸ **δούρειο ἵππο**. Τὸν στόλισε ὡραῖα, ἀλλὰ φρόντισε ν' ἀφήσῃ κούφιο τὸ ἐσωτερικὸ του. Στὸ πλái του ἔγραψε ὅτι τὸ ἀφιερώνουν οἱ Ἕλληνες στὴ θεὰ Ἀθηνᾶ, ἐνῶ στὴν κούφια κοιλιὰ του μπηγαν οἱ καλύτεροι πολεμιστὲς μὲ τὰ ὅπλα τους.



Ἀμέσως στὸ στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων ἄρχισαν γρήγορες προετοιμασίες. Μάζεψαν τὰ πράγματά τους καὶ ἀνέβηκαν ὅλοι στὰ πλοῖα. Ὁ Ὀδυσσεύς, ποὺ ἔμεινε κρυμμένος μέσα στὸν δούρειο ἵππο, τοὺς εἶχε πει:

— Μόλις βραδιάση, ν' ἀνοίξετε τὰ πανιά καὶ νὰ φύγετε. Λίγο μακρύτερα εἶναι τὸ νησάκι Τένεδος. Ἐκεῖ θὰ κρυφτῆτε καὶ θὰ εἴστε ἔτοιμοι νὰ γυρίσετε στὴν Τροία. Τὸ σημάδι τοῦ γυρισμοῦ σας θὰ εἶναι μιὰ μεγάλη φωτιά πάνω στὰ τεῖχη τῆς Τροίας.

Τὸ ἐπόμενο πρωὶ κατάπληκτοι οἱ φρουροὶ εἶδαν ἀπὸ τὰ τεῖχη τὸ ἔρημο στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων. Εἰδοποίησαν τὸ λαὸ καὶ ὀλόχαροι ἄνοιξαν διάπλατα τὶς πύλες καὶ ξεχύθηκαν ἔξω. Ἀνάμεσα στὶς ἄδειες σκηνὲς βρῆκαν τὸ πελώριο ξύλινο ἄλογο. Ὅλοι στάθηκαν καὶ τὸ θαύμαζαν. Συζητοῦσαν μὲ ποιοὺ τρόπο θὰ τὸ πάρουν μέσα στὴν πόλη ἢ μήπως θὰ ἔπρεπε νὰ τὸ ἀφήσουν στὸ μέρος ποὺ τὸ βρῆκαν.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνῃ πετάχτηκε ἀνάμεσά τους ὁ ἱερέας **Λαοκόοντας**.

— Ἀμυαλοὶ, τί εἶναι αὐτὰ ποὺ λέτε; τοὺς φώναξε. Πιστεύετε, λοιπόν, ὅτι οἱ Ἕλληνες ἔφυγαν; Νὰ φοβάστε τοὺς Δαναοὺς, ἀκόμη κι ὅταν σᾶς φέρνουν δῶρα.

Καὶ κρατώντας ἓνα τεράστιο δόρυ χτύπησε μὲ ὀρμὴ τὰ πλευρὰ τοῦ ἀλόγου. Ἐνας κούφιος ἤχος σὰν ἀναστεναγμὸς ἀκούστηκε.

Ἀμέσως τότε, δυὸ τεράστια φίδια βγῆκαν ἀπὸ τὴ θάλασσα. Σφυρίζοντας ἤρθαν ἴσια καταπάνω στὸ Λαοκόοντα. Τυλίχτηκαν γύρω ἀπὸ τὸν ἴδιο καὶ τὰ δυὸ παιδιά του σφίχτὰ καὶ τοὺς ἐπνίξαν.

Μεγάλος τρόμος ἐπιασε τοὺς Τρῶες καὶ ὅλοι φώναξαν ὅτι ὁ Λαοκόοντας τιμωρήθηκε γιὰ τὴν ἀσέβειά του. Ἀμέσως γκρέμισαν ἓνα μέρος τοῦ τεῖχους, ἔβαλαν τὸ δούρειο ἵππο πάνω σὲ ρόδες καὶ τὸν πῆραν μέσα στὴν πόλη. Κατόπι ἔκαμαν εὐχαριστήριες θυσίες στοὺς θεοὺς, διασκέδασαν καὶ τὸ βράδυ κουρασμένοι βυθίστηκαν σὲ βαθὺν ὕπνο.

12. Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΤΡΟΙΑΣ

“Όταν ήσυχασε ολόκληρη ή πόλη, ό ‘Οδυσσέας έδωσε τó σύνθημα στους συντρόφους του. “Ανοιξαν τή μιá πλευρά του δούρειου ίππου και με μεγάλη προσοχή ένας ένας γλίστρησαν στο χῶμα. Σά σκιές κινήθηκαν, ανέβηκαν στα τείχη και άναψαν μεγάλη φωτιά, άνοιγοντας διάπλατα όλες τις πύλες. Τότε έφτασαν και οι “Ελληνες από τήν Τένεδο και όλοι μαζί άρχισαν τó καταστροφικό τους έργο. Οι Τρῶες με τή φρίκη ζωγραφισμένη στα πρόσωπά τους άρπαζαν τά όπλα τους και ρίχνονταν στη μάχη. ‘Από παντού όμως τούς κύκλωναν οι “Ελληνες και τούς σκότωναν.

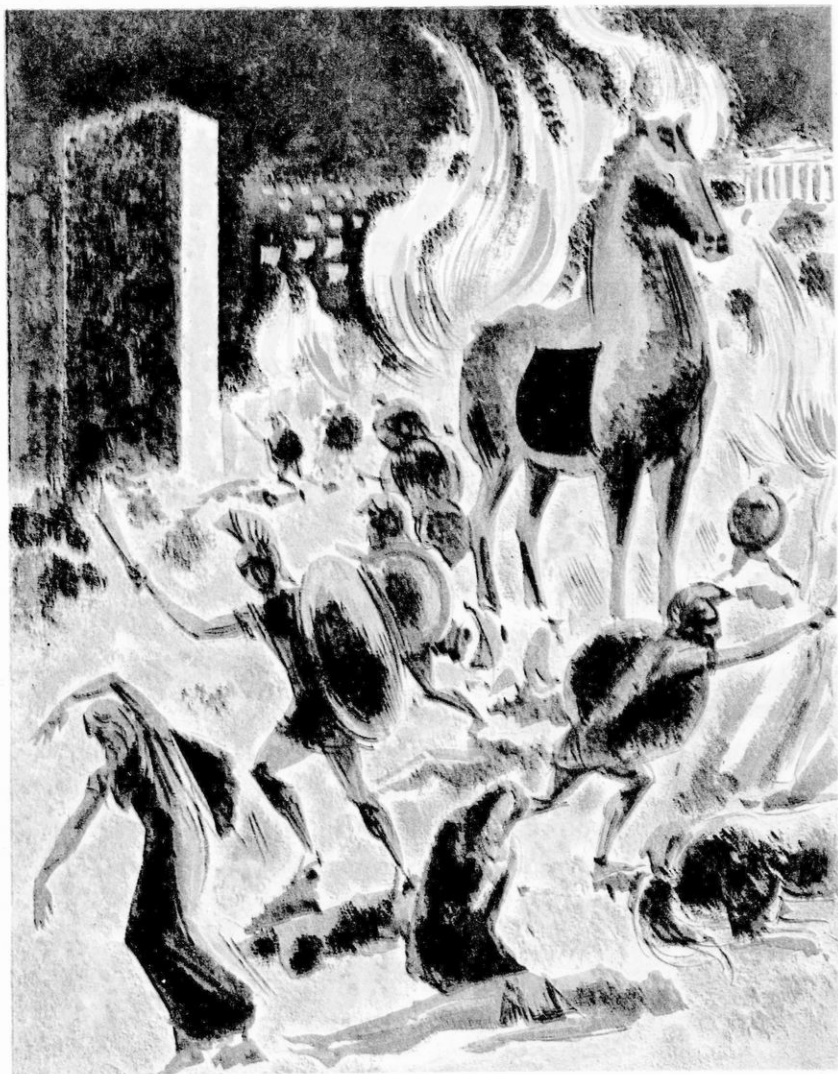
Οί “Ελληνες πήγαν στο παλάτι του Πριάμου. Σκότωσαν τó γέρο βασιλιά και άρπαξαν τούς θησαυρούς του. ‘Ο Μενέλαος πήγε γρήγορα, βρήκε τήν ώραία ‘Ελένη και τήν όδήγησε στα έλληνικά πλοία.

Μέσα στη νύχτα ακούγονταν οι χτύποι τών όπλων και οι φωνές και τά κλάματα τών γυναικῶν. Μάταια ίκέτευαν τούς θεούς νά τούς βοηθήσουν. ‘Η όρμη τών ‘Ελλήνων ήταν τόσο μεγάλη, που σέ λίγο οι δρόμοι γέμισαν σκοτωμένους Τρῶες. Δέ σεβάστηκαν ούτε τούς θεούς και κατάστρεψαν τά ιερά τους.

Οί “Ελληνες πήραν όσους θησαυρούς βρήκαν, καθώς και πολλούς αίχμαλώτους, και ξεκίνησαν για τά καράβια τους.

13. Ο ΑΙΝΕΙΑΣ

Τήν ώρα που οι “Ελληνες ξεχύθηκαν μέσα στην Τροία, ό **Αινείας**, ήρωας τών Τρώων, ξύπνησε τρομαγμένος. Είχε δεϊ στόν ύπνο του τόν “Εκτορα νά του λήη νά σώση τήν Τροία. “Αρπαξε τά όπλα του και όρμησε πάνω στους “Ελληνες. Πολέμησε με όρμη και μανία και προσπαθοῦσε νά δώση θάρρος στους Τρῶες. “Ανοιξε δρόμο κι έφτασε ως τó παλάτι του Πριάμου, για νά βοηθήση τó βασιλιά. “Όμως με φρίκη αντίκρυσε στην είσοδο του άνακτόρου νεκρό τόν γέρο Πρίαμο. Μέσα στο παλάτι είχαν



ξεχυθῇ οἱ Ἕλληνες καὶ ὁ Αἰνεΐας κατάλαβε ὅτι ἡ Τροία δὲν εἶχε ἐλπίδα σωτηρίας. Τότε παρουσιάστηκε μπροστά του ἡ θεὰ Ἀφροδίτη καὶ τὸν πρόσταξε νὰ γυρίσῃ στὸ σπίτι του νὰ δῇ τι γίνονται οἱ δικοί του.

Ὁ Αἰνεΐας τρέχει στὸ σπίτι του, ἐνῶ οἱ φλόγες τυλίγουν ὁλόκληρη τὴν πόλη. Παίρνει στοὺς ὤμους του τὸν Ἄγχισι, τὸ γέρο πατέρα του, καὶ τὰ ἀγάλματα τῶν Ἑρκείων, δηλαδὴ τῶν θεῶν ποὺ προστάτευαν τὸ σπίτι. Πιάνει μὲ τὸ ἓνα χέρι τὰ ὄπλα του καὶ μὲ τὸ ἄλλο τὸν Ἀσκάνιο, τὸ μικρὸ γιό του. Λέει στὴ γυναίκα του, τὴν Κρέουσα, νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ καὶ ἀνοίγῃ δρόμο ἀνάμεσα στὶς φλόγες καὶ στοὺς ἀγριεμένους Ἕλληνες.

Μὲ θάρρος προχωρεῖ πρὸς τὰ ἐμπρὸς καὶ σ' ὅλο τὸ δρόμο ὡς τὰ τεῖχη κανέναν Ἕλληνα δὲ σήκωσε χέρι νὰ τὸν χτυπήσῃ. Ὅλοι παραμέριζαν μὲ σφοδρὰ θαυμάζοντας τὸ θάρρος καὶ τὴν εὐσέβειά του.

Ὁ Αἰνεΐας βγῆκε ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ ξαφνικὰ εἶδε ὅτι εἶχε χάσει τὴν Κρέουσα. Ἐκρυσσε τὸν Ἀσκάνιον τὸν Ἀσκάνιο καὶ τοὺς Ἑρκείους καὶ γύρισε νὰ τὴν βρῇ.

Ἐτρεχε μέσα στὴν Τροία καὶ ὠνόμαζε τ' ὄνομά της. Τότε ἡ Κρέουσα παρουσιάστηκε σὰ σκιά τοῦ πατρὸς του καὶ τοῦ εἶπε:

— Μὴ λυπᾶσαι γιὰ μένα, Αἰνεΐα, ἡ θεὰ Ἀφροδίτη μὲ πῆρε μαζί της. Ἐσὺ θὰ περάσῃς πολλὰ βάσανα καὶ θὰ ὀργώσῃς τὶς θάλασσες· ὅμως σὲ περιμένει εὐτυχία καὶ λαμπρὸ βασίλειο.

Γύρισε λοιπὸν ὁ Αἰνεΐας στὴν κοιλάδα καὶ βρῆκε ἐκεῖ καὶ μερικοὺς ἄλλους Τρῶες. Τοὺς παρηγόρησε καί, ἀφοῦ κατόρθωσε νὰ σώσῃ εἴκοσι πλοῖα τοὺς πῆρε κι ἔφυγαν.

Οἱ θεοὶ εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὴν εὐσέβεια τοῦ Αἰνεΐα τὸν ὁδήγησαν στὴν Ἰταλία. Ἐκεῖ ἔγινε βασιλιάς σ' ἓνα μέρος τῆς Ἰταλίας καὶ ὅλοι τὸν σέβονταν καὶ τὸν εἶχαν γιὰ παράδειγμα. Ἀκόμη καὶ οἱ Ἕλληνες μιλοῦσαν μὲ θαυμασμὸ γι' αὐτὸν καὶ τὸν ἔφερναν ὡς παράδειγμα στὰ παιδιά τους.

14. Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ὅταν ἔπεσε ἡ Τροία, οἱ Ἕλληνες φόρτωσαν τὰ καράβια τοὺς μὲ λάφυρα κι αἰχμαλώτους. Χαρούμενοι κοίταζαν τοὺς

καπνούς, πού ἔβγαιναν ἀπὸ τὴν ἐρειπωμένη Τροία, καὶ σκέφτονταν ὅτι θὰ γυρίσουν γρήγορα στὴν πατρίδα, ὅπου θὰ τοὺς περίμεναν ὁμορφες μέρες.

“Ὅμως οἱ “Ἕλληνες δὲ σεβάστηκαν τίποτε μέσα στὴν Τροία. Οὔτε τοὺς ναοὺς οὔτε τοὺς ἱερεῖς οὔτε τ’ ἀθῶα παιδιὰ. Γι’ αὐτὸ οἱ θεοὶ θύμωσαν μαζί τους καὶ τιμώρησαν ὅσους ἔδειξαν ἀσέβεια.

‘Ο **Αἴας ὁ Λοκρὸς** μέσα στὴ φρίκη τῆς μάχης συνάντησε τὴν **Κασσάνδρα**, ἰέρεια τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς. Τῆς φέρθηκε χωρὶς σεβασμὸ καὶ ὁ Δίας, γιὰ νὰ τὸν τιμωρήσῃ, ἔριξε ἕναν κεραυνὸ καὶ τὸν σκότωσε.

‘Ασέβεια πρὸς τοὺς θεοὺς ἔδειξε καὶ ὁ Ἀγαμέμνωνας· οἱ θεοὶ ὅμως τὸν ἄφησαν νὰ γυρίσῃ στὶς Μυκῆνες. Ἐκεῖ ἡ Κλυταιμνήστρα, ἡ γυναίκα του, τοῦ ἐτοίμασε λαμπρὴ ὑποδοχή. Εὐχαριστημένος ὁ Ἀγαμέμνωνας μπῆκε στὸ λουτρό του· ἐκεῖ ὅμως δολοφονήθηκε ἀπὸ τὴν Κλυταιμνήστρα καὶ τὸν ξάδερφό του, τὸν **Αἰγισθο**. Ἡ γυναίκα του δὲν τοῦ συχώρεσε ποτὲ τὸ ψέμα πού τῆς εἶπε, ὅταν τὴν κάλεσε νὰ πάῃ μὲ τὴν Ἰφιγένεια στὴν Αὐλίδα.

‘Ο Μενέλαος πῆρε τὴν ὥραία Ἑλένη καὶ ὕστερα ἀπὸ περιπλανήσεις ὀχτῶ χρόνων ἔφτασε στὴ Σπάρτη. Περισσότερο ὅμως ἀπ’ ὅλους ταλαιπωρήθηκε ὁ Ὀδυσσεύς. Γλίτωσε τὸ θάνατο μὲ τὴ βοήθεια τῆς Ἀθηνᾶς, ἀλλὰ δέκα ὁλόκληρα χρόνια πάλευε μὲ τὴ θάλασσα καὶ τὰ ὀργισμένα κύματα.

Οἱ ὑπόλοιποι “Ἕλληνες γύρισαν στὸν τόπο τους κι ὅλοι μαζεύονταν γύρω τους καὶ ἄκουγαν μὲ θαυμασμὸ τὶς διηγήσεις τους γιὰ τὸν τρωικὸ πόλεμο. Κι αὐτοὶ δὲ χόρταιναν νὰ τοὺς μιλοῦν γιὰ τοὺς ἥρωες, τὶς τρομερὲς μάχες καὶ τὴν καταστροφὴ τῆς Τροίας.

15. Η ΙΛΙΑΔΑ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ

‘Ο “Ὅμηρος ἦταν ἕνας μεγάλος “Ἕλληνας ποιητής. Δὲν ξέρομε πολλὰ πράγματα γιὰ τὴ ζωὴ του. Πάντως, ἔζησε γύρω στὸ

800 π.Χ. Ἀπὸ μικρὸς ἄκουγε διάφορες ἱστορίες γιὰ τὸν τρωικὸ πόλεμο. Αὐτὲς τοῦ ἔκαμαν τόση ἐντύπωση, ὥστε ἔφτιασε ἓνα μεγάλο ποίημα γιὰ τὸν τρωικὸ πόλεμο, τὴν **Ἰλιάδα**, ποὺ πῆρε τ' ὄνομά της ἀπὸ τὴν Τροία, ποὺ λεγόταν καὶ **Ἰλιον**.

Ἡ Ἰλιάδα μιλάει γιὰ τοὺς θεοὺς, γιὰ ὅλες τὶς μάχες μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Τρώων, γιὰ τοὺς ἥρωες, τὰ ὅπλα τους, τὰ κατορθώματά τους, τὶς συζητήσεις τους καὶ τὶς συνήθειές τους. Ὅταν διαβάζουμε τὴν Ἰλιάδα, νομίζουμε πὼς βλέπομε τὸν θυμωμένο Ἀχιλλέα, τὸ σοφὸ γέρο Νέστορα καὶ τοὺς ἄλλους βασιλιάδες. Ὅλα φαίνονται τόσο ζωντανά, σὰ νὰ βρίσκωνται μπροστὰ στὰ μάτια μας.

Ὅλοι οἱ Ἕλληνες μάθαιναν ἀπ' ἔξω τὴν Ἰλιάδα καὶ κάθε πατέρας τὴν ἔλεγε στὰ παιδιά καὶ στὰ ἐγγόνια του. Ἀκόμη καὶ οἱ Σπαρτιάτες τὴ διδασκαν στὰ παιδιά τους. Πολλὰ χρόνια ἀργότερα ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος τὴ διάβαζε ἀχόρταγα κι ἤθελε νὰ μοιάσῃ τοῦ Ἀχιλλέα. Σ' ὅλες τὶς γιορτὲς οἱ **ραψῶδοι** τραγουδοῦσαν μὲ τὴ λύρα τους κομμάτια ἀπὸ τὴν Ἰλιάδα τοῦ Ὀμήρου. Εἶναι ἓνα ποίημα ποὺ ἔμεινε ἀθάνατο γιὰ τὴν ὁμορφιὰ καὶ τὴ χάρη του, ἓνα ποίημα ποὺ θὰ συγκινῇ πάντα κάθε ἀνθρώπινη ψυχή.

Περίληψη

Μετὰ τὴν ἀρπαγὴ τῆς ὥραιας Ἑλένης οἱ Ἕλληνες πῆγαν νὰ πολεμήσουν ἐναντίον τῆς Τροίας, ποὺ ἦταν μιὰ πόλη, ὁμορφὴ καὶ δυνατὴ. Δέκα ὀλόκληρα χρόνια τὴν πολιορκοῦσαν μὲ πείσμα. Τὸν δέκατο χρόνο ὁ Ἑκτορας σκότωσε τὸν Πάτροκλο, ἀλλὰ ὁ Ἀχιλλέας τὸν ἐκδικήθηκε μὲ τὸν ἴδιο τρόπο. Μὰ καὶ τοῦ Ἀχιλλέα ἡ ζωὴ ἦταν μετρημένη, γιατί ὁ Πάρης τὸν χτύπησε στὴ φτέρνα καὶ τὸν σκότωσε.

Τὴν Τροία τέλος τὴν κυρίεψαν οἱ Ἕλληνες χάρι τὸ σχέδιο τοῦ πολυμήχανου Ὀδυσσεά. Ἐφτίσαν τὸ δούρειο ἵππο, ξεγέλασαν τοὺς Τρῶες καὶ κατάστρεψαν τὴν ὁμορφὴ πόλη τους. Τότε θαυμάστηκε ἀπ' ὅλους ἡ εὐσέβεια τοῦ Αἰνεία.

Οἱ Ἕλληνες χαρούμενοι πῆραν τὸν δρόμο τοῦ γυρισμοῦ. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτοὺς δὲν εἶχαν καλὸ τέλος. Περισσότερο ὅμως ἀπ' ὅλους ταλαιπωρήθηκε ὁ πολύπαθος Ὀδυσσεάς, ὥσπου ν' ἀξιωθῇ νὰ δῇ τὸν καπνὸ τῆς Ἰθάκης.

Άσκήσεις

1. Γιατί έγινε ο τρωικός πόλεμος;
2. Γιατί η Ήφιγένεια δέχτηκε να θυσιασθή;
3. Πότε χρησιμοποιούμε τη φράση «Ἀχιλλεὺς πτέρνα»;
4. Είναι χρήσιμο γιὰ τοὺς σημερινούς ἀνθρώπους τὸ παράδειγμα τοῦ Αἰνεία;
5. Ποιοὶ ἦταν οἱ κυριότεροι ἥρωες τῶν Ἑλλήνων καὶ ποιοὶ τῶν Τρώων;
6. Μὲ ποιὸν τρόπο τελικὰ κατόρθωσαν οἱ Ἕλληνες νὰ κυριέψουν τὴν Τροία;

Κείμενα

1. Ὁ Ἀχιλλεὺς μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Πατρόκλου μιλάει γιὰ τὴ μοῖρα του:
«Πέθανε τώρα ὁ Πάτροκλος, περίσσια ἀντρειωμένος.
Κι ἐγὼ δὲ βλέπεις πόσο εἶμαι ὁμορφος καὶ πόση ἀντρεία ἔχω;
Ἔχω πατέρα βασιλιά, ἀθάνατη μ' ἔχει γεννήσει μάνα.
Κι ὅμως καὶ μένα θά 'ρθῇ ὁ θάνατος νὰ βρῇ κι ἡ μαύρη μοῖρα.
Θὰ φτάσῃ κάποια αἰὼγὴ ἢ σούρουπο ἢ μεσημέρι, ὅταν
καὶ τὴ δική μου μέσ' στὸν πόλεμο ζωὴ θὰ πάρῃ κάποιος
ἢ μὲ κοντάρι ἢ χτυπώντας με μὲ μυτερὴ σαῖτα».
(Ὁμήρου Ἰλιάδα, μετ. Ἀ. Πάλλη, διασκευὴ)
2. Ὁ Ἥφαιστος φτιάχνει τὴν ἀσπίδα τοῦ Ἀχιλλέου:
«Κι ἔφτιασε μέσα ἐκεῖ τὴ γῆ, τὴ θάλασσα, τὰ οὐράνια,
τὸν ἥλιο τὸν ἀκούραστο, τ' ὀλόλαμπρο φεγγάρι
κι ὅλα τ' ἀστέρια τ' οὐρανοῦ πού 'χει στεφάνι γύρω.
Κι ἔφτιασε μέσα δυὸ ὁμορφες ἀνθρώπων πολιτείες.
Στὴ μιὰ εἶχαν γλέντια καὶ χαρὲς καὶ γάμους·
φέρναν τίς νύφες ἀπ' τὴ μάνα τους μὲ φῶτα, μὲ λαμπάδες».
(Ὁμήρου Ἰλιάδα, μετ. Ἀ. Πάλλη, διασκευὴ)
3. Ἡ Ἀνδρομάχη θρηνεῖ τὸν Ἑκτορά:
«Καὶ τώρα ἐσὺ στῆς γῆς τὰ τρίσβαθα θὰ πᾶς, στὸν Ἄδη κάτω,
καὶ μένα χήρα μέσ' στὸ σπίτι μας μὲ τὸν πικρὸ καημὸ σου
νὰ ζῶ μ' ἀφήνεις· κι εἶναι ἀνήλικο, μικρὸ παιδάκι ὁ γιός μας,
κι οὐτ' Ἑκτορά ἀπὸ σένα τοῦτος καλὸ θὰ ἰδῇ, ἀφοῦ πέθανες,
μῆτε κι ἐσὺ ἀπὸ τοῦτον·
γιατὶ ἀπ' τὸν πολὺδακρο τὸν πόλεμο κι ἂν ξεγλιτώσῃ τώρα,
πάλι, ὅσο ζῇ, καημοὶ τοῦ μέλλονται καὶ συμφορὲς περισσεις».
(Ὁμήρου Ἰλιάδα, μετ. Ν. Καζαντζάκη - Ἰ. Κακριδῆ, διασκευὴ)



ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΟΙ ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑ

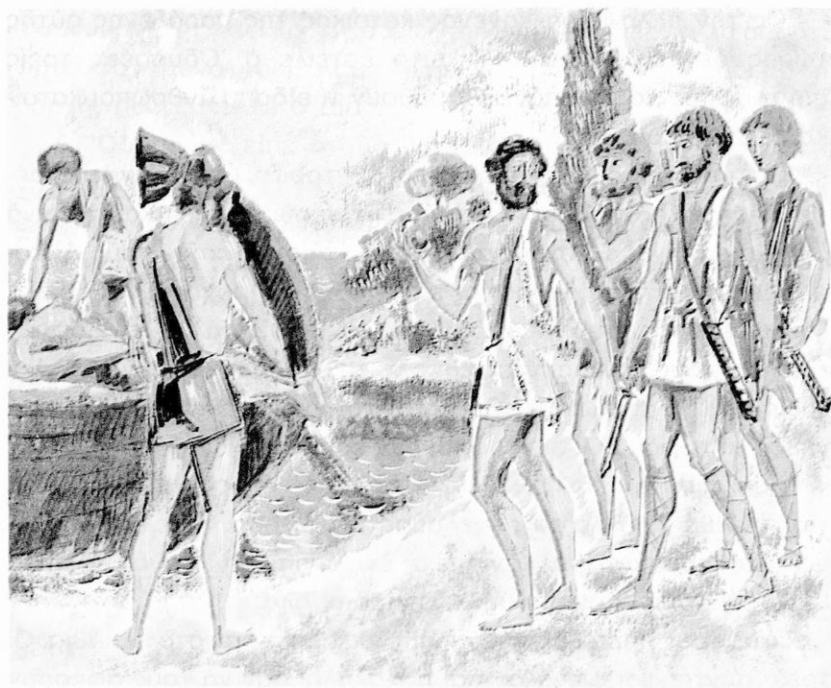
1. ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΚΙΚΟΝΩΝ

Μετά την καταστροφή της Τροίας, ὁ Ὀδυσσεύς πήρε τοὺς συντρόφους του καὶ ξεκίνησαν γιὰ τὴν Ἰθάκη. Χαρούμενοι μπήκαν στὰ πλοῖα τους καὶ ἄνοιξαν πανιά.

Ὅταν ὅμως βγῆκαν στὴν ἀνοιχτὴ θάλασσα, ἄρχισαν νὰ φυσοῦν μανιασμένοι ἄνεμοι. Τὰ ἄγρια κύματα ἔριξαν τὰ καράβια στὶς ἀκτὲς τῆς Θράκης, στὸ μέρος ποὺ κατοικοῦσαν οἱ **Κίκονες**.

Μόλις οἱ Κίκονες εἶδαν τὰ καράβια, ἔτρεξαν ὅπλισμένοι ἐναντίον τους· ὅμως ὁ Ὀδυσσεύς καὶ οἱ σύντροφοί του τοὺς νίκησαν. Μπήκαν στὴν πόλη τους, τὸν **Ἰσμαρο**, καὶ πήραν πολλὰ λάφυρα καὶ αἰχμαλώτους. Ὁ Ὀδυσσεύς μοίρασε τὰ λάφυρα στοὺς συντρόφους του καὶ τοὺς παρακινοῦσε νὰ φύγουν ἀμέσως. Ἐκεῖνοι ὅμως βρῆκαν στὸν Ἰσμαρο ἀσκιὰ μὲ παλιὸ κρασί, ἄρπαξαν βόδια καὶ ἄρνια, τὰ ἔσφαξαν καὶ ἄρχισαν τὸ γλέντι.

Στὸ μεταξύ οἱ Κίκονες εἰδοποίησαν τοὺς γείτονές τους νὰ ἔρθουν νὰ τοὺς βοηθήσουν καὶ τὰ χαράματα ἄρχισε ἄγρια μάχη. Οἱ Κίκονες ἦταν ἀμέτρητοι. Ὅλη τὴν ἡμέρα ὁ Ὀδυσσεύς καὶ οἱ σύντροφοί του τοὺς κράτησαν σὲ ἀπόσταση. Πρὸς τὸ βράδυ ὅμως νικήθηκαν καὶ μπήκαν βιαστικὰ στὰ καράβια τους νὰ ξεφύγουν. Ὁ Ὀδυσσεύς ἔκλαιγε τοὺς νεκροὺς συντρόφους του, ποὺ ἔμειναν στὴν πεδιάδα τῶν Κικόνων.



2. ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΛΩΤΟΦΑΓΩΝ

Δέν πρόφτασαν ν' απομάκρυνθoύν από την άκτῃ καὶ ὁ Δίας ἔστειλε δυνατοὺς ἀνέμους, σύννεφα καὶ καταιγίδα. Ὅλα σκοτεινίασαν γύρω τους καὶ τὰ πανιὰ σκίστηκαν. Μετὰ ἀπὸ μέρες ἡσύχασε ἡ θάλασσα καὶ ὅλοι πίστεψαν ὅτι σὲ λίγο θὰ ἔφταναν στὴν Ἰθάκῃ.

Καθὼς ὁμως περνοῦσαν τὸ Μαλέα, δυνατὰ ρεύματα καὶ ἄνεμοι τοὺς ἄρπαξαν. Ἐννιά μέρες ἄπνοι καὶ κατάκοποι ἀγωνίζονταν νὰ γλιτώσουν. Τῇ δεκάτῃ μέρα ἔφτασαν στὴν παράξενῃ χώρα τῶν **Λωτοφάγων**.

Βγῆκαν προσεχτικὰ ἔξω κι εὐχαρίστησαν θερμὰ τοὺς θεοὺς, ποὺ τοὺς ἔσωσαν. Βρῆκαν μιὰ πηγὴ, πῆραν νερὸ καὶ ξαναγύρισαν κοντὰ στὰ καράβια.

Ὡς τὴν ἄλλη μέρα κανένας κάτοικος τῆς παράξενης αὐτῆς χώρας δὲν εἶχε φανῇ. Γι' αὐτὸ ἔστειλε ὁ Ὀδυσσεύς τρεῖς συντρόφους του νὰ πᾶνε νὰ μάθουν τί εἶδους ἄνθρωποι κατοικοῦν στὴ χώρα.

Πέρασαν ὅμως δύο μέρες καὶ οἱ σύντροφοι δὲν εἶχαν ἐπιστρέψει. Ἀνήσυχος ὁ Ὀδυσσεύς πῆρε μερικοὺς ἄντρες καὶ πῆγε νὰ δῇ τί συμβαίνει. Προχώρησε ἄρκετὰ καὶ συνάντησε τοὺς Λωτοφάγους, ποὺ ἦταν ἄνθρωποι εἰρηνικοὶ καὶ ἥσυχοι. Τοὺς βρῆκε ξαπλωμένους κάτω ἀπὸ δέντρα καὶ ἀνάμεσά τους εἶδε μὲ ἔκπληξη τοὺς τρεῖς συντρόφους του. Γελοῦσαν σὰν παιδιὰ καὶ οἱ τρεῖς κι ἔτρωγαν λωτούς. Οἱ λωτοὶ ἦταν κίτρινοι καρποὶ μὲ γλυκιὰ γεύση κι εὐωδιά. Οἱ σύντροφοι δὲν ἔδειξαν ἐνδιαφέρον γιὰ τὸν Ὀδυσσεύα οὔτε ἄκουγαν τίς φωνές του. Ὑπάρχισε νὰ τοὺς μιλήσῃ γιὰ τὴν Ἰθάκη, ἀλλὰ αὐτοὶ γελοῦσαν ἀδιάφορα. Τότε ὁ Ὀδυσσεύς κατάλαβε πὼς ἡ ἀλλαγὴ αὐτὴ ἐγίνε, ἐπεὶδὴ ἔφαγαν λωτούς. Οἱ λωτοὶ τοὺς ἔκαναν νὰ τὰ ξεχάσουν ὅλα.

Τότε, τοὺς πῆραν μὲ τὴ βία καὶ τοὺς ὁδήγησαν στὰ καράβια. Οἱ τρεῖς σύντροφοι φώναζαν καὶ παρακαλοῦσαν νὰ τοὺς ἀφήσουν γιὰ πάντα στὴ χώρα τῶν Λωτοφάγων. Μόλις ἔφτασαν στὰ καράβια, ὁ Ὀδυσσεύς πρόσταξε νὰ τοὺς δέσουν καὶ τοὺς τρεῖς. Ἀλλιῶς, θὰ ἔπεφταν στὴ θάλασσα, γιὰ νὰ γυρίσουν κολυμπώντας κοντὰ στοὺς Λωτοφάγους. Εἶπε ἀκόμη στοὺς συντρόφους του νὰ φύγουν ἀμέσως ἀπὸ τὴ χώρα ἐκείνη, ποὺ οἱ καρποὶ τῆς ἔφερναν τὴ λησμονιὰ τῆς πατρίδας.

3. ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΚΥΚΛΩΠΩΝ

Ἐνῶ τὰ καράβια προχωρούσαν πρὸς τὴν Ἰθάκη, καινούρια τρικυμία τοὺς παράσυρε· τοὺς τράβηξε πρὸς τὴ Σικελία κι ἔφτασαν σ' ἓνα ἄγνωστο νησί, ἀπέναντι ἀπὸ τὴν χώρα τῶν **Κυκλώπων**.

Ὁ Ὀδυσσεύς καὶ οἱ σύντροφοί του βγῆκαν στὴ στεριά. Ἀντίκρισαν ἀπέναντι μιὰ δασωμένη χώρα, ποὺ ἔμενε πάντοτε

ἀκαλλιέργητη, γιατί κανείς δὲν ὀργωνε οὔτε ἔσπερνε. Τὰ σπαρτὰ φύτρωναν μόνα τους καὶ τὰ δέντρα ἔκαναν καρπούς μὲ τὴ βροχή, ποὺ ἔστελνε ὁ Δίας.

Ὁ Ὀδυσσεύς εἶπε στοὺς συντρόφους του νὰ μείνουν στὸ νησί. Ὁ ἴδιος διέλεξε δώδεκα ἄντρες, πῆρε μαζί του ἓνα ἄσκι ἐκλεκτὸ κρασί, ποὺ εἶχε ἀπὸ τὴ χώρα τῶν Κικόνων, καί, μπαίνοντας σ' ἓνα πλοῖο, ξεκίνησε γιὰ τὴ χώρα τῶν Κυκλώπων.

Ἀποβιβάστηκαν στὴν ξηρὰ καί, ἀφοῦ προχώρησαν λίγο, ἔφτασαν ἐμπρὸς σὲ μιὰ τεράστια σπηλιά. Μπῆκαν μέσα καὶ κοίταξαν γύρω τους. Σὲ μιὰν ἄκρη εἶδαν πλῆθος τυριὰ καὶ κάδους γιὰ τὸ γάλα καὶ στὴν ἄλλη ἄκρη εἶδαν τὴ μάντρα γιὰ τ' ἄρνια καὶ τὰ κατσίκια.

Οἱ σύντροφοι τοῦ Ὀδυσσεύα τὸν παρακάλεσαν νὰ πάρουν μαζί τους τυριὰ καὶ ἄρνια καὶ νὰ φύγουν γρήγορα. Ἐκεῖνος ὅμως ἐπέμενε νὰ μείνουν, νὰ δοῦν ποιὸς κατοικεῖ στὴ σπηλιά. Ἄναψαν φωτιά, ἔκαμαν θυσία στοὺς θεοὺς, ἔφαγαν καὶ περίμεναν.

Ὅταν βράδιασε, ἄκουσαν ἓνα φοβερὸ θόρυβο καὶ τρομαγμένοι κρύφτηκαν στὴν πιὸ σκοτεινὴ γωνιὰ τῆς σπηλιάς. Εἶδαν τότε ἓνα τρομερὸ πλάσμα νὰ φέρνῃ τὰ πρόβατα ἀπὸ τὴ βοσκή. Ἦταν ὁ Κύκλωπας **Πολύφημος**, ποὺ ἡ ἐμφάνισή του τοὺς ἔκαμε νὰ παγώσουν ἀπὸ τὸ φόβο τοῦς. Ἦταν πανύψηλος, τὸ σῶμα του ἦταν τριχωτὸ καὶ πάνω στὸ φοβερό του πρόσωπο εἶχε ἓνα μονάχα ἄγριο καὶ ἀστραφτερὸ μάτι. Ἀφοῦ ἔβαλε στὴ σπηλιά ὅλα τὰ πρόβατα, ἔκλεισε τὴν εἴσοδο μ' ἓναν τεράστιο βράχο. Κάθισε στὴν ἄκρη τοῦ βράχου, ἄρμεξε τὰ πρόβατα, ἔκαμε τυρὶ τὸ μισὸ γάλα καὶ τὸ ὑπόλοιπο τὸ κράτησε νὰ τὸ πιῇ. Ὑστερα, πῆρε ἓνα τεράστιο δεμάτι ξύλα ποὺ εἶχε φέρει καὶ ἄναψε φωτιά. Μὲ τὴ λάμψη τῆς φωτίστηκε ὅλη ἡ σπηλιά καὶ τότε εἶδε τοὺς ξένους.

— Ποιοὶ εἴστε; μούγκρισε.

Ὁ Ὀδυσσεύς ἀποκρίθηκε:

— Εἶμαστε Ἕλληνες κι ἐρχόμαστε ἀπὸ τὴν Τροία. Ἄνεμοι

ἄγριοι καὶ τρικυμίες μᾶς ἔριξαν ἐδῶ. Σὲ παρακαλοῦμε λοιπὸν στ' ὄνομα τοῦ πατέρα Δία νὰ μᾶς φιλοξενήσης.

Ὁ Πολύφημος γέλασε, ἄπλωσε τὰ χέρια του καὶ ἄρπαξε δυὸ συντρόφους τοῦ Ὀδυσσέα. Τοὺς κομμάτιασε καὶ τοὺς ἔφαγε, ἤπιε καὶ τὸ γάλα καὶ ξάπλωσε νὰ κοιμηθῇ. Μόλις τὸν εἶδε κοιμισμένο ὁ Ὀδυσσεάς, σκέφτηκε νὰ τὸν σκοτώσῃ μὲ τὸ σπαθί του.

Ποιὸς ὅμως θὰ τραβοῦσε τὸν βράχο, γιὰ νὰ βγοῦν ἔξω;

Μόλις ξημέρωσε, ὁ Πολύφημος ἔφαγε ἄλλους δυὸ συντρόφους τοῦ Ὀδυσσέα, ἔκλεισε τὴν εἴσοδο μὲ τὸν βράχο καὶ ὁδήγησε τὰ πρόβατά του στὴ βοσκή.

4. Ο ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΤΥΦΛΩΝΕΙ ΤΟΝ ΠΟΛΥΦΗΜΟ

Ὅλοι οἱ σύντροφοι τοῦ Ὀδυσσέα παρακαλοῦσαν τὴ θεὰ Ἀθηνᾶ νὰ τοὺς βοηθήσῃ. Ὁ Ὀδυσσεάς τριγύριζε μέσα στὴ σπηλιά κι ὅλο σκεφτόταν πῶς θὰ μπορέσουν νὰ φύγουν ἀπὸ ἐκεῖ. Τότε εἶδε κάτω στὸ χῶμα ἓνα χοντρὸ κλαρί ἀπὸ ἀγριελιά κι ἀμέσως σκέφτηκε ἓνα σχέδιο. Πῆρε τὸ κλαρί, τὸ ἔκαμε μυτερὸ στὴν ἄκρη καὶ τὸ ἔκρυψε μέσα στὴν κοπριά.

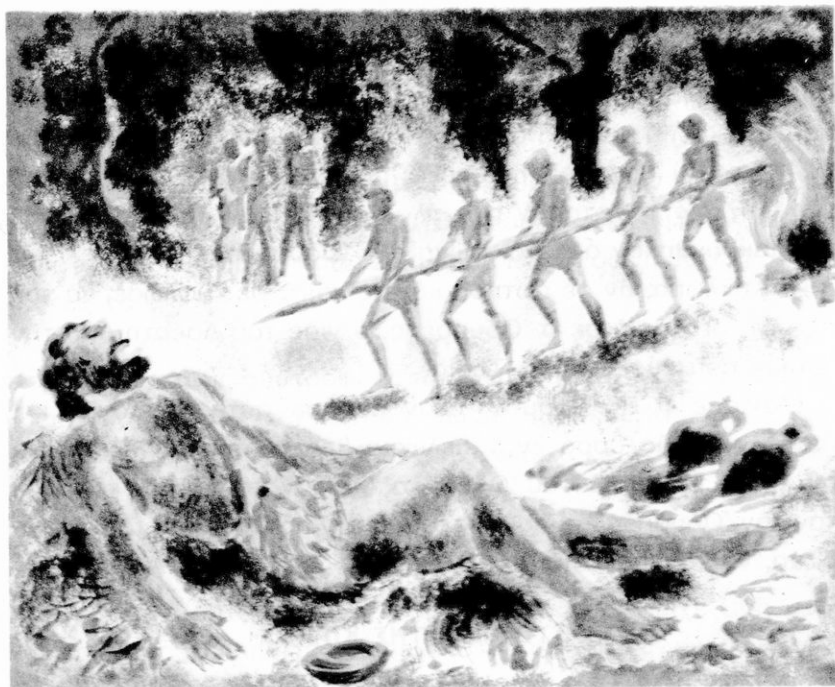
Τὸ βράδυ γύρισε ὁ Πολύφημος ἀπὸ τὴ βοσκή καί, ἀφοῦ, ἔκαμε τίς δουλειές του, ἔφαγε ἄλλους δυὸ συντρόφους. Τότε ὁ Ὀδυσσεάς γέμισε ἓνα μεγάλο κύπελλο μὲ κρασί καὶ τοῦ τὸ πρόσφερε. Αὐτὸς τὸ ρούφηξε μ' εὐχαρίστηση καὶ ζήτησε κι ἄλλο. Ἦπιε σχεδὸν ὅλο τὸ ἀσκή καὶ εὐχαριστημένος ρώτησε τὸν Ὀδυσσέα πῶς τὸν λένε.

— **Κανένας**, εἶναι τὸ ὄνομά μου, εἶπε ὁ πολυμήχανος Ὀδυσσεάς.

— Ἐσένα, Κανένα, θὰ σὲ φάω τελευταῖο, εἶπε ὁ Πολύφημος κι ἔγειρε μεθυσμένος νὰ κοιμηθῇ.

Σὲ λίγο ἡ σπηλιά ὁλόκληρη ἀντηχοῦσε ἀπὸ τὸ ἀπαίσιο ροχαλητό του.

Ὁ Ὀδυσσεάς, πού τὸν παρατηροῦσε προσεχτικά, δὲν ἔχασε



καιρό. "Εβαλε τή σουβλερή ἄκρη τοῦ κλαριοῦ μέσα στή φωτιά, ὥσπου πύρωσε. Τότε μὲ τή βοήθεια τῶν συντρόφων του ἔμπηξε τὸ πυρωμένο κλαρί μέσα στοῦ μάτι τοῦ Κύκλωπα.

Ὁ Πολύφημος πετάχτηκε ὁλόρθος οὐρλιάζοντας ἀπὸ τὸν πόνο. Βοῦιξαν οἱ γύρω βράχοι ἀπὸ τὸ ἄγριο μούγκρισμά του. Μὲ δυνατὲς φωνὲς κάλεσε τοὺς ἄλλους Κύκλωπες λέγοντας:

— Ἀδέρφια, ὁ Κανένας μὲ σκοτώνει!

Οἱ ἄλλοι Κύκλωπες ἔτρεξαν καί, ἀκούγοντας τὶς φωνές του, τοῦ εἶπαν:

— Ἀφοῦ κανένας δὲ σὲ σκοτώνει, θὰ τὸ βλέπης στ' ὄνειρό σου. Παρακάλεσε λοιπὸν τὸν πατέρα σου τὸν Ποσειδῶνα νὰ σὲ βοηθήσῃ.

Ὅλη τὴ νύχτα ὁ Πολύφημος στέναζε ἀπὸ τοὺς πόνους καὶ φοβέριζε τὸν Κανένα. Τὸ πρωὶ στάθηκε στοῦ ἄνοιγμα τῆς σπηλιᾶς

μὲ ἀπλωμένα χέρια καὶ ψηλαφοῦσε τὰ πρόβατα ποὺ περνοῦσαν. Ὅμως ὁ Ὀδυσσεὺς τὸν ξεγέλασε, γιατί ἔδεσε μὲ βουρλα τοὺς συντρόφους του στὶς κοιλιὰς τῶν προβάτων, ἐνῶ ὁ ἴδιος πιάστηκε στὴν κοιλιὰ τοῦ πιὸ μεγάλου κριαριοῦ κι ἔφυγε τελευταῖος.

Ὅταν ἐπὶ τέλους βγῆκαν ἔξω, πῆραν πολλὰ πρόβατα καὶ τὸ μεγάλο κριάρι, ἔφτασαν στὸ πλοῖο κι ἔφυγαν βιαστικά. Ἀφοῦ ἀπομακρύνθηκαν ἀρκετά, φώναξε ὁ Ὀδυσσεὺς:

— Κύκλωπα, ἂν σὲ ρωτήση κανεὶς ποιὸς σὲ τύφλωσε, νὰ τοῦ πῇς ὅτι σὲ τύφλωσε ὁ Ὀδυσσεὺς, ὁ γιὸς τοῦ Λαέρτη ἀπὸ τὴν Ἰθάκη, ποὺ κυρίεψε τὴν Τροία.

Μάνιασε ὁ Πολύφημος, ὅταν ἄκουσε αὐτὰ τὰ λόγια, καὶ πέταξε στὴ θάλασσα ἓναν πελώριο βράχο, ποὺ παρὰ λίγο νὰ συντρίψει τὸ καράβι τοῦ Ὀδυσσεῦ. Μὲ δυνατὲς φωνὲς καταριόταν τὸν Ὀδυσσεῦ καὶ παρακαλοῦσε τὸν πατέρα του, τὸν Ποσειδῶνα, νὰ τὸν τιμωρήσῃ.

5. ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΚΙΡΚΗΣ

Ὁ Ὀδυσσεὺς μὲ τοὺς συντρόφους του συνέχισε τὸ ταξίδι του κι ἔφτασε στὸ νησί τοῦ **Αἰόλου**, θεοῦ τῶν ἀνέμων. Ὁ Αἰόλος ἐκλείσε ὅλους τοὺς ἀνέμους σ' ἓνα ἀσκή καὶ ἄφησε ἀπ' ἔξω μόνον τὸν ἥσυχο Ζέφυρο, γιὰ νὰ ἔχουν ὠραῖο ταξίδι.

Πλησιάζαν στὴν Ἰθάκη, ὅταν ὁ Ὀδυσσεὺς ἀποκοιμήθηκε. Οἱ σύντροφοί του ἀπὸ περιέργεια ἔλυσαν τὸ ἀσκή. Μανιασμένοι ξεχύθηκαν οἱ ἀνεμοὶ καὶ τοὺς ἔφεραν πίσω στὸ νησί τοῦ Αἰόλου. Αὐτὸς ὅμως δὲ δέχτηκε νὰ ξαναβηθήσῃ τὸν Ὀδυσσεῦ.

Ταξίδεψαν λοιπὸν ἑπτὰ μέρες κι ἔφτασαν στὴ χώρα τῶν **Λαιστρυγόνων**. Τὸ πλοῖο τοῦ Ὀδυσσεῦ ἔμεινε ἔξω ἀπὸ τὸ λιμάνι, ἐνῶ οἱ σύντροφοί του ἔδεσαν τὰ δικά τους στὸ βάθος τοῦ λιμανιοῦ. Τρεῖς ἀπὸ αὐτοὺς βγῆκαν στὴ στεριά καὶ συνάντησαν τὴν κόρη τοῦ βασιλιᾶ. Ἡ βασιλοπούλα τοὺς πῆγε στὸ παλάτι, ὅπου τοὺς δέχτηκε ἡ βασίλισσα. Γέμισε τρόμο ἡ ψυχὴ τους, μόλις τὴν ἀντίκρισαν, γιατί ἦταν πανύψηλη. Πρὶν προλάβουν νὰ

συνέρθουν, μπήκε μέσα ό **’Αντιφάτης**, ό θεόρατος άντρας της, άρπαξε έναν από τούς τρείς και άρχισε νά τόν τρώη. Οί άλλοι δύο σάν τρελοί από τήν τρομάρα τους έτρεξαν στά πλοία. Πρίν προλάβουν τά πλοία νά βγοῦν από τό λιμάνι, έφτασαν τρέχοντας οί γιγάντιοι Λαιστρυγόνες και με βράχους έσπασαν τά πλοία και σκότωσαν τούς συντρόφους του **’Οδυσσέα**. Έκείνος πρόλαβε νά κόψη τά σκοινιά του δικού του πλοίου και νά σωθῇ μαζί με τούς ναῦτες του.

Μετά από λίγες μέρες έφτασαν σ’ ένα όμορφο νησί. Μερικοί από τούς συντρόφους προχώρησαν στο έσωτερικό του νησιού κι έφτασαν στο λαμπρό παλάτι τῆς θεάς **Κίρκης**. “Όταν μπήκαν μέσα, αὐτή τούς ὑποδέχτηκε φιλικά και τούς πρόσφερε νά πιοῦν ένα ποτό. Μετά τούς χτύπησε με τό ραβδί της κι αὐτοί ξαφνικά έγιναν χοίροι. Τούς έκλεισε στο στάβλο και τούς έριξε νά φάνε βελανίδια.

“Ενας απ’ αὐτούς όμως, ό **Εὐρύλοχος**, δέν είχε μπῆ στο παλάτι. “Έτρεξε απελπισμένος στο πλοίο και διηγήθηκε στον **’Οδυσσέα** τό πάθημα τῶν συντρόφων.

‘Ο **’Οδυσσέας** αφοβα ξεκίνησε γιά τό παλάτι τῆς Κίρκης. Μόλις μπήκε μέσα, ἡ Κίρκη του πρόσφερε τό ἴδιο ποτό. Έκείνος τό ἤπιε αλλά, πρίν ἐκείνη προλάβῃ νά τόν ἀγγίξῃ με τό ραβδί της, ὤρμησε πάνω της με τό σπαθί του. Τρομαγμένη ἡ Κίρκη ἔβαλε τίς φωνές λέγοντας:

— Ποιός εἶσαι σὺ ποῦ δὲ σὲ πιάνουν τὰ μαγικά βοτάνια μου; **’Αλήθεια**, μήπως εἶσαι ό **’Οδυσσέας**, ποῦ μοῦ ἔλεγε ό **’Ερμῆς** πῶς θά ’ρθῇ ἀπὸ τὴν Τροία; Βάλε τώρα τό σπαθί στὴ θῆκη τῶν, γιατί δὲ σκέφτομαι πιὰ κακὸ γιὰ σένα.

. ‘Ο **’Οδυσσέας** τῆς εἶπε:

— Πῶς νά πιστέψω τὰ λόγια σου και νά ἡσυχάσω, ἀφοῦ οἱ σύντροφοί μου έγιναν χοίροι; **’Ορκίσου** μου στ’ ἀλήθεια πῶς δὲ σκέφτεσαι κακὸ γιὰ μένα.

‘Η Κίρκη ὀρκίστηκε και του πρόσφερε πλούσια φαγητά. ‘Ο

Ὁδυσσέας ὅμως ἦταν λυπημένος καὶ δὲν ἔτρωγε. Ἡ Κίρκη τὸν ρώτησε γιατί εἶναι θλιμμένος καὶ ἀνόρεχτος.

— Ποιὸς ἄντρας γνωστικός, τῆς εἶπε ὁ Ὁδυσσέας, μπορεῖ νὰ φάῃ καὶ νὰ πιῇ, ὅταν οἱ καλοὶ τοῦ σύντροφοι εἶναι δυστυχισμένοι;

Ἀμέσως ἡ Κίρκη ἔτρεξε στὸν στάβλο καὶ ἄλειψε ἕναν ἕναν τοὺς χοίρους μὲ ἄλλο μαγικὸ βοτάνι. Ἐκεῖνοι ξανάγιναν ἄνθρωποι καὶ μάλιστα πιὸ νέοι καὶ πιὸ ὁμορφοὶ ἀπὸ πρὶν. Μόλις εἶδαν τὸν Ὁδυσσέα, ἔκλαιγαν ὅλοι ἀπὸ τὴ χαρὰ τους.

Ἐναν ὁλόκληρο χρόνο ἔμειναν στὸ νησί τῆς Κίρκης. Πρὶν φύγουν, αὐτὴ τοὺς ἔδωσε πολύτιμες συμβουλὲς γιὰ τοὺς κινδύνους, ποὺ τοὺς περίμεναν στὸ ταξίδι.

6. ΣΕΙΡΗΝΕΣ, ΣΚΥΛΛΑ ΚΑΙ ΧΑΡΥΒΔΗ

Πλησίαζαν στὸ νησί τῶν **Σειρήνων**, ὅταν στὴ θάλασσα ἀπλώθηκε λαμπρὴ γαλήνη. Τότε ὁ Ὁδυσσέας ἔφραξε μὲ κερί τ' αὐτιά ὅλων τῶν συντρόφων του, ὅπως τὸν εἶχε συμβουλέψει ἡ Κίρκη. Τὸν ἴδιο οἱ σύντροφοί του τὸν ἔδεσαν σφιχτὰ στὸ κατάρτι. Μόλις ἔφτασαν κοντά, οἱ Σειρήνες, οἱ γυναῖκες ποὺ μάγευαν τοὺς ταξιδιώτες, ἄρχισαν τὸ γλυκὸ τους τραγούδι:

— Ἔλα κοντά μας, Ὁδυσσέα, καμάρι τῶν Ἀχαιῶν. Κράτα τὸ πλοῖο σου ν' ἀκούσης τὴ γλυκιὰ φωνή μας.

Ὁ Ὁδυσσέας παρακαλοῦσε μὲ νοήματα τοὺς συντρόφους του νὰ τὸν λύσουν, ἀλλὰ αὐτοὶ τὸν ἔδεναν πιὸ σφιχτά. Ἔτσι, προσπέρασαν τὸ νησί τῶν Σειρήνων.

Σὲ λίγο φάνηκε μπροστά τους καπνὸς καὶ ἀκούγονταν χτύποι φοβεροί. Πλησίαζαν στὸ τρομερὸ στενὸ τῆς **Σκύλλας** καὶ τῆς **Χάρυβδης**. Ὁ Ὁδυσσέας ἔδωσε κουράγιο στοὺς συντρόφους του καὶ τοὺς εἶπε νὰ τραβοῦν κουπί, ὅσο πιὸ γρήγορα μποροῦν. Ὁ ἴδιος στάθηκε στὴν πλῶρη ὅπλισμένος μὲ δυὸ μακριὰ κοντάρια.

Ἐνῶ περνοῦσαν τὸ στενὸ, ἡ Σκύλλα ἦταν κρυμμένη, ἐνῶ ἡ Χάρυβδη ρουφοῦσε τ' ἄλμυρά νερά καὶ τὰ ξανάβγαζε μὲ κρότο

καί τρικυμία. Τή στιγμή εκείνη ή Σκύλλα ἄρπαξε ἕξι συντρόφους καί τοὺς ἔφαγε.

7. ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΚΑΛΥΨΩΣ

Ξέφυγαν λοιπὸν ἀπὸ τὸ φριχτὸ στενὸ τῆς Σκύλλας καί τῆς Χάρυβδης κι ἔφτασαν στὸ ὠραῖο νησί τοῦ **Ἡλίου**. Ὁμορφα γελάδια καί παχιά πρόβατα ἔβοσκαν ἐκεῖ. Ὁ Ὀδυσσεὺς δὲν ἤθελε νὰ βγοῦν ἀπὸ τὸ καράβι· ὅλοι ὅμως τὸν παρακάλεσαν καί δέχτηκε. Ὅταν ἀποβιβάστηκαν, τοὺς ἔβαλε νὰ ὀρκιστοῦν ὅτι δὲ θὰ πειράξουν τίς ἀγελάδες τοῦ Ἡλίου. Αὐτοὶ ὀρκίστηκαν, ἀλλὰ ὁ ὅρκος τοὺς δὲν κράτησε πολὺ. Ὑστερα ἀπὸ λίγες μέρες ἄρχισαν νὰ φυσοῦν δυνατοὶ ἄνεμοι, καί δὲν μπορούσαν νὰ φύγουν. Οἱ τροφές σῶθηκαν καί οἱ σύντροφοι κρυφὰ ἀπὸ τὸν Ὀδυσσεῦ εἴσφαξαν τίς πιὸ παχιές ἀγελάδες.

Μόλις ξαναβρέθηκαν στὴ θάλασσα, ὁ Δίας, γιὰ νὰ τοὺς τιμωρήσῃ, χτύπησε τὸ πλοῖο μ' ἓνα ἀστροπελέκι καί τὸ βούλιαξε. Ὁ Ὀδυσσεὺς βρέθηκε ὀλομόναχος μέσα στὴν ἄγρια θάλασσα.



Ταλαιπωρημένος κολύμπησε μέρες ολόκληρες κρατημένος πάνω σ' ένα ξύλο από κατάρτι. Τέλος, τὰ κύματα τὸν ἔβγαλαν στὴν **᾽Ωγγυία**, τὸ νησί τῆς **Καλυψῶς**.

Ἡ Καλυψὼ ἦταν θεὰ καὶ ζοῦσε ὁλομόναχη στὸ νησί μέσα στὸ λαμπρὸ παλάτι της. Μὲ χαρὰ δέχτηκε τὸν ξένο, τὸν περιποιήθηκε καὶ τοῦ ἔδωσε πολῦτιμα ροῦχα νὰ φορέσῃ. Ἐφτὰ χρόνια ὁ ᾽Οδυσσεὺς τὴν παρακαλοῦσε νὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ γυρίσῃ στὴν Ἰθάκη. Αὐτὴ ὅμως, θαμπωμένη ἀπὸ τὸν ᾽Οδυσσεύα, σχεδίαζε νὰ τὸν παντρευτῇ καὶ νὰ τὸν κάμῃ ἀθάνατο.

Ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ λυπόταν, ποὺ ἔβλεπε τὸν ᾽Οδυσσεύα στενοχωρημένο· γι' αὐτὸ πῆγε στὸν πατέρα της τὸ Δία καὶ τοῦ μίλησε γι' αὐτόν. Ὁ Δίας ἔστειλε τὸ φτεροπόδαρο Ἑρμῇ νὰ πῇ στὴν Καλυψὼ ν' ἀφήσῃ τὸν ᾽Οδυσσεύα νὰ φύγῃ. Μόλις ἤρθε ὁ Ἑρμῆς καὶ τῆς μίλησε γιὰ τὴν ἐντολὴ τοῦ Δία, ἡ θεὰ βρῆκε τὸν ᾽Οδυσσεύα νὰ κλαίῃ. Θυμώταν τὴν Ἰθάκη, τὴ γυναῖκα του, τὸ γιό του, τοὺς δικούς του, ποὺ εἶχε εἴκοσι χρόνια νὰ τοὺς δῇ.

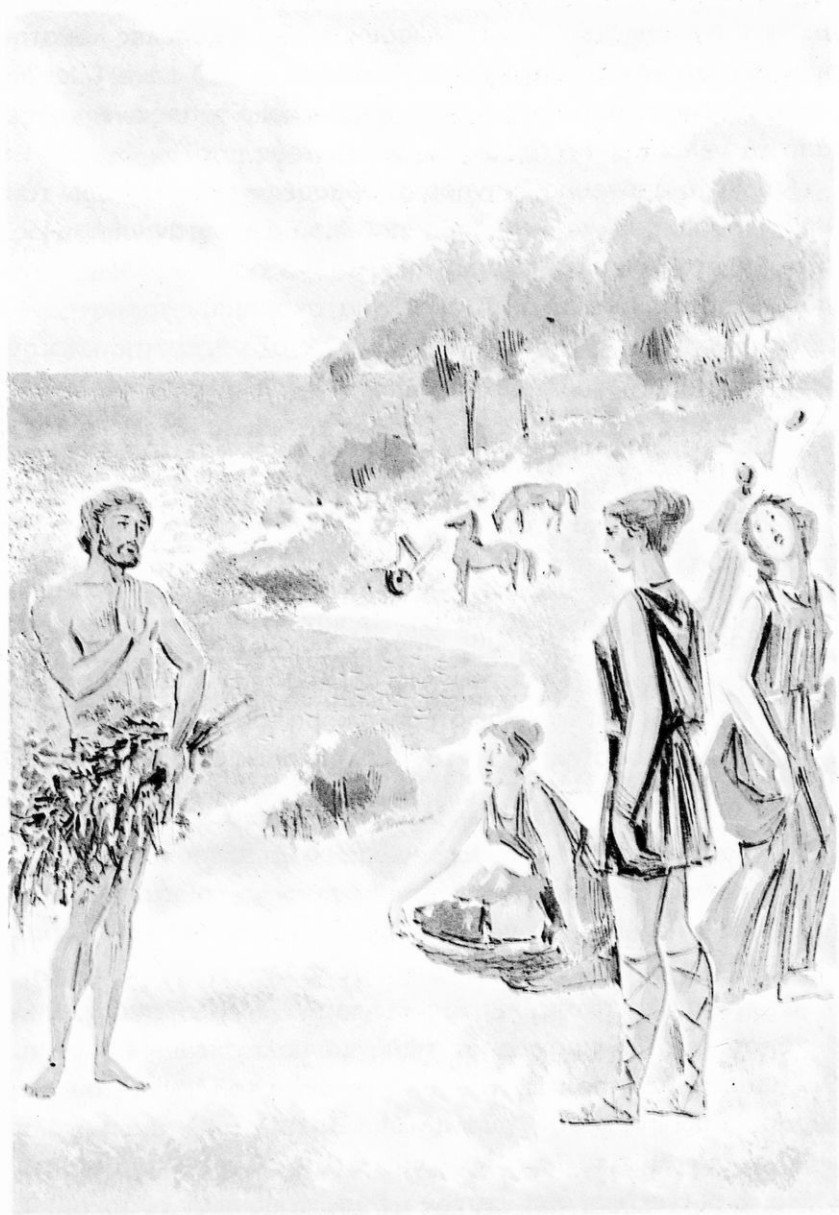
Ἡ Καλυψὼ τοῦ εἶπε τὸ χαρούμενο νέο καὶ τὴν ἄλλη μέρα τὸν βοήθησε νὰ φτιάσῃ μιὰ γερὴ σχεδιά ἀπὸ κορμούς δέντρων. Τὸ πανὶ τῆς σχεδίας τὸ ὕφανε ἡ ἴδια. Τοῦ ἔδωσε τροφές καὶ τοῦ ἔστειλε εὐνοϊκὸ ἄνεμο, γιὰ νὰ πάῃ γρήγορα στὴν Ἰθάκη.

Καθὼς ὅμως πλησίαζε στὴν πολυπόθητη πατρίδα του, τὸν εἶδε ὁ Ποσειδῶνας, ποὺ γύριζε ἀπὸ τὴν Αἰθιοπία. Τὰ τεράστια κύματα ποὺ σήκωσε κομμάτιασαν τὴ σχεδιά του καὶ μὲ δυσκολία μπόρεσε ὁ ᾽Οδυσσεύας νὰ γλιτώσῃ τὴ ζωὴ του.

8. ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΤΩΝ ΦΑΙΑΚΩΝ

Τὰ κύματα τὸν ἔβγαλαν μισοπεθαμένο ἀπὸ τὴν κούραση σὲ μιὰν ἀκρογιαλιά. Βιαστικὰ ἔκαμε ἓνα στρῶμα μὲ ξερὰ φύλλα καὶ κοιμήθηκε βαθιά, χωρὶς νὰ ξέρῃ ὅτι βρίσκεται στὸ νησί τῶν **Φαίακων**.

Τὸ ἴδιο ἐκεῖνο πρωὶ ἡ **Ναυσικᾶ**, ἡ ὁμορφὴ κόρη τοῦ βασιλιᾶ Ἀλκίνοου, κατέβηκε μὲ τὶς δοῦλες στὸ ποτάμι, γιὰ νὰ πλύνῃ. Εἶχαν φορτώσει τὰ ροῦχα στὸ ἀμάξι καὶ ξεκίνησαν μὲ γέλια. Ὅλο



τὸ πρῶτὸ ἐπλεναν τὰ ὥραϊα ροῦχα τῆς βασιλοπούλας καὶ τὸ μεσημέρι τ' ἀπλῶσαν νὰ στεγνώσουν. Μετὰ οἱ κοπέλες λούστηκαν, ἀλείφτηκαν μὲ μυρωδάτο λάδι καὶ κάθισαν νὰ φᾶνε. Ὡσπου νὰ στεγνώσουν τὰ ροῦχα, ἔπαιζαν μπάλα καὶ ὁ τόπος ἀντηχοῦσε ἀπὸ τὰ γέλια καὶ τὶς δροσερὲς φωνές τους.

Νωρὶς τὸ ἀπόγευμα ξύπνησε ὁ Ὀδυσσεύς, κοίταξε γύρω του καὶ προσπάθησε νὰ καταλάβῃ ἀπὸ ποῦ ἔρχονταν οἱ φωνές. Ἐπειδὴ ἦταν γυμνός, σκεπάστηκε μ' ἓνα φουντωτὸ κλαδί καὶ προχώρησε προσεχτικά. Τὰ κορίτσια σκόρπισαν τρομαγμένα, μόλις τὸν εἶδαν· ἡ Ναυσικᾶ ὅμως ἔμεινε στὴ θέσῃ της καὶ τὸν ρώτησε:

— Ξένε, πῶς βρέθηκες ἐδῶ καὶ ποιά εἶναι ἡ πατρίδα σου;
Ὁ Ὀδυσσεύς τῆς εἶπε:

— Βασίλισσα, θεὰ ἡ ἀρχόντισσα, ὅποια κι ἂν εἶσαι, βοήθησέ με. Βάσανα πολλὰ πέρασα, ὥσπου νὰ φτάσω ἐδῶ στὴ χώρα σας, ποῦ μοῦ εἶναι ἀγνωστή.

Ἡ βασιλοπούλα κατάλαβε ἀπὸ τὰ λόγια του ὅτι δὲν ἦταν τυχαῖος ἄνθρωπος. Πρόσταξε τὶς δούλες της νὰ τοῦ δώσουν ροῦχα νὰ ντυθῇ καὶ τοῦ εἶπε ὅτι εἶναι κόρη τοῦ Ἀλκίνοου. Μόλις ὁ Ὀδυσσεύς λούστηκε καὶ ντύθηκε, ἄστραψε ἀπὸ ὁμορφιά.

Τὸ ἀπόγευμα οἱ κοπέλες μάζεψαν τὰ ροῦχα καὶ ἡ Ναυσικᾶ εἶπε στὸν Ὀδυσσεά:

— Ἀκολούθησέ με, ξένε, ὥς τὴν πόλη, καὶ μετὰ ἔλα στὸ παλάτι τοῦ πατέρα μου νὰ βρῇς φιλοξενία.

Μόλις ὁ Ὀδυσσεύς ἔφτασε στὴν εἴσοδο τῆς πόλης, σταμάτησε στὸ ἱερὸ ἄλσος τῆς Ἀθηνᾶς καὶ παρακάλεσε τὴ θεὰ νὰ τὸν βοηθήσῃ. Κατόπι προχώρησε πρὸς τὸ παλάτι τοῦ Ἀλκίνοου. Θαύμασε τὸ λαμπρὸ παλάτι, ποῦ ἦταν ἔργο τοῦ Ἡφαίστου, καὶ πέρασε ἀπὸ τὴ χρυσὴ πόρτα του. Βρέθηκε σὲ μιὰ μεγάλη αἴθουσα καὶ εἶδε τὸ βασιλιά Ἀλκίνοο καὶ τὴ βασίλισσα **Ἀρήτη** καθισμένους σὲ ψηλοὺς θρόνους. Γύρω τους ἦταν οἱ ἄρχοντες

τῶν Φαίακων. Ὁ Ὀδυσσεύς γονάτισε μπρὸς στὴν Ἀρήτη καὶ τῆς εἶπε:

— Βασίλισσα, ἐσένα καὶ τὸν ἄντρα σου παρακαλῶ νὰ με βοηθήσετε νὰ φτάσω στὴν πατρίδα μου. Οἱ ἀθάνατοι θεοὶ νὰ δώσουν σὲ σᾶς καὶ στὰ παιδιά σας κάθε χαρά.

Ὁ Ἀλκίνοος πῆρε τὸν Ὀδυσσεά ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸν ἔβαλε νὰ καθίση σ' ἓνα θρόνο. Τοῦ ἔφεραν ἐκλεκτὸ φαγητὸ καὶ κρασί καὶ ὁ βασιλιάς τοῦ ὑποσχέθηκε νὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ γυρίσῃ στὴν πατρίδα του.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Ἀλκίνοος ἐτοίμασε ἓνα χαρούμενο δεῖπνο, γιὰ νὰ τιμήσῃ τὸν ξένο του. Κάλεσε ὅλους τοὺς ἄρχοντες τῶν Φαίακων καὶ πῆγαν νὰ παρακολουθήσουν τοὺς ἀθλητικοὺς ἀγῶνες τῶν νέων καὶ τὴν τέχνη τους στὸν χορό. Κατόπι, ἀφοῦ εὐχαριστήθηκαν τὸ φαγητὸ καὶ τὸ κρασί, κάλεσαν τὸ **Δημόδοκο**, τὸν ξακουστὸ ἀοιδὸ μὲ τὴ λύρα του. Ὁ Δημόδοκος ἄρχισε νὰ τραγουδάῃ τοὺς ἄθλους τῶν Ἑλλήνων στὴν Τροία, τὸν Ἀχιλλέα, τὸ δούρειο ἵππο καὶ τὴν πολιορκία τῆς Τροίας. Ὁ Ὀδυσσεύς δὲν μπορούσε νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυά του. Τότε ὁ Ἀλκίνοος εἶπε στὸ Δημόδοκο νὰ σταματήσῃ καὶ ρώτησε τὸν Ὀδυσσεά γιατί λυπᾶται τόσο πολύ.

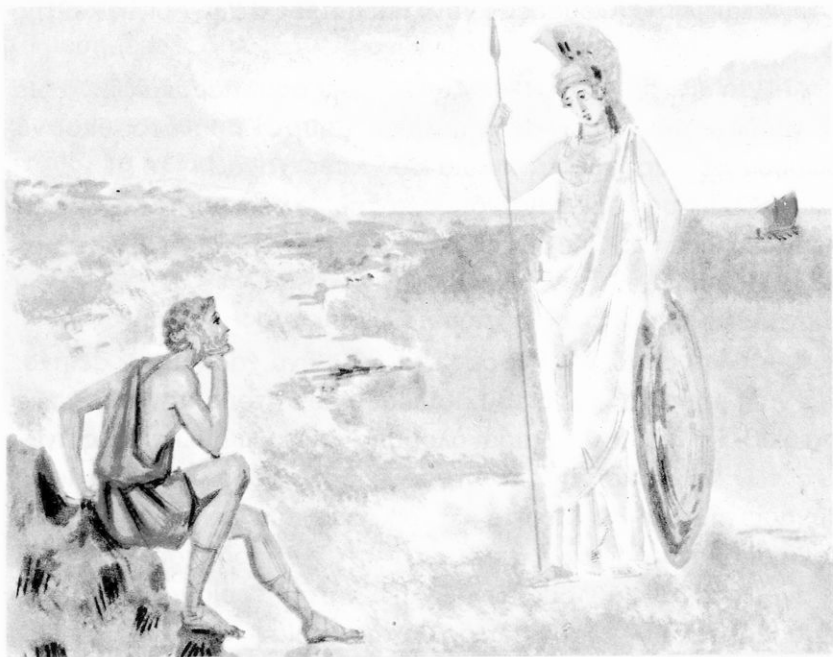
— Θὰ πρέπη νὰ ἔχασες κάποιον φίλο ἢ ἀγαπημένον ἀδερφὸ κάτω ἀπὸ τὰ τείχη τῆς Τροίας, τοῦ εἶπε.

Ὁ Ὀδυσσεύς συγκινημένος φανέρωσε ποιὸς ἦταν καὶ διηγήθηκε τὰ πάθη καὶ τίς περιπέτειες ποὺ πέρασε, ὥσπου νὰ φτάσῃ στὸ νησί τῶν Φαίακων.

Τὸ ἐπόμενο πρῶι ὅλοι ἔφεραν πλούσια δῶρα στὸν Ὀδυσσεά κι ἐτοίμασαν ἓνα ὠραῖο πλοῖο μὲ τοὺς καλύτερους νέους τοῦ νησιοῦ, γιὰ νὰ τὸν πᾶνε στὴν Ἰθάκη.

9. Ο ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΦΤΑΝΕΙ ΣΤΗΝ ΙΘΑΚΗ

Ὁ Ὀδυσσεύς συγκινημένος ἀποχαιρέτησε τὸ βασιλιά Ἀλκίνοο καὶ τὴ βασίλισσα Ἀρήτη καὶ τοὺς εὐχήθηκε νὰ ἔχουν πάντα



τὴν ἀγάπη τῶν ἀθάνατων θεῶν. Εὐχαρίστησε τοὺς Φαίακες γιὰ τὴ θερμὴ φιλοξενία τους καὶ μπῆκε στὸ καράβι. Πάνω στὸ κατὰστρωμα τοῦ εἶχαν ἐτοιμάσει στρῶμα, γιὰ νὰ γλυκοκοιμηθῇ, ὥσπου νὰ φτάσουν στὴν Ἰθάκη.

“Ὅταν τὸ πλοῖο ἔφτασε στὴν Ἰθάκη, ὁ Ὀδυσσεύας κοιμόταν βαθιά. Οἱ Φαίακες τὸν σήκωσαν, χωρὶς νὰ τὸν ξυπνήσουν, καὶ τὸν ἀκούμπησαν στὴ ρίζα μιᾶς ἐλιάς. Δίπλα του ἔβαλαν πλούσια δῶρα κι ἔφυγαν.

Ἀργότερα, ὁ Ὀδυσσεύας ξύπνησε καὶ κοίταξε γύρω του, ἀλλὰ ὁ τόπος τοῦ φάνηκε ἄγνωστος. Πιο πέρα εἶδε ἓνα νεαρὸ βοσκὸ κι ἔτρεξε νὰ τὸν ρωτήσῃ ποῦ βρίσκεται. Ὁ βοσκὸς τοῦ εἶπε ὅτι βρίσκεται σ’ ἓνα ξακουσμένο νησί, τὴν Ἰθάκη. Ὁ Ὀδυσσεύας ἔνιωσε τὴν καρδιά του νὰ τρέμῃ ἀπὸ συγκίνηση· ἔσκυψε καὶ φίλησε τὸ χῶμα τῆς πατρίδας του. Τότε ὁ βοσκὸς ἄλλαξε μορφή κι ἔγινε μιὰ γυναίκα μὲ λαμπρὴ ὄψη· ἦταν ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ. Κάθισε

δίπλα του και του ἔξηγησε τί συμβαίνει στην Ἰθάκη λέγοντας:

— Στὸ παλάτι σου ἡ πιστὴ γυναῖκα σου, ἡ Πηνελόπη σὲ περιμένει εἴκοσι χρόνια τώρα. Οἱ μνηστῆρες τὴν πιέζουν νὰ παντρευτῇ κάποιον ἀπ’ αὐτούς, ἀλλὰ ἐκείνη ἐλπίζει πὼς θὰ γυρίσης. Πρὶν ἀποφασίσσης νὰ χτυπήσης τοὺς μνηστῆρες, νὰ πᾶς νὰ βρῆς τὸν πιστὸ χοιροβοσκὸ σου **Εὐμαιο** καὶ τὸν γιό σου, τὸν **Τηλέμαχο**, ποὺ εἶναι τώρα παλικάρι.

Αὐτὰ τοῦ εἶπε ἡ θεὰ καὶ κατόπι τὸν βοήθησε νὰ κρύψουν τὰ δῶρα τῶν Φαίακων σὲ μιὰ βαθιὰ σπηλιά. “Ὑστερα τὸν ἄγγιξε μὲ τὸ ραβδί της καὶ τὸν ἔκαμε ἓνα γέρο ζητιάνο, ζαρωμένο, μὲ θαμπὰ μάτια καὶ κουρελιασμένα ροῦχα.

10. ΣΤΗΝ ΚΑΛΥΒΑ ΤΟΥ ΕΥΜΑΙΟΥ

‘Ο Ὀδυσσεὺς ἀνηφόρισε τὸ ἄγριο μονοπάτι κι ἔφτασε στὸ μέρος ποὺ ἔμενε ὁ Εὐμαιος, ὁ πιστὸς δούλος ποὺ φρόντιζε τοὺς χοίρους. Ὁ Εὐμαιος δέχτηκε τὸ γέρο ζητιάνο μὲ καλοσύνη. Τὸν κάλεσε νὰ ξεκουραστῇ, νὰ φάῃ καὶ νὰ τοῦ πῇ τὰ βάσανά του. Πικραμένος ὁ χοιροβοσκὸς ἄρχισε νὰ μιλάῃ στὸν ξένο γιὰ τὸν Ὀδυσσεά, τὸν κύριό του, ποὺ τὸν ἀγαποῦσε πολὺ.

‘Ο Ὀδυσσεὺς ἀκουγε μὲ προσοχὴ τὸν Εὐμαιο, ποὺ μὲ θλίψη τοῦ μιλοῦσε γιὰ τοὺς μνηστῆρες καὶ τὴν πιστὴ Πηνελόπη.

— ^ἔΞένε, τοῦ εἶπε, τρῶμε τὸ φαγητὸ τῶν δούλων. Τὰ παχιά σφαχτὰ τὰ τρῶνε οἱ μνηστῆρες, ποὺ δὲ φοβοῦνται μήπως τιμωρηθοῦν, ἀφοῦ ὁ ἀφέντης μας λείπει χρόνια. Φαίνεται ὅτι κάποια θεϊκὴ φωνὴ τοὺς φανέρωσε τὸ τέλος τοῦ Ὀδυσσεά, ἀφοῦ χωρὶς ντροπὴ τρῶνε τὴν περιουσία του.

‘Ο Ὀδυσσεὺς τοῦ εἶπε:

— Μὲ ὄρκο σὲ βεβαιώνω ὅτι, πρὶν τελειώσῃ τοῦτος ὁ χρόνος, ὁ Ὀδυσσεὺς θὰ εἶναι ἐδῶ. Κι ὅταν θὰ ῥθῃ αὐτός, θὰ τιμωρῆσῃ σκληρὰ τοὺς μνηστῆρες.

‘Ο Εὐμαιος ὅμως κουνώντας μὲ πίκρα τὸ κεφάλι του τοῦ λέει:

— Μετὰ ἀπὸ τόσα χρόνια οὔτε ἡ Πηνελόπη οὔτε ὁ Τηλέμαχος

πιστεύουν τούς ξένους, γιατί ἔρχονται ἐδῶ ψεῦτες καὶ λένε ὅτι συνάντησαν τὸν Ὀδυσσεά. Ἡ Πηνελόπη τούς φιλοξενεῖ καὶ κλαίει ἀσταμάτητα ζητώντας νὰ μάθῃ ὅ,τι ξέρουν. Οἱ μνηστήρες ὁμῶς γελοῦν καὶ διασκεδάζουν καὶ προσπαθοῦν μὲ δῶρα νὰ τὴν πείσουν νὰ παντρευτῇ κάποιον ἀπ' αὐτούς. "Ὁμως ἡ φρόνιμη Πηνελόπη ἐλπίζει πάντα ὅτι ὁ Ὀδυσσεάς θὰ γυρίσῃ καὶ μὲ δόλο προσπαθεῖ νὰ κερδίσῃ καιρό. Τρία χρόνια ὁλόκληρα ὕφαινε ἓνα πανί καὶ ὅλο ὑποσχόταν πῶς, μόλις τὸ τελειώσῃ, θὰ διαλέξῃ κάποιον νὰ τὸν παντρευτῇ. "Ὁλη τὴν ἡμέρα ὕφαινε, ἀλλὰ τὴ νύχτα τὸ ξεῦφαινε κρυφά. Αὐτὸ κράτησε ὡς τὴ στιγμή ποῦ μιὰ κακὴ δούλα τὸ φανέρωσε στοὺς μνηστήρες.

Ὁ Ὀδυσσεάς κοιμήθηκε στὴν καλύβα, στὸ στρώμα ποῦ τοῦ ἐτοίμασε ὁ Εὐμαιο. Μὲ προσοχὴ μελετοῦσε μέσα στὸ μυαλό του τὸ σχέδιο γιὰ τὴν ἐξόντωση τῶν μνηστήρων.

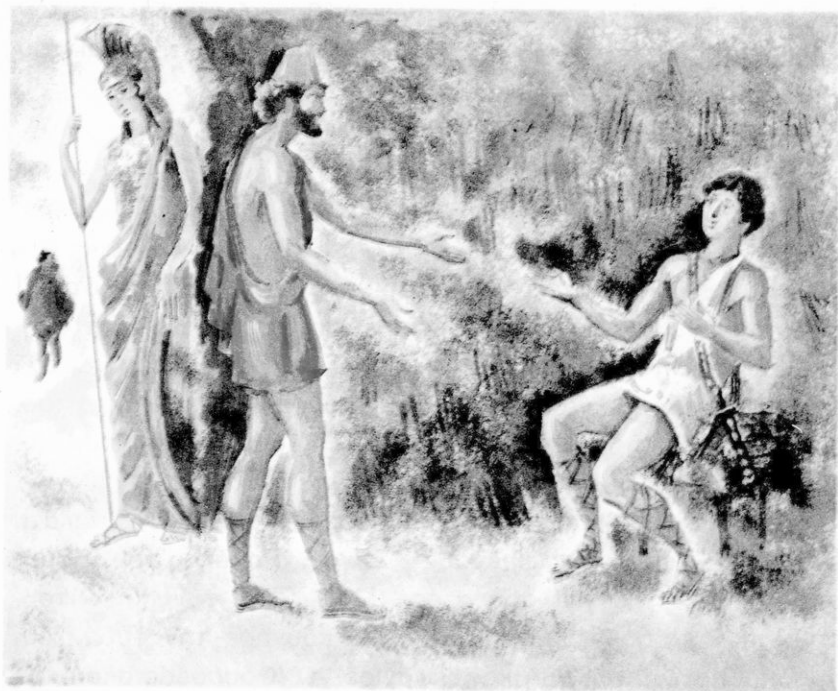
11. ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ

"Ὅταν ξημέρωσε, ὁ Εὐμαιο καὶ ὁ Ὀδυσσεάς ἀναψαν φωτιά κι ἐτοιμάστηκαν νὰ φᾶνε. Τότε εἶδαν τούς σκύλους νὰ κουνοῦν τὶς οὐρὲς τους, χωρὶς νὰ γαβγίζουν. Στὴν πόρτα τῆς καλύβας φάνηκε ἓνας λαμπρὸς νέος, ὁ Τηλέμαχος, ὁ γιὸς τοῦ Ὀδυσσεά. Μόλις εἶχε γυρίσει ἀπὸ τὴν Πελοπόννησο· ἐκεῖ εἶχε πάει στὴν Πύλο καὶ στὴ Σπάρτη νὰ ρωτήσῃ γιὰ τὸν πατέρα του. Ὁ Εὐμαιο ἔτρεξε καὶ τὸν φίλησε κλαίγοντας καὶ ὁ Τηλέμαχος τὸν ρώτησε τί κάνει ἢ μητέρα του. "Ὅταν εἶδε τὸν Ὀδυσσεά ποῦ στεκόταν παράμερα, ρώτησε ποιὸς εἶναι καὶ ὁ Εὐμαιο τοῦ εἶπε:

— Λέει ὅτι κατάγεται ἀπὸ τὴν Κρήτη καὶ σὲ παρακαλεῖ νὰ τὸν βοηθήσῃς, γιατί ἔχει περάσει πολλὰ βάσανα.

Ὁ Τηλέμαχος λυπήθηκε τὸν κουρελιασμένο γέρο καὶ μὲ προθυμία δέχτηκε νὰ τοῦ δώσῃ καινούρια ροῦχα καὶ τροφές. Μετὰ ἔστειλε τὸν Εὐμαιο στὸ παλάτι ν' ἀναγγεῖλῃ στὴν Πηνελόπη τὸ γυρισμό του.

"Ὅταν ἔφυγε ὁ Εὐμαιο, ἦρθε ἀόρατη ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ καὶ



ξαφνικά μεταμόρφωσε τὸν Ὀδυσσεά καὶ τοῦ ἔδωσε τὴν παλιὰ λαμπρὴ ὄψη του. Ὅταν τὸν εἶδε ὁ Τηλέμαχος ἔτσι ἀλλαγμένο τὸν νόμισε γιὰ θεό. Ὁ Ὀδυσσεάς συγκινημένος τοῦ εἶπε:

— Θεὸς δὲν εἶμαι· εἶμαι ὁ πατέρας σου καί, ἀφοῦ πολὺ περιπλανήθηκα, ἦρθα μὲ τὴ βοήθεια τῶν θεῶν στὴν πατρικὴ μου γῆ.

Πατέρας καὶ γιὸς ἀγκαλιάστηκαν κι ἔκλαιγαν ἀπὸ τὴ χαρὰ τους. Ὁ Ὀδυσσεάς καμάρωνε τὸν γιό του καὶ χαιρόταν γιὰ τὰ συνετὰ λόγια του. Καὶ οἱ δυὸ μαζί σχεδίασαν τὸν φόνο τῶν μνηστήρων.

Ὁ Ὀδυσσεάς ζήτησε ἀπὸ τὸν Τηλέμαχο νὰ κρατήσῃ μυστικὸ τὸν ἔρχομό του, ὥσπου νὰ σκοτώσουν τοὺς μνηστήρες. Αὐτὴ τὴ συμβουλὴ τοῦ εἶχε δώσει ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ, πού, λίγο πρὶν ξαναγυρίσῃ ὁ Εὐμειος, ξανάκαμε τὸν Ὀδυσσεά γέρο καὶ κουρελιάρη. Τὸ

βράδυ ὁ Τηλέμαχος ἔμεινε στὴν καλύβα καὶ κρυφὰ ἀπὸ τὸν Εὐμαιο γύριζε τὰ μάτια του πρὸς τὸν πατέρα του καὶ τοῦ χαμογελοῦσε μὲ στοργή καὶ ἀγάπη.

12. Ο ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΣΤΟ ΠΑΛΑΤΙ

Τὸ πρωὶ ὁ Τηλέμαχος ἐτοιμάστηκε νὰ φύγῃ γιὰ τὸ παλάτι καὶ εἶπε στὸν Εὐμαιο νὰ συνοδέψῃ τὸν ξένο στὴν πόλῃ.

Μόλις ἡ Πηνελόπη εἶδε τὸν γιό της, τὸν ἀγκάλιασε καὶ τοῦ ζήτησε νὰ τῆς πῇ ἓνα πρὸς ἓνα ὅσα ἄκουσε γιὰ τὸν πατέρα του. Ὁ Τηλέμαχος τῆς εἶπε ὅτι ὁ Μενέλαος, ὁ βασιλιάς τῆς Σπάρτης, εἶχε πληροφορίες ὅτι ὁ Ὀδυσσεύς εἶναι ζωντανός.

Στὸ μεταξὺ ὁ Εὐμαιοὺς καὶ ὁ Ὀδυσσεύς ἔφτασαν στὸ παλάτι. Στὴν εἴσοδο ἦταν ξαπλωμένοι ὁ **Ἄργος**, ὁ σκύλος τοῦ Ὀδυσσεύς, γέρικος πιά καὶ ἀδύνατος. Ὅταν εἶδε τὸν κύριό του, ὀρθωσε τ' αὐτιά καὶ τὸ κεφάλι του, κούνησε τὴν οὐρά του, προσπάθησε νὰ σηκωθῇ καὶ ξεψύχισε. Ὁ Ὀδυσσεύς σκούπισε κρυφὰ ἓνα δάκρυ, γιὰ νὰ μὴν προδοθῇ.

Ὁ Τηλέμαχος κάλεσε τὸν Ὀδυσσεύα στὴν αἴθουσα ποῦ ἔτρωγαν οἱ μνηστήρες. Αὐτοὶ ἄρχισαν νὰ κοροϊδεύουν τὸν κουρελιασμένο ξένο κι ἓνας ἀπὸ αὐτούς, ὁ **Ἀντίνοος**, τὸν χτύπησε.

Τὸ βράδυ ἡ Πηνελόπη κάλεσε τὸν ξένο νὰ τὸν ρωτήσῃ γιὰ τὸν Ὀδυσσεύα. Τὸν ἔβαλε νὰ καθίσῃ δίπλα της καὶ τὸν ρώτησε ἀπὸ ποῦ εἶναι. Ὁ Ὀδυσσεύς τῆς εἶπε:

— Κατάγομαι ἀπὸ τὴν Κρήτη, γῆ ὠραία καὶ καρπερή. Ἐκεῖ ἔριξαν οἱ ἄνεμοι τὸν Ὀδυσσεύα καὶ τὸν φιλοξένησα στὸ σπιτί μου. Μὴν κλαῖς λοιπόν, σεβαστὴ γυναῖκα τοῦ Ὀδυσσεύς, γιατί ἔχω σίγουρες εἰδήσεις ὅτι ὁ ἄντρας σου σὲ λίγο καιρὸ θὰ ἔρθῃ στὴν Ἰθάκη.

Εὐχαριστημένη ἡ Πηνελόπη ἀπὸ τὶς εἰδήσεις καὶ τὰ φρόνιμα λόγια τοῦ ξένου πρόσταξε τὶς δοῦλες της νὰ τὸν πλύνουν, νὰ

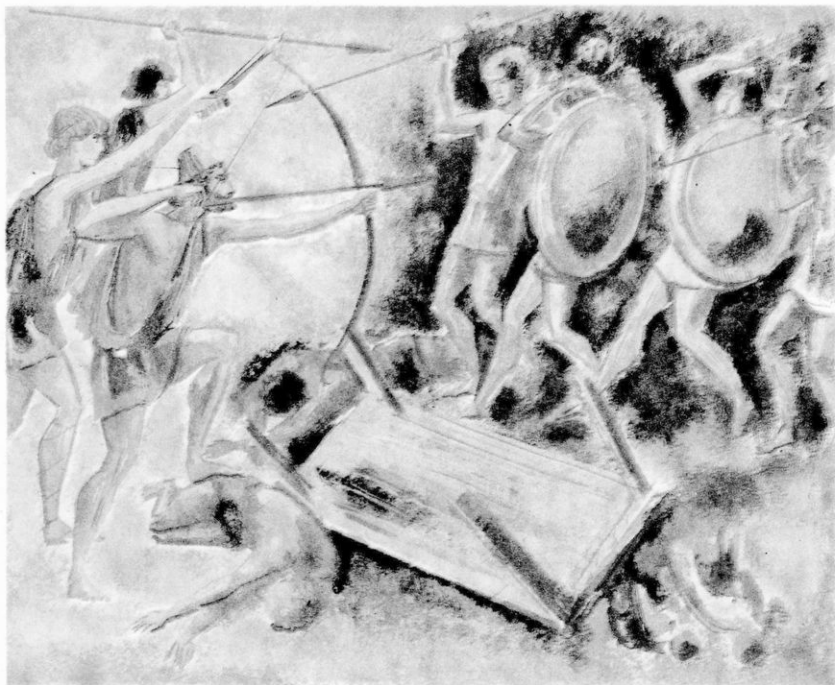


τοῦ δώσουν ὥραϊα ρούχα καὶ νὰ τοῦ στρώσουν μαλακὸ κρεβάτι νὰ κοιμηθῇ.

Ἡ πιστὴ **Εὐρύκλεια**, ἡ γριὰ ὑπηρέτρια ποὺ εἶχε ἀναθρέψει τὸν Ὀδυσσεά, ἔφερε ζεστὸ νερὸ νὰ τοῦ πλύνῃ τὰ πόδια. Ξαφνικά, ἀναπήδησε, τὰ μάτια της γέμισαν δάκρυα χαρᾶς καὶ τοῦ εἶπε:

— Γλυκό μου παιδί, εἶσαι ὁ Ὀδυσσεάς. Εἶμαι σίγουρη, γιατί γνώρισα τὴ λαβωματιά στὸ πόδι σου.

Αὐτὸς τῆς εἶπε νὰ τὸ κρατήσῃ μυστικὸ καὶ κουβέντιασαν οἱ δυό τους σιγανά, χαρούμενοι καὶ συγκινημένοι. Κατόπι ὁ Ὀδυσσεάς ξάπλωσε νὰ κοιμηθῇ, ἀλλὰ ὁ ὕπνος δὲν ἔκλεινε τὰ βλέφαρά του, γιατί σκεφτόταν διαρκῶς πῶς θὰ τιμωρήσῃ τοὺς ἀδιάντροπους μνηστήρες.



13. Ο ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΣΚΟΤΩΝΕΙ ΤΟΥΣ ΜΝΗΣΤΗΡΕΣ

Τὴν ἄλλη μέρα οἱ μνηστῆρες ἦρθαν στὸ παλάτι καὶ συνέχισαν νὰ τρῶνε καὶ νὰ γλεντοῦν. Ὁ Τηλέμαχος ἔφερε ἀνάμεσά τους τὸν Ὀδυσσεά κι αὐτοί, γιὰ νὰ διασκεδάσουν, τὸν κοροϊδεύαν μὲ λόγια πικρά. Ἕνας μάλιστα πέταξε ἓνα κόκαλο, γιὰ νὰ τὸν χτυπήσῃ, καὶ οἱ ἄλλοι γέλασαν μ' αὐτό. Ὁ Τηλέμαχος τοὺς εἶπε μὲ αὐστηρὰ λόγια ὅτι εἶναι ἄπρεπο νὰ κοροϊδεύουν τὸν ξένο, ἀλλὰ ἐκεῖνοι συνέχισαν νὰ φέρωνται μὲ τὸν ἴδιο τρόπο.

Τότε κατέβηκε κάτω ἡ Πηνελόπη, στάθηκε ἀνάμεσα στοὺς μνηστῆρες καὶ τοὺς εἶπε:

— Ἀκοῦστε με, μνηστῆρες. Πῆρα τὴν ἀπόφαση νὰ παντρευτῶ τὸν γενναϊότερο ἀπὸ σᾶς. Ὅποιος μπορέσῃ νὰ τεντώσῃ τὸ τόξο

τοῦ Ὀδυσσέα καὶ νὰ περάσῃ τὸ βέλος μέσα ἀπὸ τὶς τρύπες δῶδεκα τσεκουριῶν, αὐτὸς θὰ γίνῃ ἄντρας μου.

Οἱ μνηστῆρες δέχτηκαν κι ἄρχισαν τὸ ἀγώνισμα. Τὴν ὥρα ἐκείνῃ ὁ Ὀδυσσεὺς πῆρε παράμερα τὸν Εὐμαιο καὶ τὸ βουκόλο **Φιλοίτιο**, τοὺς ἔδειξε τὴ λαβωματιά του καὶ τοὺς ζήτησε νὰ τὸν βοηθήσουν. Αὐτοὶ τὸν φιλοῦσαν κλαίγοντας ἀπὸ χαρὰ καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς τοὺς φανέρωσε τὸ σχέδιό του.

Κανένας ὅμως ἀπὸ τοὺς μνηστῆρες δὲν μπόρεσε νὰ τεντώσῃ τὸ τόξο τοῦ Ὀδυσσέα. Τότε, ζήτησε καὶ ὁ ἴδιος νὰ δοκιμάσῃ, ἀλλὰ ὅλοι τοὺς ἀρνήθηκαν μὲ φωνές. Τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ ὁ Τηλέμαχος παρακάλεσε τὴ μητέρα τοῦ ν' ἀνέβῃ στὰ διαμερίσματά της.

Κατόπι πρόσταξε τὸν Εὐμαιο νὰ δώσῃ τὸ τόξο στὸν Ὀδυσσεά. Αὐτὸς τέντωσε τὸ τόξο μὲ ἄνεση καὶ μὲ μιᾶς πέρασε τὸ βέλος ἀπὸ τὶς τρύπες τῶν δῶδεκα τσεκουριῶν.

Πρὶν συνέρθουν οἱ μνηστῆρες ἀπὸ τὴν ἐκπληξή τους, ὁ Ὀδυσσεὺς ἔκαμε νόημα στὸν Τηλέμαχο, στὸν Εὐμαιο καὶ στὸ Φιλοίτιο. Ὁ Τηλέμαχος ἄρπαξε τὸ ξίφος του καὶ στάθηκε δίπλα στὸν πατέρα του, ἐνῶ ὁ Εὐμαιο ἔτρεξε νὰ κλείσῃ τὶς ἐσωτερικὲς πόρτες καὶ ὁ Φιλοίτιος τὶς πόρτες τῆς αὐλῆς. Ὁ Ὀδυσσεὺς ρίχνοντας τὸ πρῶτο βέλος ξάπλωσε νεκρὸ τὸν Ἀντίνοο. Οἱ ἄλλοι τρομαγμένοι ἐβγαλαν τὰ μαχαίρια τους, ἀλλὰ τὸ σταθερὸ χέρι τοῦ Ὀδυσσέα τέντωνε διαρκῶς τὸ τόξο. Ἐνας ἕνας οἱ μνηστῆρες ἔπεσαν κάτω νεκροί. Τότε ὁ Ὀδυσσεὺς πρόσταξε νὰ ἔρθῃ ἡ Εὐρύκλεια μὲ τὶς δοῦλες, γιὰ νὰ καθαρίσουν τὴν αἵθουσα. Ἀφοῦ ὅλα ταχτοποιήθηκαν, ἔστειλε τὴν Εὐρύκλεια νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν Πηνελόπην.

14. Η ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ΤΟΝ ΟΔΥΣΣΕΑ

Ἡ Εὐρύκλεια ἔτρεξε στὰ ψηλὰ διαμερίσματα τῆς Πηνελόπης καὶ τῆς φώναξε:

— Σήκω, παιδί μου, νὰ δοῦν τὰ μάτια σου ἐκεῖνον ποὺ ποθεῖ ἡ



καρδιά σου. Ἦρθε ὁ Ὀδυσσεάς, Πηνελόπη, καὶ πρὶν λίγο σκότωσε τοὺς ἀδιάντροπους μνηστήρες.

Ἡ Πηνελόπη ὅμως γέλασε πικρά καὶ εἶπε:

— Μὴ μὲ κοροϊδεύης, Εὐρύκλεια. Γιατί δὲ λυπᾶσαι τὴν πίκρα μου, ἀλλὰ μὲ ἀναστατώνεις μὲ ψεύτικες ἐλπίδες;

Ἡ πιστὴ ὑπηρέτρια ὅμως ἐπέμενε κι ἔτσι ἡ βασίλισσα κατέβηκε κάτω καὶ κοίταζε ἀμίλητη τὸν Ὀδυσσεά, προσπαθώντας νὰ τὸν ἀναγνωρίσῃ. Ὁ Τηλέμαχος ἔκπληκτος τῆς εἶπε:

— Μητέρα, γιατί ἡ ψυχὴ σου ἔγινε ἄσπλαχνη; Δίπλα σου εἶναι ὁ πατέρας μου καὶ σὺ κάθεσαι παράμερα, ἀμίλητη σὰν ξένη. Δὲν τοῦ μιλάς; Δὲν τὸν ἀναγνωρίζεις;

— Παιδί μου, τοῦ εἶπε ἡ Πηνελόπη. "Αν ὁ ξένος εἶναι πράγματι ὁ πατέρας σου, ἔχομε τρόπο νὰ γνωρίσωμε ὁ ἓνας τὸν ἄλλον ἀπὸ λόγια μυστικά, ποὺ τὰ ξέραμε μόνο οἱ δύο μας.

Μίλησε για λίγο ή Πηνελόπη με τον Όδυσσέα και από τις απαντήσεις του κατάλαβε ότι είναι ο άντρας της. Άμέσως ένωσε να κόβωνται τα γόνατά της από τη συγκίνηση. Με δάκρυα χαράς τον αγκάλιασε και τον φίλησε.

Τήν άλλη μέρα ο Όδυσσέας πήγε να δει τον γέρο **Λαέρτη**, τον πατέρα του, που έμενε στα κτήματα. Τον βρήκε να σκαλίζει ένα δέντρο και του είπε ότι φέρνει καλά νέα για τον Όδυσσέα. Ο Λαέρτης ρωτούσε με λαχτάρα για το γιό του, ώσπου εκείνος δεν άντεξε πιά.

— Πατέρα, εγώ είμαι αυτός που ζητάς, του είπε και του έδειξε τη λαβωματιά στο πόδι του.

Ο Λαέρτης αγκάλιασε το γιό του και του λύθηκαν τα γόνατα. Τότε τον πήρε στα χέρια ο Όδυσσέας και τον πήγε μέσα στο σπίτι. Ο Λαέρτης ευχαρίστησε ολόψυχα τους θεούς για το γυρισμό του γιού του.

Ο Όδυσσέας έζησε πολλά χρόνια και το βασίλειό του γνώρισε μεγάλη δόξα κι ευτυχία.

15. Η ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ

Έκτος από την Ίλιάδα ο Όμηρος έγραψε άλλο ένα μεγάλο ποίημα, την **Όδύσεια**, γοητεμένος από την άντρεία και τις ατέλειωτες περιπέτειες του Όδυσσέα. Η Όδύσεια αρχίζει μ' ένα συμβούλιο των θεών πάνω στον Όλυμπο. Η θεά Άθηνά υποστηρίζει θερμά τον Όδυσσέα γι' αυτό στέλνει τον Τηλέμαχο στην Πύλο και στη Σπάρτη να ρωτήσει για τον πατέρα του. Στο μεταξύ ο Όδυσσέας φτάνει στο νησί των Φαίακων και διηγείται στον Άλκίνοο και στην Άρπη τις περιπέτειές του, από τη στιγμή που έφυγε από την Τροία. Η διήγηση είναι τόσο ζωντανή και όμορφη, που διαβάζοντας την Όδύσεια νομίζουμε ότι ακούμε τον ίδιο τον Όδυσσέα να μάς μιλά με τη βαθιά και ωραία φωνή του. Κατόπι φτάνει στην Ίθάκη, σκοτώνει τους μνηστήρες και φέρνει χαρά κι ευτυχία σ' όλους τους δικούς του.

Στὴν Ὀδύσσεια ὁ Ὅμηρος τονίζει τὸν **νόστο**, δηλαδή τὴ μεγάλη ἐπιθυμία τοῦ ἀνθρώπου νὰ γυρίσῃ στὴν πατρικὴ του γῆ, κοντὰ στοὺς δικούς του. Ὁ πόθος τοῦ Ὀδυσσεᾶ νὰ δῇ καὶ μόνο τὸν καπνὸ ν' ἀνεβαίνει ἀπὸ τὴν πατρικὴ του γῆ καὶ μετὰ νὰ πεθάνῃ, συγκινεῖ κάθε ψυχή.

Τὴν Ὀδύσσεια τὴ διαβάζουν ἑκατομμύρια ἄνθρωποι σ' ὅλο τὸν κόσμον καὶ ὅλοι γοητεύονται ἀπὸ τὸ ἀθάνατο ποίημα τοῦ Ὀμήρου. Οἱ λεπτομέρειες τῶν περιπλανήσεων τοῦ Ὀδυσσεᾶ καὶ οἱ περιγραφές ποὺ κάνει εἶναι τόσο ωραίες, ὥστε ἀμέσως καταλαβαίνομε, γιατί οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες μάθαιναν ἀπ' ἔξω τὴν Ὀδύσσεια καὶ τὴν τραγουδοῦσαν σὲ κάθε γλέντι.

Κι ἐμεῖς οἱ νεώτεροι Ἕλληνες πρέπει νὰ εἴμαστε περήφανοι γιὰ τὰ θαυμαστὰ ποιήματα τοῦ Ὀμήρου καὶ νὰ διδασκόμαστε ἀπὸ αὐτὰ τὴν ἀρετὴ, τὸ σεβασμὸ καὶ τὴν ἀγάπη γιὰ ὠραίες πράξεις.

Περίληψη

Ὁ Ὀδυσσεὺς μὲ τοὺς συντρόφους του περιπλανηθῆκε δέκα ὁλόκληρα χρόνια στὶς θάλασσες, ὥσπου νὰ φτάσῃ στὴν Ἰθάκην. Τὰ κύματα ἔριξαν τὰ πλοῖα του στὴ χώρα τῶν Κικόνων. Νέα τρικυμία τὰ ἔφερε στὴ χώρα τῶν εἰρηνικῶν Λωτοφάγων καὶ κατόπιν στὴ χώρα τῶν Κυκλώπων.

Ἀφοῦ πέρασαν ἀπὸ τὸ νησί τοῦ Αἰόλου, τὴ χώρα τῶν Λαιστρυγόνων, τὸ νησί τῆς Κίρκης καὶ ἐξέφυγαν ἀπὸ τὶς Σειρήνες καὶ τὸ φοβερὸ στενὸ τῆς Σκύλλας καὶ τῆς Χάρυβδης, ἔφτασαν στὸ νησί τοῦ Ἥλιου. Ἐπειδὴ ἔφαγαν τὶς ἀγελάδες τοῦ Ἥλιου, ὁ Δίας τοὺς τιμώρησε καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς ὁλομόναχος βγῆκε στὸ νησί τῆς Καλυψῶς.

Φεύγοντας ἀπὸ ἐκεῖ πάλεψε μὲ τὰ κύματα κι ἔφτασε στὸ νησί τῶν Φαίακων, οἱ ὁποῖοι τὸν ὁδήγησαν στὴν Ἰθάκην. Ἐκεῖ, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Τηλέμαχου, τοῦ Εὐμαιοῦ καὶ τοῦ Φιλοτίου ἐξόντωσε τοὺς μνηστήρες. Ὁ γυρισμὸς τοῦ Ὀδυσσεᾶ ἔφερε χαρὰ κι εὐτυχία σ' ὅλους τοὺς δικούς του.

Άσκήσεις

1. Ποιές ήταν οι σπουδαιότερες περιπέτειες του Όδυσσέα;
2. Ποιοι φέρθηκαν φιλόξενα στον Όδυσσέα, ποιοί όχι, και γιατί;
3. Τί ήταν εκείνο που παρακινούσε τον Όδυσσέα να νικά τις δυσκολίες και να ελπίζει;
4. Τί συμβολίζει η Πηνελόπη;

Κείμενα

1. Ο Όδυσσέας παρουσιάζεται στη Ναυσικᾶ:

«Στὰ γόνατά σου πέφτω, ἀρχόντισσα! Θεά, θνητή, τί νά 'σαι;
Θεά ἂν εἶσαι, ἀπ' ὅσους τ' ἄσωστα ψηλά κρατοῦν οὐράνια,
σέ παρομοιάζω μὲ τὴν Ἄρτεμη, τοῦ τρανοῦ Δία τὴν κόρη,
στὴν ὁμορφιά καὶ στὸ παράστημα καὶ στοῦ κορμιοῦ τὴ χάρη.
Θνητῶν ἂν εἶσαι πάλι γέννημα, ποὺ ζοῦν στὴ γῆ ἐπάνω,
χαρὰ στὸν κύρη καὶ στὴ μάνα σου καὶ τρεῖς φορὲς χαρὰ τους».

(Ὁμήρου Ὀδύσεια, μετ. Ν. Καζαντζάκη - Ἰ. Κακριδῆ, διασκευή)

2. Ἡ Πηνελόπη, χωρὶς ν' ἀναγνώριση τὸν Όδυσσέα, τὸν ρωτᾷ τί ξέρει γιὰ τὸν ἄντρα της:

«Τὸν ἄκουε καὶ δάκρυα τρέχαν ἀπὸ τὰ μάτια της· τὰ μάγουλά της σβῆναν·

πὼς λιώνει σὲ βουνὰ ψηλόκορφα τὸ χιόνι, κι ὡς λιώνει κατεβαίνουν τὰ ποτάμια φουσκωμένα,

ἴδια κι ἐκεῖνη ἔχυνε δάκρυα κι ἔλιωνε τὸ μηλοπρόσωπό της·

γιατ' ἔκλαιγε τὸν ἄντρα της, ποὺ ὅμως ἦταν μπροστὰ της.

Ὁ Όδυσσέας κι ἂν λυπόταν τὴ γυναῖκα του βαθιά, ὅπως θρηνοῦσε, ὅμως τὰ μάτια του κρατοῦσε ἀσάλευτα, λὲς καὶ τὰ βλέφαρά του ἀπὸ ἀτοάλι ἦταν, κι ἔκρυβε μὲ πονηριὰ τὰ δάκρυα».

(Ὁμήρου Ὀδύσεια, μετ. Ν. Καζαντζάκη - Ἰ. Κακριδῆ, διασκευή)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΜΥΘΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

1. Οί θεοί τῶν Ἑλλήνων	σελ.	5
2. Ὁ Προμηθεΐας	»	7
3. Ἡ καταγωγή τῶν Ἑλλήνων	»	8

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΗΡΩΕΣ ΚΑΙ ΗΜΙΘΕΟΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Α. Ο ΗΡΑΚΛΗΣ

1. Τὰ παιδικὰ καὶ νεανικὰ χρόνια τοῦ Ἡρακλῆ	»	10
2. Ἡ Ἀρετὴ καὶ ἡ Κακία	»	12
3. Οἱ ἄθλοι τοῦ Ἡρακλῆ	»	13
α) Τὸ λιοντάρι τῆς Νεμέας	»	14
β) Ἡ Λερναία ὕδρα	»	16
γ) Οἱ Στυμφαλίδες ὄρνιθες	»	17
δ) Οἱ στάβλοι τοῦ Αὐγεία	»	19
4. Ἡ Ἀλκῆστη	»	20
5. Ὁ θάνατος τοῦ Ἡρακλῆ	»	21

Β. Ο ΘΗΣΕΑΣ

1. Ἡ παιδικὴ καὶ νεανικὴ ἡλικία τοῦ Θησέα	»	25
2. Τὸ ταξίδι τοῦ Θησέα καὶ τὰ κατορθώματά του	»	26
3. Ὁ Θησέας στὴν Ἀθήνα	»	28
4. Ὁ Θησέας στὴν Κρήτη	»	29
5. Ὁ Μινώταυρος	»	30
6. Ὁ γυρισμὸς	»	31
7. Ὁ Θησέας βασιλιάς. Τὸ τέλος του	»	33

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Η ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

1. Ὁ Φρίξος καὶ ἡ Ἑλλη	σελ.	35
2. Πελίας καὶ Ἰάσωνας	»	37
3. Ἡ ἀργοναυτικὴ ἐκστρατεία	»	38
4. Τὸ ταξίδι	»	39

5. Ίάσοντας και Αιήτης	»	40
6. 'Ο Ίάσοντας αρπάζει τὸ χρυσόμαλλο δέρμα	»	41
7. 'Η ἐπιστροφή τῶν Ἀργοναυτῶν	»	42

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Ο ΤΡΩΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

1. Τὸ μῆλο τῆς Ἑρίδας	»	45
2. Ἡ ἀφορμὴ τοῦ τρωικοῦ πολέμου	»	47
3. Οἱ προετοιμασίαι τῶν Ἑλλήνων	»	47
4. Ἡ θυσία τῆς Ἰφιγένειας	»	48
5. Οἱ Ἕλληνες φτάνουν στὴν Τροία	»	51
6. Ὁ θυμὸς τοῦ Ἀχιλλέα	»	52
7. Ὁ θάνατος τοῦ Πατρόκλου	»	53
8. Ὁ θάνατος τοῦ Ἑκτορα	»	55
9. Πρίαμος καὶ Ἀχιλλέας	»	57
10. Ὁ θάνατος τοῦ Ἀχιλλέα	»	58
11. Ὁ δούρειος ἵππος	»	59
12. Ἡ καταστροφή τῆς Τροίας	»	62
13. Ὁ Αἰνείας	»	62
14. Ἡ ἐπιστροφή τῶν Ἑλλήνων	»	64
15. Ἡ Ἰλιάδα τοῦ Ὀμήρου	»	65

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΟΙ ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑ

1. Στὴ χώρα τῶν Κικόνων	»	68
2. Στὴ χώρα τῶν Λωτοφάγων	»	69
3. Στὴ χώρα τῶν Κυκλώπων	»	70
4. Ὁ Ὀδυσσεὺς τυφλώνει τὸν Πολύφημο	»	72
5. Στὸ νησί τῆς Κίρκης	»	74
6. Σειρήνες, Σκύλλα καὶ Χάρυβδη	»	76
7. Στὸ νησί τῆς Καλυψῶς	»	77
8. Στὸ νησί τῶν Φαιάκων	»	78
9. Ὁ Ὀδυσσεὺς φτάνει στὴν Ἰθάκη	σελ.	81
10. Στὴν καλύβα τοῦ Εὐμαιοῦ	»	83
11. Ὀδυσσεὺς καὶ Τηλέμαχος	»	84
12. Ὁ Ὀδυσσεὺς στὸ παλάτι	»	86
13. Ὁ Ὀδυσσεὺς σκοτώνει τοὺς μνηστήρες	»	88
14. Ἡ Πηνελόπη ἀναγνωρίζει τὸν Ὀδυσσεὺς	»	89
15. Ἡ Ὀδύσεια τοῦ Ὀμήρου	»	91



ΕΚΔΟΣΙΣ Δ' 1976 (V) ΑΝΤΙΤΥΠΑ 222.000 - ΣΥΜΒΑΣΙΣ 2706 / 19-4-76

Έκτύπωσις - Βιβλιοδεσία «ΓΡΑΦΙΚΗ» Ε.Π.Ε. - Κλείτορος 19 - Περιστέρι

